דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום חמישי, ט' באדר ב' תשמ"ו, 20 במארס 1986 ● גליון 18766

היום 12 עמודים ● המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

היום בדבר

מזג האויר

(עז). — הטמפרטורות החזויות להיום: ירושלים 7—14, תל אביב 11—20, חיפה 12—18, רמת הגולן 7—11, נהריה 11—19, צפת 6—13, טבריה 9—23, עפולה 8—21, הגליל 8—17, לוד 10—20, יריחו 11—25, עזה 11—20, באר שבע 7—21, אילת 11—26.

מטוס מיוחד יביא היום גופת הישראלית ושלושת הפצועים שנפגעו בהתקפה בקאהיר

היריות — לביתן הישראלי ביריד המסחרי: שריר וששון עזבו המקום זמן קצר לפני הפיגוע

מאת דן אבידן ויוסי מלמן, סופרי "דבר"

מטוס מיוחד ובו צוות רפואי מישראל אמור להטיס היום ב־כל הנראה ארצה את גופתה של אחת מנשות עובדי שגרירות ישראל בקאהיר שנהרגה אמש ליד היריד הבינ־לאומי באזור קרית־נאצר בקאהיר וכן מזכירה ישראלית נוספת בשג־רירות ושניים מעובדי המינהלה בשגרירות שנפצעו בהת־נקשות שהתבצעה נגדם אמש באזור היריד הבינ־לאומי של קאהיר.

משרד החוץ של ישראל שלח אמש במטוס מיוחד לקאהיר ובו צוות רפואי למטרה זו וכן כדי לבדוק את שלושת הפצועים. אמש נמסר כי מצבו של אחד הפצועים קשה ואילו שני הפצועים הנוספים יצאו מכלל סכנה.

בשתי מכוניות

ההתנקשות ארעה אמש בסבי־בות השעה 7 כאשר לעבר רכבם של ארבעת הישראלים התקרבו שתי מכוניות, האחת מטיפוס "מר־צדס" והשניה מתוצרת יפאנית. רכב אחד חסם את דרכו של רכ־בם של ארבעת הישראלים ואילו מהרכב השני נפתחה אש מקלעים לעבר רכבם של ארבעת עובדי השגרירות, שעשה דרכו מאיזור יריד לשכונת מעדי, שבה מת־גוררים ארבעת הישראלים. האר־בעה, כולם עובדי צוות השגרי־רות, הושאלו בשבועיים האחרונים לעבודה בביתן הישראלי ביריד הבינ־לאומי בקאהיר.

שתי המזכירות שימשו דיילות בביתן הישראלי ואילו שני אנשי המינהלה פיקחו על תיפעולו של הביתן. כתוצאה מהירי נפצעו אר־בעת הישראלים והועברו לבית־חולים מצרי באיזור היריד, בשם "אלמקאוולין אלערב". אחת ה־פצועות מתה מפצעיה בביה"ח.

שר הבריאות המצרי ושגריר — בבית־החולים

שר הבריאות המצרי הגיע אמש לבית החולים כדי לעמוד על מצ־בם של הפצועים. כן ביקר אותם שר התיירות אברהם שריר שהגיע אתמול לביקור במצרים וביקר ב־ביתן הישראלי ביריד בקאהיר כמה שעות לפני ביצוע ההתנקשות. אמש נמסרה הודעה למשפחות ה־הרוגה וכן למשפחות הפצועים ש־נפגעו במטח הירי הראשון, אך שמותיהם עדיין לא נמסרו לפר־סום.

הודעת מצרים

דובר ממשלת מצרים הודיע כי נפתחה חקירה בפרשה וכי כוחות הבטחון מחפשים אחר הרוצחים ואחר כלי רכבם. משרד הפנים המצרי הפנה קריאה לתושבים, שהיו עדים להתנקשות, להתייצב בתחנות המשטרה, כדי לתת עדות או לדווח על כך טלפונית למש־טרה, על פי מספר ששודר בכל תחנות השידור המצריות.

ירושלים: המצרים פעלו במהירות

מקורות בירושלים הדגישו כי לפי הידיעות שברשותם פעלו של־טונות מצרים במהירות הן באשר לסגירת אזור ההתנקשות כדי ל־אתר את הרוצחים והן בקשר ל־פינויים של הפצועים לבית החו־לים ולטיפול שהם זוכים לו.

דבר ההתקפה דווח אמש לראש הממשלה שמעון פרס, שר הבטחון יצחק רבין ושר החוץ יצחק שמיר ואולם עד לסגירת הגליון לא הגי־בה ישראל רשמית. צויין כי ב־קהיר שוהה בימים אלה גם משל־חת המנהלים של ישראל לשי־חות על נירמול היחסים בין שתי המדינות ועל טאבה.

במהלך השבועיים האחרונים ביקרו בביתן הישראלי למעלה מ־10,000 מבקרים, לרבות שרי ה־כלכלה והאנרגיה המצרים. בביתן השתתפו 50 חברות ישראליות.

אבו־נידאל

ארגון המתקרא "מצרים המה־פכנית" נטל על עצמו את האח־ריות להתנקשות בארבעת היש־ראלים, ככל הידוע מסתתרת מ־אחורי שם זה שלוחה של ארגון אבו־נידאל הפועלת במצרים בת־מיכה לובית. ארגון זה נטל על עצמו בזמנו את האחריות לרצח הדיפלומאט הישראלי אלברט אטרקצ'י באוגוסט אשתקד, לפצי־עתו של הדיפלומאט הישראלי צבי קידר ביוני '84 ולפיצוץ שארע סמוך לבניין השגרירות בפברואר 1985.

בכרוזים שהפיץ אמש הארגון לסוכנויות הידיעות בקאהיר נאמר שההתנקשות בישראלים נועדה ל־מחות על כי ממשל מובארק איפ־שר הקמת הביתן הישראלי ביריד המסחרי הבינלאומי בקאהיר. ל־אחר רצח אלברט אטרקצ'י הפיץ ארגון "מצרים המהפכנית" כרוזים בהם איים לבצע התנקשויות נוס־פות בדיפלומאטים ישראלים בקא־היר וכן לחבל ביעדים ישראלים ואמריקאים במדינה זו.

הודעות פרס ושמיר

ראש הממשלה שמעון פרס מ־ (המשך בעמ' 2)

> **ההרוגה: אתי טל־אור**
>
> אמש בשעה 1 פורסם שם הישראלית שנהרגה בהת־קפה: אתי טל־אור, אשת אחד מעובדי השגרירות הי־שראלית בקאהיר.

"דף שלום" לעידוד התיירות המצרית לישראל, שהופצה אתמול עם יציאת השר שריר לקאהיר.

כ־350 מיליון דולר מערכן איבדו אתמול המניות בבורסה

מאת דרור שרביט והדה בר, סופרי "דבר"

היצעים כבדים שפקדו אתמ־מול, למעשה, את שוק המניות גרמו לרישומם של יותר ממח־צית המניות הנסחרות כ"מוכ־רים בלבד", לאחר שלא נמצאו להם קונים גם בירידות שערים של 10 אחוזים ויותר. שוק המניות איבד אתמול כ־350 מיליון דולר משוויו.

ההיצעים הכבדים המוערכים ב־כ־50 מיליון דולר ואי הנכונות של המשקיעים המוסדיים לקלטם גם בירידות שערים חדות, הוס־יפו למבוכה שהשתררה בקרב המ־שקיעים לאחר ההצהרות הסות־רות בעקבות הפרסומים בדבר ההצעות להטלת מיסוי על רווחים או עיסקות בבורסה. מול שר־האוצר יצחק מודעי שחזר והכחיש כי לא יהיה מס על מחזור או רוו־חים בבורסה הרשפו המשקיעים מעמדתו והתבטאותו של ראש המ־משלה שמעון פרס כי "מס על רווחי בורסה הוא אחת מכלל האפשרויות העומדות לפנינו" וכי גם כאשר הוטל בעבר "לא גרם (המשך בעמ' 2)

> **עוצמת המבוכה והבלבול**
>
> מאת דרור שרביט
>
> גל היצעים גדול שפקד אתמול את שוק המניות גרם לשחיקת ערך שוק המניות בכ־350 מיליון דולר ביום מסחר אחד. סכום המס השנתי המוצע לגבייה באמצעות מס על עסקות בבורסה, מסתכם בכ־40 מיליון דולר בלבד. פער זה אשר במונחים שנתיים (על בסיס כ־200 ימי מסחר) מסתכם בסכום גדול פי 1,750! ממחיש את עוצמת הבלבול והמבוכה שהשתררו אתמול בשוק ההון והבורסה, בעקבות הפרסומים וההצהרות הסותרות בדבר ההצעות למיסוי עיסקות או רווחים בבורסה.

פרס ומודעי: לא יוטל מס על הבורסה סיעת המערך מאמצת הצעות יעקבי

משבר חדש מתפתח בין המערך לליכוד על רקע קיצוצי התקציב

מאת שלמה קרמר, מספר הפלגלי של "דבר" בי"ם

סיעת המערך בכנסת החליטה אתמול שלא לתמוך במס על הבורסה ולתמוך בהצעותיו של שר הכלכלה גד יעקבי שלפיהן יצומצמו ההשקעות הממשלתיות בהיקף שיוחלט, יוטל מס על דירות פאר וילות והקדים מכירת חברות ממשלתיות.

אלו יחליפו את הקיצוץ המוצע בזכויות המילואים ואת אגרת ה־חינוך שהוצעה. הוויכוח על הקי־צוץ עבר אפוא מתוך סיעת המערך אל בין המערך והליכוד.

ראש הממשלה הודיע אמש, ב־תשובה לשאלות עתונאים, שלא יוטל מס על הבורסה והוחלט על כך בשלילה, כדי לשמור על יצי־בות שוק ההון. "אין מקום להיס־טריה", אמר ראש הממשלה.

שר האוצר בשובו מחופשה ב־שוויץ הודיע חד־משמעית, "שלא יוטל מס על הבורסה — לא על הרווחים ולא על המחזור — כיוון שאין לפגוע במקורות הלאומיים ובמ־פעלים המייצרים. השר הוסיף שאין לפגוע במקורות לצמיחה וה־דבר יפגע בתכנית הכלכלית. אין מקום להגנה על מילואים כי להם הכנסות גבוהות — ויש כ־אלה. לגבי אגרת חינוך, אמר ה־שר, כי שר החינוך עצמו בחר ב־אגרה במקום שכר לימוד בתיכון (המשך בעמ' 2)

מפתח הסופר של "דבר" משבר חדש בין הליכוד ו...

לגת הקואליציה מתפתח על רקע הקיצוצים בתקציב המדינה ה־משמר הפעולה של ההכנסת הכלכלית. שר משפטת העבודה וחו"ם מכל הפת את הצעתו של שר האוצר יצחק מודעי לקצץ סכום נוסף בתקציב הממשלה ואילו ראש הממשלה על אף ההתנגדות שהובעת ממשיך לטר־עון כי "אין כל קורחה בו־רסה".

שרים בשתי המפלגות העריכו כי המגבות הפורתית הללו מה־פתחות לבדר בהסבר הדב יואר עקב ההתנגדות למהלכה יציבות של חברי סיעת המערך בכנסת וגם רבים בשורה להטיל מס על קיצבאות ויגבה "אגרת חינוך". לעזוב את שרים בליכוד הועגבי אמש פה אחד לבוגר של שר האוצר הודיע כי הוליכות הבל־שיה בנושאים אלה יתבצעו או להחליף בצעת בידרי כי יעצבה קיצוץ ביקף בתקציבי כמה משר־דים.

ראש הממשלה שמעון פרס הביע אמש ריגון על ההודעה שהוקף בצד ראשי דיבורה ישבו כן הב־עבת עם בגן שר האוצר עד אמוראי שבתם כי הודיעו של פרס, פוגעת בפעולות הבורסה. ראש הממשלה הבהיר בשיחות עם (המשך בעמ' 2)

בהידלק אורות הטל וויזיה התפוצצה ישיבת הכנסת ונקטע נאום שר

מאת משה צימבקי, סופרת "דבר" בירושלים

ישיבת סוערת כזו לא זוכ־רים אף ותיקים, הם לא זוכרים כמצב מקיה שישיבה נפתחה ב־עת ששר בממשלה נואם את נאו־מו. לסערת הרוחות שפרצה את־מול באולם המליאה ולהפיצוץ הישיבה קדמה התלהטות רוחות, משהודע לסיעת הליכוד כי שר ה־אנרגיה משה שחל אמור להשיב להצעתו לסדר היום של ח"כ יוסי שריד (ר"צ) בעניין רצידת הרות ותפיד הקונסטיטוציה.

העיבה שבאוכו של שחל חולק מספר שעות קודם לכן לעתונאים והתנתק ממנו ומביטויים העסוקים הגיע לסיעת הליכוד. רק יצקה כמן להודות התהרותשות. לכך גזרבה העבודה שהשר גד יעקבי אשר הטיב בשם הממשלה להד־צעות לסדר יום בעניין הדיפת ה־התנחלויות על ידי הפיגוע, תקף למעשה את מדיניות הליכוד וגרם להתנבתשות בין המערך לליכוד. הצעתו של שריד אמורה היתה להעלות בסוף היום לאחר שתי הצ־עות לסדר היום בענין יהודי ביה"כ שלא עצינו, כמתבר, כסבם איה. ואכן אורות המליאה נדלקו כדי לסייע לטלוויזיה לצלם את המת־רחש, ספסלי המליאה ויציעי ה־כנסת נתמלאו עתונאים וסקרנים.

ברגע שנדלקו האורות הגיע הרב דרוקמן, הכום עדיין מכשלן ה־ממשלה בנושא חוק הגיבעית, ר־צרח: "איפה היתה הטלויזיה, מדוע לא צילמה את ההצעות ל־סדר בעניין יהודות ברה"מ?"

וודינר צועק לעבר סיעת ה־שמאל: "הפסיקו לצלם לטלויזיה, לא אתן שתהיה ישיבה".

דן כהן: "מה אתה רוצה, אנח־נו זה הטלויזיה?"

מנחם פורוש: "כבו המאורות ב־כנסת היום, נתקבל חוק אנטי יהו־די".

מיכאל איתן (ליכוד): "רפיק חהאג' יבא בגת לשדר" מחמד מיעארי (רשימה מתקד־מת): "אל תתלבשו על רפיק הל־בי — גזענים שכמותכם". ודרי־גר: "אני דורש לכבות את אורות הטלויזיה".

בשלב זה לאחר שהיו"ר דן תי־כון ראה שלא יוכל לנהל את ה־ישיבה הוא ביקש להפסיק את הי־שיבה למשך 10 דקות.

בהתחדשה הישיבה הסתבר כי הרוחות לא הצטננו אלא בכעס. גם דבריו של ח"כ יוסי שריד שיפסע ללא הרף על ידי אנשי הד־ליכוד שרק בעצמם מהם נבהו במליאה.

שריד אמר כי הוצע להעבירה שבהצלותה בועדת חוץ. "לבריתי־בים האלה ימשו השלטון, לאלה שיצו לפוצץ ישיבת כנסת" — שאל. "מדינת ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה ראש ממשלה חלוש שיהיה תשבט של ה־פליטים, עדיך יצי ימיני ואריאל שרון בישמאי בנבי ב...". אמר שריד.

השר משה שחל אמר שלא יה־שיב בשם הממשלה פתח את דב־ריו באיגרת — כי אינו חש בשמחה לאחיזה של הגיעת החירות אלא ..ה־בליאה והתהליכיות. "ביבל זה ה־ביאה צבעה הבאיה של "הוד ה־חרזי", של "אין הדיבור" לבצב של "איבוד לדעת". "אך בצעית מבועת החרות איזה הברשה".

כאן התפרץ לדבריו של סגל ח"כ בגי בליבא יצחק: "מה ה־שבחה הזה? אנחנו שומצים בין הדיירות צבועה".

ח"כ מכא בהליבד אף הוציא מביחה לבנה ובינה דין לדיין הנואמים באמצי לשחל" — כי כדאי ליבואה את דבריה הבצב שלו.

בשלב זה, כשישיבה הבהיבה אמר דן תיכון כי הוא נועל את הישיבה.

> **נאום השר שחל שנקטע בראשיתו – קרא בעמ' 3**

(המשך בעמ' 2)

בשיחות מתאם הפעולות – בוושינגטון

מימשל רייגן ביקר פגיעות בזכויות האדם בשטחים

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל"דבר") — עוזר שר החוץ האמריקאי לזכוי־יות האדם ריצ'ארד שיפטר הביע שלשום באוזני מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן מורת רוח כפגיעות ישראליות בזכויות האדם בשטחים.

אך גורן התרשם כי לא היתה זו מחאה חריפה וכך על ממשל רייגן מקובלים מאמצי ישראל ב־שנה האחרונה לאפשר לגורמים חיצוניים להגביר את פעילותם ה־כלכלית בשטחים.

בשיחותיו בוושינגטון ועם סוכ־נויות אר"ם בניו־יורק מציג גורן עמדה מתונה, הדוגלת בפתיחות כלפי פעילות סוכנויות הפיתוח הכלכלי והסעד והתעסוקה של ה־או"ם בשטחים, ארגונים אמרי־קאים ואף מוסדות כספים ערבים, הנהגת בנקים ממגזיה המסויית. לגבי נוכחי בשיחותיו, אין המינ־הל האזרחי בשטחים מקפיד "לב־דוק במיקרוסקופ" את מקור הכס־פים — ומכאן שהוא מודע לכך שמקורם תכופות גם באש"ף — ובלבד שייעודם אינו טרור. פעי־לות סוכנויות או"ם והאירגונים ה־אמריקאים עשויה להזרים לשט־חים עשרות ואף מאות מיליוני דולרים לשנה. לפי אומדנו של גו־ (המשך בעמ' 2)

תוחלף מועצת המנהלים של סולל בונה – אומר קיסר

דני רוזוליו יפרוש מראשות הדירקטוריון

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

חברי מועצת המנהלים של "סו־לל בונה" יוחלפו ומזכיר חברת העובדים דני רוזוליו לא ישמש עוד כיו"ר מועצת המנהלים של הקונצרן — כך מסר אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר.

כמו כן הודיע מזכ"ל ההסתד־רות, כי בכוונתו לצמצם את מס־פר חברי הועדה המנהלת של חב־רת העובדים, המונה כיום 50 איש. בנימוק "שתוכל לנהל כפי שצריך את המשק ההסתדרותי".

קיסר הוסיף עוד כי לרצונו של רוזוליו, שימשיך לכהן כמזכיר חברת העובדים, יועמד צוות של מומחים שיסייע בהגברת הפיקוח על המתרחש במפעלי משק העוב־דים.

"מתיזות מלאכותית"

מזכיר חברת העובדים הכחיש את הידיעה לפיהן נקלעו למשבר דיוני הועדה שבראשה הוא עומד ואשר אמורה ליישם את תכנית ההבראה ל"סולל בונה". לדבריו, ועדי עובדים כשותפים של המפעל מנסים ליצור רושם מלאכותי כ־אילו שוררת מתיחות בין העוב־דים לבין הנהלת הקונצרן.

סופר "דבר" מציין כי למעשה קיים נתק בין ועדי העובדים לבין ההנהלה, מאחר שהועדים מתנג־דים לקבלת סכומי פיצויי הפרישה המוצעים, הנמוכים מאד, לדעתם. הועדים יתכנסו ביום ב' הקרוב להחליט על צעדיהם הבאים.

בפתח מסיבת העתונאים אותה קיים, מתח קיסר ביקורת על כמה מחבריו לסיעה בכנסת הבת־עלמים, לדבריו, מ"האוריינטציה התזבורתית" של תקציב המדינה. הוא קרא שלא לבטל את מס ה־יסף על הצבאאים ולהעמידו על 2 אחוזים, כמו כן להטיל מיסוי על דירות פאר ולהחזיר את מדרגת מס ההכנסה העולי בשיעור של 66 אחוז.

חבר"ל הוועדה המרכזת שרה אלטמקטור, דיווחה על 337 ועדי־דות של עובדים, שהתקיימו בשנה האחרונה במפעלי תעשיה ועל 250 ועידות של חברי ההסתדרות שנערכו במועצות הפועלים ברחבי הארץ.

מצרים תחתום על הסכם להרחבת הסחר עם ברה"מ

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לעניני ערבים

מצרים. וברה"מ עומדות לח־תום על הסכם חדש להגדלת היקף הסחר ביניהן לכדי 300 מיליון ליש"ט בשנה. ההסכם החדש ייח־תם בשבוע הבא, במהלך ביקורו של שר הכלכלה המצרי סולטאן אבו עלי במוסקוה.

בינתיים, הגיעה לקאהיר משלחת סובייטית פרלמנטרית רמת דרג בראשות סגן יו"ר נשיאות הסוב־ייט העליון. יו"ר המשלחת אמר בהגיעו לקאהיר שברה"מ מעונ־יינת להדק את יחסיה עם מצרים בתחום הכלכלי והמדיני.

דומה שמשטר מובארק עושה עתה מאמצים לפתוח את קשרי ה־סחר הכלכלה עם ברה"מ, בגלל הקשיים בהגדלת הסיוע הכלכלי מארה"ב וסירובו של ממשל רייגן לשמוט את החוב הצבאי על מצ־רים, המסתכם בעשרות מיליוני דולרים.

משטר מובארק זקוק להישגים בתחום הכלכלי כדי להרגיע את התסיסה החברתית במדינה. ה־נשיא מובארק דן גם עם עמיתו הסיני, המבקר בימים אלה בקא־היר, בהגדלת היקף הסחר בין מצרים לסין.

הנשיא הסיני חזר ומתח ביקורת חריפה על ישראל והאשים אותה בהכשלת היוזמות המדיניות האח־רונות באיזור. אתמול נאמו ה־נשיא מובארק והנשיא הסיני לפ־ני ישיבה מיוחדת של שני בתי ה־פרלמנט בקאהיר. בקרוב יגיע ל־בירת מצרים ראש אש"ף יאסר ערפאת, המבקר עתה ביוגוסלא־ויה.

שני מחבלים נלכדו בחאן־יוניס לאחר שרצחו שניים לאור היום

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

כוחות הבטחון לכדו אתמול אחר הצהריים את שני המחבלים שרצחו לפני הצהריים בחאן יונס את מוחמד אבו דאגה בן 31, בעל משרד לתיווך ואת עוזרו סאלם בארבך בן ה־19.

המחבלים נכנסו ב־11.30 לפני הצהריים למשרדו של אבו דאגה שבמבואות העיר ופתחו באש מ־נשק אוטומטי על אבו דאגה שמה־רג מיד ועל עוזרו שמת אחר כך מפצעיו בבית החולים שבעיר.

כוחות הבטחון פתחו בחיפושים אחר הרצחים שנלכדו העבור שעות ספורות.

הללו הודו בחקירתם בביצוע ה־רצח והסגירו את כלי הנשק ש־בהם השתמשו. שני המחבלים הם תושבי חאן יונס.

אזרחות כבוד של ירושלים לרה"מ

מאת יעל ארמוני, סופרת "דבר" בירושלים

ראש־הממשלה שמעון פרס קיבל אתמול אזרחות כבוד של עיריית ירושלים בטקס רב משתתפים שהתקיים באולם מועצת העיריה.

בדברי התודה אמר פרס כי ירושלים היא עיר של ניגודים כאלפים והתירות המקבילות זו את זו. "ירושלים היא עיר שבה יכולים לחיות בכל דרך ואופן בלא חומות הגטו הצפיקות. ירושלים הישראלית היא דיאלוג מסיג (המשך בעמ' 2)

ראש עיריית ירושלים מוסר לראש הממשלה תעודת אזרחות הכבוד (צילום: יצחק הררי)

מת הסופר האמריקאי היהודי ברנרד מלמוד

מאת מירי פז

ברנרד מלמוד

הסופר היהודי אמריקאי ברנרד מלמוד נפטר אתמול בדירתו ב־ניו־יורק. בן 72 היה במותו. מ־משטרת ניו־יורק נמסר כי מל־מוד, יליד מנהטן, מת כתוצאה מ"סיבות טבעיות".

ברנרד מלמוד היה מן הבולטים בין סופרי אמריקה היהודיים, ל־צידם של סול בלו, פיליפ רות וסינתיה אוזיק, כולם יוצרים ש־נולדו בארה"ב אך יצירתם טעונה בפרובלמטיקה היהודית.

גיבורי ספריו של מלמוד הם ילידי אמריקה, בניהם של מהג־רים, שפילסו את דרכם להצלחה בארץ האפשרויות הבלתי מוגב־לות, התערו בתרבותה אך הם (המשך בעמ' 2)

העדות שאיוואן האיום נשרף בטרבלינקה צורפה לחומר החקירה

מאת סופרת "דבר" בירושלים

במשרד המשפטים סירבו אתמול להתייחס כאילו נת־גלתה עדות ש"איוון האיום" נהרג ונשרף בעת המרד בטרבלינקה. במשרד המשפטים מסרו כי הנושא הוא בבחינת סוב־יודיצה.

אתמול נמסר ב"קול ישראל", כי באוניברסיטת בר־אילן נמצאה עבודה שהגישה תלמידה על הנושא ובו כלו־לה עדות של ניצול המחנה אברהם גולדפרב ז"ל שלפיה נשרף "איוון האיום".

ב"יד ושם" נמסר אתמול כי זו עדות שמיצה ובכל מקרה גם עדות זו הועברה לחומר החקירה הנאסף בידי משרד המשפטים.

מצרים תרכוש בארץ ידע ורכיבים לייצור מערכות סולריות

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לעניני ערבים

מצרים מנהלת מגעים עם ישראל כדי לרכוש בארץ ידע טכנולוגי וכנראה גם רכיבים לצורך ייצור מערכות סולריות לחימום מים — אמר אתמול שר האנרגיה ה־מצרי מאהר אבאזה, בפגישה עם אנשי עסקים אמריקאים בקאהיר.

השר ציין כי מצרים מעוניינת לרכוש בישראל ידע לייצור מערכות חימום סולריות משום שעלות הרכישה ב־ישראל זולה יותר מעלות ייצור אותן מערכות במצרים. העיתון הקאהירי "אל־אהראם" דיווח אתמול כי מצרים וישר־אל כבר חתמו על הסכם לייצור משותף של מערכות חימום סולריות.

שרה פרגוסון עושה "פרצוף" למצלמה יחד עם הנסיך אנדרו, לאחר שהודיעו אתמול על כוונתם להינשא (צילום רדיו של א.פ.)

هكذا من الاصل

צה"ל לא מנצל פוטנציאל חניכי המכללה לבטחון לאומי

מאת מלי זליגר, הכתבת הצבאית של "דבר"

צה"ל אינו מיטיב לנצל בכלואו את הפוטנציאל של החניכים והמ־בוגרים במכללה לבטחון לאומי לצורכי חשיבה ותכנון אסטרטגי, ואולם המכללה לבטחון לאומי מבי־נה עקרות מחקרים ועבודות עצ־מה, שרובם חסויים, במסגרת הלי־מודים במכללה ולשימוש הצבא.

בסיור כתבים צבאיים שנערך אתמול במכללה אמר מפקד בכיר כי חל בשנים האחרונות מהפך חיובי בהתייחסות מערכת הבטחון למכללה לבטחון לאומי, זאת ל־אחר שהוחלט כי חניכי המכללה יהיו קצינים, רובם בדרגת אל"מ, ששירותו בתפקידי מטה ופיקוד בכירים ואשר אופק השירות עד־יין פתוח לפניהם. עד אז היתה המכללה כעין הסבה לפני פרישה לקצינים שהגיעו לסוף הדרכם ה־צבאית וההתייחסות היתה בהת־אם. כיום מכינה תכנית הלימודים במכללה את חניכיה לרמת חשיבה אסטרטגית־לאומית.

30 חניכי המכללה לבטחון לאו־מי לומדים לימודים צבאיים וכל־לים בשיתוף עם אוניברסיטת תל־אביב. המחזור הנוכחי יסתיים ב־חודש אוגוסט.

מטוס מיוחד יביא הנפגעים

(סוף מעמ' 1)

את המטוס המצרי שניסה למלט לתוניסיה את חוטפי הספינה ה־איטלקית "אקילה לאורו".

בהודעה נאמר עוד שמשטר מובארק ספג עלבונות רבים מצד היש־ראלים בישראל ובארה"ב נגד העם המצרי. ההודעה, בדומה ל־הודעות קודמות של "מהפכת מצ־רים", קרא למשטר מובארק לבטל את הסכמי קמפ־דיוויד ואת חוזה השלום עם ישראל.

מימשל רייגן מגנה

מימשל רייגן גינה אמש את ה־התקפה הרצחנית על הישראלים בקאהיר, אך פקיד בסטייט דיפרט־מנט ביקש להדגיש את אופיה ההדיג ורמז לאפשרות שבוצעה בידי זרים — כך מוסר סופר "דבר" בארה"ב אמיר אורן.

"זהו כנראה מאוד בלתי אופ־ייני למצרים", אמר הפקיד בציינו כי עדיין לא הוכח שהרצח בוצע בידי אלה שרצחו את אלברט אט־רקצ'י.

יחד עם זאת אישר הפקיד כי הצטרפית ההתקפה זו לרצח אטר־קצ'י, רצח ראש במזיקה ומהומות משטרת הבטחון היא מאורע מדאיג ומעיד על כשלון משטר מובארק לחשוף ולסכל התארגנויות נגדו ונגד ישראל, בין בהוראה מקו־מית ובין בהוראה או בביצוע לובי.

נסיעת שר התיירות

אתמול הגיע לקאהיר שר התיי־רות אברהם שריר. השר הגיע למצרים באוטובוס מתל־אביב "יונייטד טורס" (המשותף ל"דן" ול"אגד"), כדי למשוך את תשו־מת לב הישראלים לקו האוטובוס בין ישראל למצרים — מסרה דו־ברת משרדו דבורה גנני.

שריר אמור להיפגש במצרים עם עמיתו פואד עבדל לאטיף ועם שר החוץ עסמת עבדל מגיד. ל־דברי דוברת המשרד, יבקר שריר באתרים היסטוריים בדרום מצרים במהלך סוף השבוע, ויתכן ש־ייפגש עם הנשיא מובארק ביום ראשון.

מובארק מקווה לסיום מהיר של שיחות טאבה

קאהיר (סוכנויות הידיעות). — נשיא מצרים חוסני מובארק הביע אתמול את תקוותו, כי הדיונים ליישוב המחלוקת בין ישראל ל־מצרים בעניין טאבה יועלו עם תום השיחות שנערכו אמש בקאה־יר בין הצדדים.

"אנו בקווים להשיג את מסדר היוני בקרוב ומצפים כי סיבוב שיחות זה יהיה הסיבוב האחרון", אמר מובארק לכתבים, בשעה ש־נציגי שני הצדדים חידשו את ה־משא ומתן, כדי להגיע לנוסחה שתגבה את הבוררים, שסמכויותיהם טרם נקבעו.

גם ראש המשלחת הישראלית אברהם טמיר אמר, כי יתכן שה־שיחות מתקרבות לסיומן וכי ה־נושא יעבור בקרוב לבוררים. "ב־כל פגישה אנו משיגים התקדמות מסויימת". אמר טמיר בתום ה־ישיבה בת השעה. "להערכתי, נש־תדל להשלים את המוטל עלינו עד סוף החודש ואם יישארו כמה נקודות מחלוקת, הן יועברו לדיון בממשלותינו".

עיתונים מקומיים מסרו, כי ה־צדדים כבר הסכימו שהבוררות תיערך בג'נבה ושפת הבוררות תהיה אנגלית. עם זאת, טרם הוס־כם איך בדיוק תנוסח השאלה ש־תוצג בפני הבוררים.

כ־350 מיליון ד'

(המשך מעמ' 1)

נזק רציני".

הגל הגדול של ההיצעים שטף אתמול את כל שוק המניות, ו־למצם המניות הבנקאיות, שירדו ב־3 אחוזים בערך, ברוב שאר אפיקי הבניות לא נמצאו קונים להיצעים ושעריהם של 231 ניי־רות ערך נרשמו כ"מוכרים בל־בד", ועוד 106 ניירות ערך רשמו ירידות של יותר מ־5 אחוזים. ה־מדד הכללי של שוק המניות נש־חק ב־4 אחוזים ומדד ההופשיות ב־6 אחוזים. שוק המניות איבד, איפוא מערכו כ־350 מיליון דולר ביום מסחר אחד.

פדיונות בקרנות הנאמנות

פדיונות גדולים איפינו גם את קרנות הנאמנות, במיוחד הקרנות המשקיעות במניות. ההערכה היא שהיקף הפדיונות אתמול בכ־30 מיליון דולר. חלקו הופנה כהי־צעים בשוק המניות. קרנות הנא־מנות ומשקיעים מוסדיים אחרים נמנעו מלהתייצב נגד מגמת ה־שוק ולקלוט את ההיצעים. הער־כתם היתה, כי המבוכה בשוק ה־מניות עלולה להימשך עוד כמה ימים, וכי לנוכח "המכירות ה־היסטריות" כדברי אחד ממנהלי קרנות הנאמנות, עדיף להמתין ב־רכישות עד להתבהרות המגמה ו־התייצבות השוק.

ההיצעים הכבדים וחוסר הנכר־נות לקלטם לא פסחו אתמול גם על המניות ה"כבדות" הנחשבות לאיכותיות בבורסה. כך למשל ספ־גה מניית "ים המלח" היצע של 1.9 מיליון דולר וירדה ב־10 אחו־זים. למניית "כלל תעשיות" נר־שם היצע של 2.1 מיליון דולר ו־היא נרשמה כ"מוכרים בלבד" ו־מניית "דלק" נרשמה כ"מוכרים בלבד" לאחר היצע של 1.1 מיליון דולר.

צופים התמתנות היום

סוחרים בבורסה לניירות ערך העריכו אתמול, עם סיום יום ה־מסחר כי עוצמת ההיצעים בשוק המניות צפויה היום להתמתן, אם כי יתכן שתאוצת ירידות השערים תהיה עדיין מהירה וכבר צפויים להיכנס לשוק גורמים אופטימיים לקראת ייצוב שערים או שינוי מגמה בתחילת השבוע הבא.

הדולר השחור כמעט לא הושפע

ראוי לציין כי הארועים בבור־סה לניירות ערך לא השפיעו ב־אופן ממשי על שאר אפיקי ההש־קעה בשוק ההון והכספים. אמנם גם בשוק איגרות החוב נרשמו היצעים גדולים מהרגיל, אך הם נקלטו בירידות שערים של עד 3 אחוזים.

"הדולר השחור", כמעט ולא נה־נה מהמבוכה בשוק המניות ולמ־רות הידיעות המחודשות בדבר פי־חות צפוי או אפשרי, שגם הן הוכחשו על ידי שר האוצר, שערו כמעט ולא השתנה והוא נמכר בין 1.63 ל־1.62 שקל לדולר.

פרס ומודעי

(המשך בעמ' 2)

כפי שהוצע על ידי האוצר. כמו כן הודיע שאין לו התנגדות לה־צעות שיחליפו את אגרת החינוך עליה הוחלט בממשלה.

סופר "דבר" בכנסת מוסר:

הוועדה מטעם סיעת המערך ל־נושא תקציב המדינה קיימה אתמ־מול ישיבה נוספת לגיבוש ההמ־לצות שיובאו בפני הסיעה בנושא ההתייחסות שלו מתקציב המדינה בכמה סעיפים.

יו"ר סיעת המערך ח"כ רפי אדרי, הכריז את עבודת הצוות אמר בתום הישיבה, כי הצלחת התכנית הכלכלית היא בראש ובר־אשונה של ראש הממשלה וה־מערך רואה עצמה אחראי להוכ־חת הכלכלית ויוסיף לפעול להצ־לחתה המלאה, ואילו ראשי הליכוד הם אלו אשר לא האמינו בה ולא השתתפו בהצבעה על אישור ה־תקציב בשנה שעברה.

ח"כ אדרי אמר עוד כי דרישה המערך לשינוי כמה סעיפים בתק־ציב המדינה לא יפרצו, בכום פנים, את מסגרת התקציב. ולכל התנגדות בסעיף זה או אחר יובאו הצעות אלטרנטיביות, מקורות ל־כיסוי, במסגרת העברות מסעיף ל־סעיף ואכיפת חוקים אחרים.

ח"כ אדרי ציין כי המערך מת־נגד להטיל מס על קצבאות לקשי־שים, אגרת חינוך על תלמידים, ודאג לפיתוחם וביסוסם של ערי הפיתוח והשוואתן להתנחלויות ב־יהודה ושומרון לכערכת הבר־אית.

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס
המו"ל — "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 298032, 281860
סניפים: ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאוזה קומה ג' טל. 222451, 222353, 241306.7
המינהלה: רח' הלל 16, טל. 231251
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 642111־2־3, ת.ד. 33104

החוקרים וחברי גינוסר משלימים את השיפתה של הספינה מחומרי השימור לאחר שהותקנה בתוך בריכת המים הקרים בגינוסר

צילום: ליאון מיניסטר

הספינה הרומית מידי הארכיאולוגים למכון וייצמן

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

מדענים ממכון וייצמן למדע בד־קים חלקים מספינת העץ הרומית העתיקה שנחשפה לא מכבר ב־כנרת בנסיון לקבוע באופן מוחלט את גילה ושייכותה ההיסטורית. חלקי העץ של הספינה הועברו למכון וייצמן ושם עורכים המדע־נים בדיקות בחומרים מיוחדים. בימצאי הבדיקות המדעיות יוע־ברו לארכיאולוגים בתוך הימים הקרובים.

שלי וקסמן, מנהל צוות האר־כיאולוגים המטפל בספינה, אמר כי בתוך חודש יודע כמעט ב־אורך סופי מתי שירתה הספינה העתיקה ומה היה ייעודה.

בינתיים, סיימו הארכיאולוגים ועימם מתנדבים מגינוסר, את עבודת התקנתה של הספינה ה־עתיקה בתוך בריכה מיוחדת ש־נבנתה לצורך כך סמוך לבית־אלון בגינוסר. הספינה שהיתה מכוסה בחומרי־הגנה מיוחדים בעת שהועברה ממקום גילויה בחוף ה־ים למקום שבו יהיה שלב השי־מור, נחשפה רק אתמול במלואה. הספינה תוצב על אדנים מיוחדים בתוך הבריכה שבה יהיו מים קרים וחומרים כימיים משמרים.

למרות אי הוודאות הקיימת עדיין לגבי ייחוסה ועברה, הפכה ה־ספינה כבר לאתר תיירות ומאות תיירים וסקרנים פוקדים את ה־מקום מדי יום. בשלב זה הביקור — ללא תשלום.

אזרחות כבוד של

(המשך מעמ' 1)

חדש. הידברות מוחשית בין ההומניות, השלום והאמת. כל עוד תהיה ירושלים "עיר שחוברה לה יחדיו", תהיה בה פריחה, צמיחה והפריה הדדית. וכל הפרה של איזון החיים העדין, סופה — הרת אסון. זוהי האחריות הגדולה ש־הטילה ירושלים על שכמנו".

לאולם מועצת העירייה הגיעו אתמול ראשי העדות הנוצריות בירושלים, חברי כנסת, יו"ר הכנסת שלמה הלל, שר הפנים יצחק פרץ, מנכ"ל משרד הפנים, רבנים, חברי מועצת העיר ומפכ"ל המשטרה. אל ראש הממשלה נלוותה רעייתו סוניה.

ראש עיריית ירושלים טדי קולק אמר בדברי ברכתו כי מעטים הם האנשים שזכו באזרחות כבוד מטעם העיר. בין הבולטים בהם היו בן־גוריון ומנחם בגין. "בן גוריון היה זה שהפך את ירושלים לבירת ישראל. הוא לקח את התנ"ך, מחברת ועפרון, עלה לירושלים והכריז עליה כעל בירת ישראל. למנחם בגין" הוסיף קולק "העניקנו אזרחות כבוד אחרי שכונן שלום עם מצרים. על השלום יזה אנחנו חייבים לו הרבה", אמר קולק.

במגילת אזרחות הכבוד שהוענקה לראש הממשלה נאמר: "בתקופת כהונתך כראש ממשלת האחדות הלאו־מית של ישראל עמדת בכבוד באתגר שהצבת בפניך וב־פניה: החזרת חיילינו מלבנון... בלימת האינפלציה והב־ראת המשק. עשית רבות להפחתת שנאת אחים בישראל ולהרפית המתח בין עדות בעמנו".

יו"ר הכנסת שלמה הלל עמד על הסמליות בטקס בו מעניק טדי קולק, חניכו של בן־גוריון, אזרחות כבוד ל־שמעון פרס שהיה אף הוא תלמידו של בן־גוריון

בתום הטקס התארח פרס בבניין מפלגת העבודה ב־ירושלים.

ההצעות שהעביר שרון לשמיר עדיין לא מבטיחות הסדר בין המחנות בחרות

מאת עליזה וולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

שבוע אחרי פיצוץ ועידת חרות לא חלה עדיין שום התקדמות עני־יינית בדרך להשגת הסכמות בין כל המחנות וגם הצעת ההסדר, שהעביר אמש אריאל שרון ליצחק שמיר, אינה נוסחת פלא בכיוון זה.

בהצעתו מפריד שרון בין בחי־רת יו"ר התנועה לבחירת יו"ר ההנהלה ששמיר ומחנהו מתנגדים לה בכל תוקף והיא אף נוגדת את חוקת התנועה הקובעת ש"יו"ר ה־תנועה ישמש יו"ר ההנהלה".

שרון מציע, שהועידה תכונס לא יאוחר משבועיים אחרי שתושג הסכמה בין ראשי המחנות. במושב השני תיבחר קודם כל ועדת ה־צירופים (להוספת כמה עשרות צירים נוספים) בהרכב חמישה חברים, שהוא יהיה היו"ר שלה. רק אחר כך תבחר הועידה את יו"ר התנועה.

על פי סדר היום שמציע שרון למושב השני יוכרז על הועידה כגוף המרכז החדש, וזה ימשיך את ישיבתו באותו יום כדי לבחור את יו"ר ועד הביקורת, יו"ר בית הדין, יו"ר הנהלת התנועה, יו"ר המרכז ויו"ר המזכירות.

כוונת שרון היא שבראשות ה־מוסדות המכריעים — הנהלה, מר־כז ומזכירות — יועמדו ראשי ה־מחנות בהסדר מוסכם של חלוקת תפקידים שווה. גישה זו אינה מקו־בלת על שמיר. המפקפק בצורך ש־שרים יעמדו בראש כל המוסדות.

הנושא לא עלה בפגישת שרי הליכוד

מכתבו של שרון ובו הצעתו ל־הסדר, הגיע לידי יצחק שמיר ב־7 בערב אמש. קודם לכן, אחרי ה־צהריים התכנס בלשכת שר־החוץ פורום שרי הליכוד, וכל שרי "חרות" השתתפו בו. הארועים ב"חרות" לא נדונו כלל בישיבה אף שהעסיקו אתמול גם את שר ה־אוצר יצחק מודעי.

בפגישה שקיים מודעי בצהריים עם יצחק שמיר אמר לו שמיר, כי לא "כלו הקיצים על האיחוד", אך הועידה עדיין לא הסתיימה ו־לכן יש להמתין עוד. בפגישתו אחרי הצהריים עם שרון שמע ממנו מודעי, כי הוא מצדד באי־חוד כבעבר אך לא חזר בו מ־קביעתו שכל עוד משוריין ייצוגם של הליברלים במפלגה המאוחדת, עד סוף 1990, תבחר כל אחת מ־שתי המפלגות רק את נציגיה ולא תהיה מעורבת בבחירת נציגי רעותה.

מכתב ל־2031 צירים

יו"ר נשיאות הועידה, משה קצב, שלח אתמול ל־2031 צירי ועידת חרות איגרת, שבה הוא מנמק את מניעיו בנעילת הועידה ב"הפרעות שמנעו את האפשרות לערוך הצבעות. חלק מאלה שדרשו קיום ההצבעות הם אלה שמנעו קיומן", מפנה קצב אצבע מאשימה לעבר מחנה לוי־שרון.

העדפת התנחלויות על ערי פיתוח גוררת חילופי האשמות במליאה

מאת מיכל צימוקי, סופרת "דבר" בכנסת

נושא "העדפת התנחלויות על־פני ערי הפיתוח" עורר אתמול סערת רוחות במליאה וגרר חי־לופי האשמות הדדיים בין נציגי המערך וסיעות השמאל לבין ה־ליכוד.

רעידת תרות, סלול בונה, הבור־סה, והקיבוצים שורבבו לקריאות הביניים הרמות שנשמעו מפי חב־רי הכנסת קופמן, דראושה, רמון, גולדשטיין ושליטא. היו"ר דן תי־כון איים פעמים מספר להפסיק את הדיון ה"חם". עיקר קצפה של סיעת הליכוד יצא על דברי שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי ש־הסכים עם מרבית דבריו של ח"כ חיים רמון ובכך לדבריהם לא הו־כיח נאמנות להסכם הקואליציוני.

יעקבי טען כי המצב הקיים "כ־פלו מופלים לרעה בתנאיהם אזו־רי הנגב והגליל לעומת הישובים ביהודה ושומרון הינו מצב אבס־ורדי ומעוות המחייב תיקון מיידי.

השר הגדיר כבלתי נסבל המצב לפיו קריית שמונה זוכה לאותן הטבות ממלכתיות לקידום תעשיי־תי כמו מעלה אפרים ואריאל או תנאי פיתוח התעשיה המוענקים ה־ניתנים לקרני שומרון ואלון מו־רה לעומת צפת, טבריה, ראש פי־נה, אופקים, דימונה ונתיבות.

"בלתי מתקבל על הדעת שב־ישובי יהודה ושומרון המדינה נו־שאת בהוצאות הפיתוח במלואן ו־אילו בגליל ובנגב הוצאות ה־פתוח מוטלות כולן על רוכש ה־קרקע".

"זהו מצב בלתי הגיוני ובלתי הוגן, לפי הסיוע לדיור ביהודה ושומרון למשפחה שלה עד 3 יל־דים הינו 39,000 ש"ח ואילו ב־אזורי הפתוח הסיוע המוענק עומד על 26,000 ש"ח בלבד", הוסיף ה־שר יעקבי.

לדברי השר, יש לקבוע מחדש את סדר העדיפויות הלאומי ובו־מסגרת זו, יש לתת עדיפות ברו־רה לישובי הגליל, הנגב ושאר אזורי הפיתוח המרוחקים של ה־מדינה ו"להיפרד מהתפיסה המו־זרה לפיה ישובים שהם 10 דקות מכפר־סבא או חצי שעה מתל־אביב זכים בהטבות יותר לעומת אזורי הפיתוח האחרים".

ח"כ חיים רמון אמר כי יש ל־הפסיק את ההשקעות ביהודה ו־שומרון כדי לשפר את המצב ה־כלכלי, הבטחוני והמדיני של יש־ראל. לדבריו, התנחלויות אלו מה־וות אסון מבחינה חברתית ומונ־עות כל סיכוי להשגת שלום.

רמון ציטט ממצאי סקר לפיו 74 אחוז מתושבי יהודה ושומרון מתפרנסים ממשכורת המשולמת להם מקופת המדינה.

הצעה הפוכה הועלתה על ידי ח"כ יגאל כהן מהליכוד שטען כי תקציבי הממשלה וההסתדרות ה־ציונית המיועדים ליהודה ושומרון הינם זעומים ואינם מאפשרים ל־ישובים להתקיים. לדבריו, תושבי יהודה ושומרון מופלים לרעה. "מצער מאד שמפעל לאומי וציו־ני זה נתקל בהתחשבנות פוליטית צרה הנערכת ע"י מפלגת העבו־דה" — אמר ח"כ כהן.

ז'אק אמיר לא נבחר לסניף ה"עבודה" בדימונה

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

בבחירות הפנימיות בסניף מפ־לגת העבודה בדימונה נפלה אתמ־מול הפתעה רבתי, כאשר בתום ספירת הקולות התברר כי ח"כ ז'אק אמיר לא הצליח להיבחר ל־מועצת הסניף, המונה 61 חברים. מהתוצאות עולה כי בעוד שלפני הבחירות היו במועצה 40 איש, שזוהו עם אמיר, הרי שהפעם איש מקבוצתו לא נבחר למועצה. יחד עם זאת, נבחר אמיר לבדו כציר למועצת המפלגה הקרובה.

בסיכום התוצאות, מתח אתמול ח"כ אמיר ביקורת נוקבת על דרך ניהול הבחירות בסניף המפלגה בדימונה.

הוא אמר כי במהלך הבחירות התקשר למזכ"ל המפלגה ח"כ עוזי ברעם ודרש ממנו לפסול את הבחירות ולבדוק את כל הפתקים — "אני מכל מקום לא מכיר ב־תוצאות הללו", הוסיף.

ממלא מקום ראש עיריית דימונה וחבר סיעת המערך בעיריה, אל־ברט אבוטבול, אמר אתמול בתגו־בה: "לצערי, ח"כ אמיר אינו מוכן לקבל את התבוסה הזאת ב־כבוד. תקופתו של אמיר בדימונה חלפה ואיננה".

עובדי תדיראן־חולון שובתים עד יום א'

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

כ־5,000 עובדים בשלושה מפ־עלי אלקטרוניקה ומעגלים מוד־פסים של "תדיראן" בחולון יצאו אתמול לחופשה מאורגנת עד יום ראשון הקרוב.

העובדים מגיבים בכך על החל־טת ההנהלה שלא לשלם להם בשנה הקרובה תוספות שכר וקי־דום בדרגות. מועצת פועלי חולון נמנעה מלתמוך בחופשה המאור־גנת, אף כי להוכנסה "בסוד הענ־יין".

מזכיר הסתדרות עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה, יצחק גל־עדי, מסר כי בקרב עובדי "תדי־ראן" שוררת תסיסה עקב החלטת ההנהלה שלא לשלם בשנה הקרו־בה תוספות שכר ושלא לאשר קי־דום בדרגות. לדבריו, במפעלים נוספים של "תדיראן" — בירוש־לים, עפולה, פתח־תקוה ועקרון — צפויים שיבושים בעבודה על רקע הקפאון במו"מ על השכר.

הנהלת "תדיראן" מסרה אמש כי נוכח הקשיים אליהם נקלעה תעשיית האלקטרוניקה אין אפ־שרות לשלם תוספות שכר. יתרה מזאת — באחרונה הוחלט להוריד את שכרם של המנהלים הבכירים בחברה, בנוסף לצעדי ייעול אחרים כגון קיצוץ ניכר בהשקעות, והפ־סקה מוחלטת של כל בינוי נוסף והצמצום בפעילות פיתוח. ההנהלה הביעה צער על כי העובדים "אינם מבינים את חומרת המצב, נוקטו צעדים בלתי אחראיים והפסיקו באופן בלתי חוקי את העבודה".

בתוך כך נמסר כי במפעל הר־מתכת "אהרוני" שבנתניה שבתו אתמול 350 העובדים בשביתה, בשל חילוקי דעות בכל הקשור לפיטורי עובדים ולקביעת נורמות ופרמיות. העובדים הודיעו כי החי־ליטו לשבות גם כהזדהות עם חבריהם ב"וולקן" בחיפה.

מימשל רייגן

(המשך מעמ' 1)

רן, בוטמנים במחבואים פרטיים בשטחים כמה מיליארדי דולארים.

גורן הרומז לארה"ב על ידי סוכ־נות הפיתוח של האו"ם, שאותה הזמין לכונן נציגות קבועה בשט־חים, אך התנגד לכך שביקורו יי־ערך בחסותה. בשיחותיו עם פקי־די מימשל רייגן ביקש להבהיר, כי דאגת המימשל האמריקאי (ו־בעיקר שר החוץ ג'ורג' שולץ) לרווחת תושבי השטחים מקובלת על ישראל, הרואה ברגיעה כל־כלית וחברתית בשטחים תרומה למניעת מימושו של פוטנציאל הטרור. בשיחות אלה ניסה גורן להבליט את המשותף בעמדות יש־ראל וארה"ב ולתחום את המחלו־קות ביניהן. הוא התרשם, כי הס־בריו בסוגיית הסירוב הישראלי ל־התיר מפעלים מסויימים, וכגמת מפעל מלט שיתחרה בישראל וב־ירדן, התקבלו בהבנה.

בתגובה למורת הרוח שהביע שיפטר (לשעבר פרקליט שגרי־רות ישראל כאן) אמר גורן כי בשנה האחרונה גורשו תריסר מ־תושבי השטחים וכי במעצר מינ־הלי נותרו עתה 40, ששיחרורם ימשך בהדרגה, אם לא יתחדש גל־פיגועים בשטחים. גורן התייחס בספקנות לרעיונות האצלת הסמ־כויות והאוטונומיה החד־צדדית, אך אמר כי למרות רצח אל־כאס־רי יש בשכם ובערים אחרות ב־שטחים סימנים לנכונות מקומית לקבלת סמכויות מימהלים מסו־יימות.

משבר חדש

(סוף מעמ' 1)

מקורביו כי הוא דבק בתוכנית הכלכלית וכתנגד לחריגה במס־גרת התקציב אך לא יתן ידו ל־פגיעה במגזורים מסויימים במשק כגון הגימלאים, הזקנים ומשפחות מרובות ילדים. הוא הדגיש כי גם במדינות אחרות יש מסים שונים על רווחי הון.

לדברי ראש הממשלה אם לא יימצאו פתרונות חלופיים יהיה צורך לשקול ואולי אף להחליט על הטלת מס על רווחי הון בישראל.

שר האוצר יצחק מודעי ששב שלשום לישראל מחופשת סקי ב־שווייץ הביע את התנגדותו הנמ־רצת לכל פגיעה בפעילות הבורסה והדגיש כי הוא רואה בפעילותה מנוף חשוב לצמיחת המשק ול־פיתוח.

מת ברנרד מלמוד

(המשך מעמ' 1)

קשורים עדיין למורשת הדרשה מבית. על הקרע הזה בזהותם הם משלמים ביסורי נפש.

נושא זה בולט בספרו "העוזר" שבו גם מתגלם העימות בין העו־לם היהודי והנוצרי באמצעות מפ־גש בין חנוני יהודי מורים בובר לצעיר הגוי. בעיצוות זה עסק מלמוד גם ב"חסד אלוהים" (ראה אור ב"עם עובד" ב־1984) שהוא משל רצוף אסוציאציות תנ"כיות על העולם ש"אחרי המבול" (או אחרי מלחמה גרעינית). קלוין כהן, גיבור "חסד אלוהים", האדם ה־יחיד ששרד, חי על אי בחבר ר נותן שמות לשימפנזים. חלק מן השמות לקוח מן המקרא וחלקם — מן הברית החדשה. מסקנתו היא ש"אם אחד מהם נוצרי וזה אחד יהודי. לא יהיה האי הזה גן עדן".

הרומאן שפירסם את מלמוד היה "המתקן" (בתרגום העברי נקרא "יום הדין") שרקעו — עלילת הדם והמשפט של ביילים בקייב, בראשית המאה. אחד הרומאנים המוקדמים שלו "הטבעי" (1952) עובד לא מכבר לתסריט בכיכובו של רוברט רדפורד. מלבד רומא־נים ("האיירים", "חיי דובין") פירסם ברנרד מלמוד קובצי סיפורים — "חלושי השכל יח־חילה" ו"חבית הקסמים" שזכו לשבחים רבים. היו מבקרים שהשוו את מלמוד לקפקא. אחרים זיהו ביצירותיו את סיגנונו העצוב־אירוני של ציכוב, בעיקר בסיפוריו הקצרים.

ברנרד מלמוד ביקר בישראל ב־1968 כאורח המרכז להפוצות. ב־1967, כשקיבל את פרס פוליצר על ספרו "יום הדין" אמר מלמוד על יעודו של הסופר: "אף שהסופר מתאר את העולם על כיעורו, עליו לדמיין אפשרות של עולם אנושי טוב ביותר. האופציה הזאת קיימת אף שבני האדם במדו בה פעמים אין ספור".

מלמוד השאיר אחריו אשה, אן, בן ובת ושני נכדים.

רפול משיב:

אלי גבע נטש חייליו מסיבות פוליטיות

מאת סופר „דבר" בכנסת

„קצין שנוטש חיילים מסיבות פוליטיות עושה מעשה חמור, משום שהוא לוקח לעצמו זכות שאותה הוא שולל מפקודיו", אמר אתמול ח"כ רפאל איתן, מי שהיה רמטכ"ל במלחמת לבנון, בתשובה על שאלות של תלמידים בכנס של מרכז ההסברה, שנערך במשכן הכנסת.

רפול אמר עוד כי „הבעיה של אלי גבע לא היתה הכניסה לביירות, שכן הוא פוטר מהצבא שלושה שבועות לפני קבלת ההחלטה להיכנס לביירות. נוח היה לגבע להיתפס לנושא של ביירות, אבל למעשה, סיבותיו היו פוליטיות. ח"כ איתן האשים את אלי גבע שנטש את המנהיגות שצה"ל מחנך עליה.

„אלי גבע מדבר על מוסר, ולמעשה הוא לא ביקר אף משפחת חללים אחת עד לסיום תפקידו, ואף נטש טנק מרכבה שכמעט נפל בידי הסורים", אמר רפול.

אין מקום לדו־שיח נוצרי יהודי בעניני אמונה

אומר הרב הראשי שפירא על תוכנית האפיפיור לבקר בבית־כנסת

מאת יקיר צור סופר „דבר" בירושלים

„אין מקום לדו־שיח בעניני אמונה בין היהדות ל־נצרות", כך אומר הרב הראשי לישראל אברהם שפירא בהתייחסו לביקורו הצפוי של האפיפיור בבית הכנסת ברומא. הרב שפירא מקווה יחד עם זאת כי ביקור זה יסייע לדיכוי רגשי האנטישמיות הקיימים בקרב נוצרים. „אולם", מדגיש הרב הראשי, „ביקור האפיפיור בבית כנסת אין בו משום התקרבות בענייני אמונה. וכאמור בספר מיכה „כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם ה' אלקינו לעולם ועד".

לעומת השפל בישראל

צמיחה ותנופת בניה פוקדות את רצועת עזה

מאת דני צידקוני, סופר „דבר" בדרום

בעוד שבישראל מתווכחים על הצמיחה הכלכלית, פוקדת זו את הרצועה. צריכת המלט שם עלתה בשנה ה־אחרונה ב־10 אחוזים לעומת ירידה בשיעור דומה ביש־ראל. האיזור מאופיין עתה בתנופת בניה הגובלת, בין היתר, מכך שהוא נחשב ליעד בטוח להשקעות אצל צותים החיים במדינות המיפרץ והחוששים מהשתלטות חומיי־ניסטית עליהם, אם תנצח איראן במלחמה בעירק, ובגלל המפולת בתעשיית הנפט, ומעדיפים לכן להשקיע את כס־פם ברצועה.

כידוע מתירים עתה השילטונות לייבא ארצה באורח חופשי כסף מארצות ערב והתנאי היחידי להבאתו הוא מתן הצהרה על גובה הסכום. כסף זה מושקע בעיקר בנדל"ן ובמפעלים שונים. לאחרונה הוקם בעזה מפעל מיר־דרני לייצור מתצלאות מחומר סינתטי, בידע יפני, כמפעל בדים סינתטיים וכן הוקמו מפעלים נוספים. קבלני הבניין מהרצועה מוכנים לבנות עתה בשל השפל בענף זה, ביש־ראל במחירים שהם בשליש פחות ממה שדרשו קודם וגם עובדה זו מנוצלת לבניה ולפיתוח.

מגילת תורה בת 700 שנה מספרד תימכר בירושלים

במסגרת הירידה הבין־לאומי ליודאיקה במאי

ספר תורה מקורי שהוצגק לגנרל אלנבי על ידי רבני ירושלים עם כניסתו לעיר בראש צבאו המנצח ב־1917 וכן מגילת תורה בת 700 שנה ממנזר בספרד שם היתה גנוזה מאות שנים — אלה שניים מבין אלפי הפריטים שיוצגו ויועמדו למכירה ביריד ירושלים הבין־לאומי ה־ראשון ליודאיקה (תשמישי קדושה יהודיים) שיתקיים ב־חודש מאי הקרוב.

היריד מאורגן על ידי המרכז לארועים ירושלים, בהנ־הלת מנהל יריד הספרים הבין־לאומי זאב בירגר. לדבריו, צפויים עשרות בעלי גלריות נודעות, אוצרי מוזיאונים, יצרנים, אספנים וסוחרים — ממערב אירופה, מארה"ב ומישראל. בולטת בהשתתפותה חברת סותבי"ס לסחר ע־תיקות, אשר תטיס ארצה תוך אמצעי בטחון קפדניים, פריטים שיועמדו למכירה באירוע. למעלה משלים הבצי־גים יביאו ממיטב היצירה היהודית לדורותיה. מכירה פומ־בית מיוחדת תערך עם נעלת היריד.

אתמול בכנסת

שלמה גינוסר

חמצן לחוק נגד הגזענות

הנהלת הקואליציה חיברה אתמול את הצעת החוק למניעת הסתה גזענית למיבל חמצן: הסיעות הדתיות קיבלו ארכה עד יום ב' הבא להביא הצעת נוסח שונה לחוק, שלא תפגע — כטענת הדתיים — בדת ישראל.

השדולה הדתית תבעה, כי ח"כ אבנר שאקי (מפד"ל) ייצג את הסיעות הדתיות בהתישבויות עם שני עורכי־דין, בנסיון למצוא נוסח חדש לחוק, בתקווה שהנוסח החדש יתקבל גם על דעתן של סיעות המערך והליכוד.

תחילה הציעו נציגי הסיעות הדתיות: שר המשפטים עצמו יוועץ בעורכי־דין, בנסיון לשנות את הנוסח ה־מקורי. אולם שר־המשפטים, שהוא איש דתי, דחה הצעה זו בתוקף ואמר: „לא תהיה עבודת חקיקה מתוך לכנסת. אם אתם רוצים, תבואו עם הצעה שלכם הדוח בה".

השר משה שחל התקומם נגד כל מי שמוהא יהדות עם גזענות. „את המפלגות הדתיות בכלל לא מענין נוסח החוק. הכל אצלם זה חישובים פוליטיים, הממשלה ישבה בנושא זה, ועדת שרים לעניני חקיקה ישבה ודנה ואני מעיד עלי את שר המשפטים משה נסים, שמדקדק בעניינים כאלה: הגענו למסקנה שזה נוסח החוק שצריך להת־קבל בכנסת".

ח"כ אברהם שפירא מאגו"י היה, נסער מאד לשמע דבריו של שחל, ובפנותו אליו אמר: „אם לא הייתי רוחש לך כבוד, אדוני השר, הייתי קם ועוזב את החדר בגלל יחסך למפלגות הדתיות. אם החוק בנוסח הזה יתקבל לא נוכל לדבר בכנסת ולהגיד דברי תורה".

ח"כ מנחם פרוש (אגו"י) דחה את תביעתו של השר שחל להביא את הצעת החוק לאישור הכנסת בשבוע ה־בא. „כולנו מאוחדים במגמת החוק לבלום את כהנא. אבל, צריך להימנע מפגיעה ביהדות הדתית. יש למצוא נוסח אחר".

שר הקליטה, יעקב צור, אמר אתמול כי „נסיונם הבלתי נלאה של המפלגות הדתיות וגם של הליכוד, להכשיל את קבלת החוק נגד גזענות, מעמיק את הרושם, שהתנגדותם היא לעצם קיומו של חוק כזה בספר ה־חוקים, ולאו דוקא לפרטי תוכנו".

„יש לגנות את מי שסבור שחוק נגד גזענות יכול להיות מופעל כנגד היהדות, וכי בטיעוניהן פגעו המפ־לגות הדתיות פגיעה קשה במסורת היהודית. במקום שחוק כזה ישמש מנוף לפעולה חינוכית, הפכו אותו ואת הטיפול בו לתגרנות מביישה" אמר השר צור.

בינתיים הודיעה סיעת מפ"ם כי היא מניחה על שול־חן הכנסת הצעת חוק נגד גזענות בנוסח שאושר והוסכם בסיעת המערך ב־1984 ואף עבר בקריאה טרומית ב־כנסת. „סיעתנו תראה בהצבעת המערך בעת הדיון על הצעה זאת בעוד 60 יום מיבחן לכנות הצהרות חבריו בדבר הצורך להלחם בגזענות".

יו"ר סיעת מפ"ם ח"כ חייקה גרוסמן הודיעה אתמול ליו"ר סיעת המערך ח"כ רפי אדרי, כי „אם כניעת ה־מערך למפלגות החרדיות מונעת על ידי הרצון להכשיר אופציה פתוחה לקואליציה אלטרנטיבית — הרי החשבון נעשה בלי השותף הנוסף מפ"ם. מפ"ם איננה נתונה בכיס לכל הרכב קואליציוני ואין היא שותפה פוטנציאלית ללא תנאי".

רז לנבון: שקול מחדש ההתנגדות לערוץ שני בקיץ

יו"ר ועדת החינוך והתרבות, ח"כ נחמן רז פנה אתמול לשר החינוך והתרבות יצחק נבון בבקשה לשקול מחדש את עמדתו לגבי פתיחת ערוץ שני בטלוויזיה, כדי לאפשר העברת אירועי ספורט בקיץ. מנכ"ל רשות ה־שידור אורי פורת ביקש אתמול את ועדת החינוך לתמוך בבקשת רשות השידור להפעיל ערוץ שני בקיץ.

לעומת עמדתו של יו"ר ועדת החינוך תבעו הח"כים פנחס גולדשטיין (ליכוד), אברהם ורדיגר (מורשה), דוד דניאל (מפד"ל) ושולמית אלוני (ר"צ) לסגור את הטל־ויזיה לפרק זמן קצר ומוגדר, כדי לאפשר הערכות מחדש. הח"כים אהרון הראל (מערך), בני שליטא (ליכוד), מר־דכי וירשובסקי (שינוי) וגאולה כהן (התחיה) התנגדו ל־סגירת הטלויזיה. ח"כ הראל תבע לבצע את מסקנות ועדת החינוך לשינוי בחוק רשות השידור.

ח"כ אורה נמיר העלתה במליאה הצעה לסדר היום בנושא עבריינות נוער. לטענתה נושא זה שב ועולה מאז הכנסת התשיעית. כמרכז הוקמה ועדה כטעם הכנסת ל־בחינת הענין, הוגשו כ־240 המלצות, ועדיין תופעה זו הו־לכת ומתרחבת.

ח"כ נמיר ציינה, כי נרשמה עליה בעבריינות נוער במיוחד, במגזר הערבי כתוצאה מנשירה מבתי ספר, צפי־פות דיור גבוהה, תחושת קיפוח ההולכת ומעמיקה, ומ־מחסור במקומות בילוי ותעסוקה לשעות הפנאי.

בקצרה

● יו"ר הכנסת שלמה הלל שוחח אתמול עם מפ־כ"ל המשטרה ושמע מפיו כי המשטרה מתייחסת בחומרה רבה לתקיפת ח"כ שולמית אלוני על ידי בריונים החברים בתנועת „כך" שלשום. המפכ"ל רב ניצב דוד קראוס הו־דיע כי המשטרה תנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותה כנגד התוקפים.

הודעה זו נמסרה בתגובה להצעה הדחופה לסדר של ח"כ יוסי שריד (ר"צ) שסיפר כי אלוני הותקפה בידי עלים במהלך ערב של „פתח פתחאים" על ידי חבורת בריונים, כאשר קודם לכן הושמעו איומים על חייה ואח"כ נזרקו לעברה ביצים וכן חיבלו במכוניתה. שריד טען כי הכנסת צריכה להדרש למעשים בנדון.

איננו מהמרים שבבוא היום יהיה עם מי לקיים הסכם הרוטציה

(קטעים מנאום השר שחל שלא נאם אתמול בכנסת)

האם באמת הוחלפה תנועת החרות על ידי „מא־פיה" ? על ידי נציגיו של וולט דיסני בישראל? מי הם אותם „מסוכסים תבלים" שהוחכרו על ידי אחד מ־ראשיה? „במישור המפלגתי אפשר בהחלט לשאול את השאלה מי היום תנועת החרות, האם היא קיימת, ומה דרכה, צריכים בראש ובראשונה לעצת חברי תנועה זו בעצמם, ומבלי לנקוט עמדה בעניינים שאינם מעניני, סבור אני, כי אם לא יקדימו לעשות כן, תשארנה אולי השאלות תלויות בחלל האויר — אך תנועת החרות לא תהיה עוד.

הסכם הרוטציה הוא הסכם — הוא אינו הימור; אנו איננו מהמרים כי בבוא היום יהיה עם מי לקיים את ההסכם. אנו צריכים לדעת. אנו איננו יכולים שלא לדעת. חוסר הידיעה במקרה זה, כדבר זהותו של הצד השני להסכם הוא מהותי ויורד לשורשו של ענין.

כידוע לכם, נוקב הסכם הרוטציה בשמו המפורש של מ"מ ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, כמי שיחליף את ראש הממשלה בבוא העת. הסכם הרוטציה אינו מציין אפשרות אחרת, וההסכם הוא לתחלופת אישים, ואישים מסויימים בלבד. החוק הדין מכירים באפשרות סיכולו של חוזה, כתוצאת נסיבות מוקדם עתה להשיב האם הסכם הרוטציה יסוכל. האם הנסיבות תהיינה כה שונות עד ששני צדדים התחומים עליו, ימצאו כי קיומו בנסיבות החדשות שנוצרו, אינו אפשרי עוד.

עלינו לזכור, כי מעבר לשאלה הסבכית האם יש לבצע הסכם או אין לבצע הסכם, העברת ראשות ממש־לה, העברת הנהגתו של עם, הינה מעשה הדורש שיקול דעת ומחשבה. האחריות שמעשה זה דורש ומטיל על עושהו היא כבדה בהתאם. זהו לדי למשל, כאשר נשאל שאלה קלה מזו. האם רואה הוא את מר שמיר כיו"ר תנועת החרות, השיב, כי לו היתה נערכת ההצבעה היום היה „בהתקשה להרים את ידו", מה היה משיב מר לוי לאותה השאלה בשינוי קל — „האם נכון הוא לראות את מר שמיר כראש הממשלה"?

האם באמת יעלה על הדעת כי ועידה כזו שוראינו, היא שתחליט בשאלה כה רבת אחריות כהנהגת המדינה.

באשר לשאלה למי אמורים אנו להעביר את ראשות הממשלה והנהגת המדינה. למר שמיר? ליורשיו הבוגים? או למתווך בין יורשים אלה? ההסכם ברור, אך המצב העובדתי מעורפל יותר משהיה אי פעם. על כן אין עדיין תשובה לשאלה זו, נמתין ונחכה. שאלה נוספת היא ה־שאלה בה פתחתי, לאיזו מפלגה להעביר את הנהגת ה־מדינה. זכורני, כי תנועת החרות הציגה עצמה תמיד כ„כוח אלטרנטיבי". נראה שעכשיו מצאה אפילו לעצמה אלטרנטיבה, והיא הולכת ונמוגה לחלל.

סיכומו של דבר, חבר הכנסת שריד, אני מציע כי את שאלתך תפנה לחבריך בתנועת החרות ואותם תשאל איזה עתיד הם צופים להסכם הרוטציה, אותם השאל למי מתמודדי החרות כשירות מספקת לסעמם, ואותם תשאל האם חרות היא אכנם אלטרנטיבה: אותם תשאל מיהי ומהי בכלל חרות ואותם תשאל מהו המועד לדעתם בו יש להכריז, פה קבל הצבור כלבלבו, על כי שפסם רגלו ונפסם מערכין, כעל מי שאין באפשרותו לקיים עוד הס־כמים עליהם חתם, אולי מהם תקבל את התשובה — בידי היא איננה.

אנשים · אנשים · אנשים

תיכנונים

תהליך תכנון הביקור בארץ של ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר (בתמונה) נמצא עתה בעיצומו. עדיין לא ברור אם ובאילו נסיבות תיפגש תאצ'ר עם גורמים פלשתינים בגדה המערבית. אך נראה, כי היא תבקר גם בירושלים המזרחית. הביקור מתוכנן לסוף חודש מאי. כנראה שיכלל בו גם סיור ברצועת עזה, ביקור במחנה פליטים ופגישה עם נכבדים פלשתינים מקומיים. סיור נוסף עליו ידוע יהיה לאשקלון, ל־פרוייקט שיקום השכונות. המקורות ציינו, כי עדיין מוקדם לדבר על סדר מגובש לסיור.

דליה שחורי

רשמי

חודש של שמועות הסתיים אתמול בהו־דעה הרשמית של ארמון בקינגהאם על אירוסי הנסיך אנדרו, 26, לביתו של מנהל משחקי הפולו של הנסיך צ'רלס, שרה פרגוסון, גם היא בת 26 (הזוג הטרי ב־תמונה בעמ' ראשון).

השדכנית הפעילה היא הנסיכה דיאנה שהציגה את השניים זה לזו, הזמינה את שרה לכמה ארועים משפחתיים ואף יעצה לה כיצד לנהוג באמצעי התקשורת.

מתנת הארוסים היתה טבעת יהלומים יש־במרכזה משובצת אבן אודם גדולה, התו־אמת את שערה הג'ינג'י של הנסיכה ל־עתיד. אנדרו יוכתר, לרגל ארוסיו, כנסיך יורק. מועד הנישואים עוד לא נקבע.

דליה שחורי

זכרונות

חבר הכנסת אבא אבן (בתמונה), העלה אתמול כמה זכרונות מפעילותו הדיפלומטית בסוף שנות הארבעים וראשית שנות החמישים בהקשר של הסכסוך הישראלי־ערבי. מר אבן סיפר, בהרצאה באוניברסיטת תל־אביב, על פגישה שהוא קיים לפני פרוץ מלחמת ה־שחרור עם מזכיר הליגה הערבית דאז עזאם פאשא בלונדון. בפגישה זו אמר מזכיר הליגה לאבן, כי הערבים לא יניחו לישוב בארץ להקים את המדינה וכי הם יכריזו מלחמה נגד ישראל בנסיון להש־מידה. זה לא מנע מעזאם פאשא להציע באותה נשימה כוס תה נוספת למר אבן. במישור אחר גילה אבן כי משה שרת — בניגוד לבן גוריון — תמך בסיפוח הגדה המערבית על־ידי המלך עבדאללה והיו לו תקוות כבר אז להקמת יישות פלשתינאית בגדה המזרחית שתקיים יחסי שלום עם ישראל.

דן אבידן

בעד השיתוף

חברת העובדים הוציאה חוברת מיוחדת שתוכנה — הנחיות להפעלת מועצות מכינות לקראת שותפות ומעורבות של העובדים במפעלי חברת העובדים. לדברי עורך החוברות מילי דור (בתמונה), יו"ר צוות הניהוג למועצות המכינות, יהוו המועצות ערוץ תקשורת ישיר בין ציבור העובדים להנהלות. עד כה התקיימו 500 קבוצות דיון ו־89 מועצות וכינוסים במקומות העבודה. „התברר כי יותר משרוצים העובדים בהטבות שכר, הם מעוניינים בשיתופם במידע על מצב המפעל ובתהליכי קבלת ההחלטות. שות־פות כזאת עוזרת לקם מיוחד בתנאי אי ודאות כלכלית ומשבר בתעסוקה", אומר דור.

הפן היפה

לפני כחודש התפרסמה ב„דבר" כתבה על מבצעי סיוע לרצועת עזה. בין השאר, סופר בה על מפקד נפת חן יונס, סא"ל יעקב אגמון, אשר חילץ, יחד עם חייליו, פליטים במהומות בעת השטפונות העזים של חודש ינואר. שר הבטחון יצחק רבין (בתמונה) קרא את הכתבה ובהסתמך עליה שלח מכתב תודה אישי לאגמון, בו נאמר, בין היתר: „הרשה לי להודות לך ולחייליך על מעשה זה, שהוא, אולי מעבר לחובת תפקידכם כאנשי־צבא, אך עומד לזכותכם כיהודים, ישראלים ובני־אנוש. מעשה שכזה מציג את הפן היפה שלנו. כישראלים שנאלצים לא פעם גם לנהוג שלא לפי רוחנו. אני מאמין שזהו מעשה לדוגמא".

העתק המכתב נשלח לרמטכ"ל ולאלוף פיקוד הדרום.

עקביה מאבק

למרות כשלונות קודמים, ממשיכה השחקנית הבריטית ונסה רדגרייב (בתמונה) בנסיונותיה להפעיל חרם על ישראל בארגוני השחקנים. בפגישה השנתית של איגוד השחקנים „אקוויטי", שתתקיים בחודש הבא, תנסה רדגרייב להשיג את תמיכת האיגוד בהפעלת לחץ על רשתות הטלויזיה הבריטיות לא למכור חומר טלוויזיוני לישראל.

המנהל היהודי של תיאטרון „טריומף אפולו", בו מופיעה כעת רדגרייב אמר כי צעד זה לא יקדם את הקריירה המקצועית שלה, שכן רבים מעמודי התווך בעולם הבידור הם יהודים.

גביע גסטרונומי

בגסטרונומיה אנחנו יותר חזקים מאשר בספורט. כך לפחות מעידים השגיה של נבחרת השפים הישראלית שחזרה השבוע מאליפות העולם לשפים שנערכה ביוהנסבורג. שם תפסה את המקום השלישי אחרי גרמניה האלופה ודרום־אפריקה סגניתה. הנבחרת הישראלית שהיתה מורכבת משלושה שפים של בתי־מלון ידועים בארץ והטבח של קיבוץ גנן חיים כהן (בתמונה), שעמד בראש הנב־חרת, זכתה ב־10 מדליות זהב. שש ברונ־זה וגביע על תצוגת המזון היפה.

שמעון וייס

ערבסקות

הוצאת „הרפר אנד רו" האמריקאית רכשה את זכויות התרגום לאנגלית של הרומן „ערבסקות" מאת הסופר אנטון שמאס (בתמונה), העומד לצאת לאור בעברית בראשית חודש אפריל במסגרת „הספריה לעם" של הוצאת „עם עובד". לדברי המו"לית מירהה פולק, נמסר הספר לתר־גום למתרגמת ויוויאן אדן. עוד הוסיפה פולק כי עוד הוצאות בעולם מגלות ענין ברכישת הזכויות.

שמאס, יליד הכפר פסוטה שבגליל, כתב את הספר בעברית וככל הידוע הוא אחד הסופרים הבודדים בארץ הכותב בשתי שפות: עברית וערבית. עד היום פירסם שמאס שלושה ספרי שירה וכתב מחזה דו לשוני בשם „חור בקיר".

מסעדת שמיר־עשר השבטים שבמלון שרתון בת"א מנתחה שלשום באירוע חגיגי למען יהודי ברה"מ. ההזמנות לארוחת הערב נמכרו מראש במחיר 250 דולר לזוג והכסף שנאסף ישמש למערכה מחודשת וממושכת למען שחרורו של אידה נודל.

בתמונה: הכנר שלמה מינץ מנגן קטע קצר של באך לפני המסובים

היצעים כבדים בשוק המניות

מאת היהה בר

גל אדיר של היצעים שטף אתמול את כל אפיקי ההשקעה בשוק ההון. זאת בעקבות הכחשות שאינן חד משמעיות כתגובה לפרסומים בנושא המס על הבורסה.

ציבור המשקיעים לא אהב, בלשון המעטה, את הצהרת ראש הממשלה לפיה אין לראות בהצעת המס על הבורסה כעובדה מוגמרת, ולפיכך הוזרמו היצעים לכל אפיקי ההשקעה בשוק ההון, בהיקף כספי שלא היה כדוגמתו בשנים האחרונות כ־50 מיליון דולר.

פדיונות גדולים בקרנות

עיקר ההיצעים הוזרמו למערכת קרנות הנאמנות. קרנות הנאמנות המשקיעות במניות סבלו מפדיונות בהיקף כספי של כ־30 מיליון דולר, בעוד שקרנות הנאמנות הסולידיות סבלו מפדיונות בהיקף מצומצם יחסית של כ־4 מיליון דולר.

במניות הבנקים שב„הסדר" נרשמו היצעים בהיקף כספי של 10 מיליון דולר. שעריהן של המניות השונות ירדו בין 3 ל־3.5 אחוזים והתשואה הדולרית בהן נקבעה ברמה של 13 עד 13.5 אחוזים.

היצעים גם בצמודים

בשוק הצמודים נרשמו היצעים של 14 מיליון ש"ח. מתוכם כ־8 מיליון ש"ח לאגרות החוב המודדיות היתרה באגרות הדולריות. באגרות החוב המודדיות נרשמו ירידות שערים מתונות של 0.5% בעוד שבאגרות החוב הדולריות נרשמו ירידות שערים עד 3% באגרות מסוג „גלבוע" וירידות שערים עד 1.5% באגרות „רמון".

במניות השוק החופשי נרשמו היצעים כבדים במיוחד. היקף ההיצע היה לעיתים בשעור של 10% ויותר מהון המניות המונפק של החברות והיה ברור ששערן של מניות כאלו יירשם כ„מוכרים בלבד".

דמגוגיה סוציאליסטית

חבר כנסת – דן תיכון, ביקר אתמול באולמות המסחר בבורסה בת"א. בהתייחסו להצהרות בעניין המס, שהביאו לגל המימושים בבורסה אמר: „הדמגוגיה הסוציאליסטית הוגנת 'עמך' מוכר העשירים קונים. מי שרצה להגן על 'עמך' בעניין אגרות חינוך וגימלאים, משיג דווקא את ההפך".

„מוכרים בלבד"

רישום שערן של מרבית המניות הנסחרות בבורסה כ„מוכרים בלבד", היה בחלקו מכוון.

עד כמה שהדבר נשמע אבסורדי, נראה שסוחרי הבורסה היו מעוניינים אתמול לרישום שערים כ„מוכרים בלבד" וזאת כדי שהדרג הפוליטי יבין עד כמה רגישים שוקי ההון בישראל.

יצירת שערי „מוכרים בלבד" היתה הן באמצעות הזרמת היצעים גדולים במיוחד למניות השונות והן באמצעות „אי דיבור" במהלך המסחר, כך ששערים ירדו באופן מיידי לרמה הנמוכה ב־10% מהשער האחרון, ואז נקבעו כ„מוכרים בלבד" בירידה של 5%.

למרות אווירת „המוכרים בלבד" במספר מניות נערך אתמול מסחר בפועל. בלטו מניות „ים המלח" בהן נרשם עודף היצע נטו של 22 אלף ע"נ – כלומר כ־3 מיליון ש"ח במונחים כספיים. שערן ירד ב־10% בתמורה כספית של כ־1.5 מיליון ש"ח. מבין מניות הרגל של קופת־עם יש לציין גם את מניות „פולגת" 1 בהן ניקלט ההיצע בירידת שער של 10%.. מחזור העסקות בהן הסתכם ב־2.5 אלף ע"נ.

במרבית מניות קבוצת „בטוחה" נערך אתמול מסחר בפועל. מניות „ארדט" ירדו ב־5.4%, מניות „כלל־סחר" ירדו ב־5.3% מניות „אי־פי" ירדו ב־5.5% ו„תעשיות מודול" ירדו ב־0.6% בלבד.

יצויין שבמניות שהוזכרו לעיל נרשמו עודפי היצע בהיקף בינוני עד קטן. למניות „אזורים" ו„כלל תעשיות" נרשם שער של „מוכרים בלבד". במניות „ישפרו" נקלט היצע של 10.0 אלף ע"נ ללא שינוי בשער וזאת בעקבות השמועות שיש גורם המעוניין לקנות את השליטה בחברה.

יצויין שלכל המניות „הכבדות" כ־25 במספר, הסתכמו ההיצעים ב־16 מיליון דולר.

מה צפוי

בין סוחרי הבורסה עדיין מצפים, או רוצים להאמין שראש הממשלה יצא בהכרזה חד משמעית בנושא המס. הצהרה כזאת עשויה להרגיע במידה רבה את שוק המניות אם כי הנזק כבר נגרם, ופגע במיוחד במשקיעים חדשים, שרק לאחרונה התפתו לחזור ולהשקיע בבורסה.

קשיי נזילות באמצעים מתוחכמים

חברת אמצעים מתוחכמים דיווחה אתמול על קשיי נזילות אליהם נקלעה, המקשים עליה לפרוע את חובותיה באופן זמני. המסחר במניות החברה הופסק עד להודעה מחודשת. בעלי ענין באגרה מנסים למצוא הסדר שיאפשר הזרמת כספים חדשים לחברה.

כלל תעשיות מבקשת לגייס

כלל הנפקות לתעשיה מבקשת לגייס בבורסה 9 מיליון שקל בהנפקת אג"ח צמודות מדד בריבית שנתית של 9%. גיוס ההון מיועד למתן הלוואות לאורדן (שני שלישים) ואלקטרה (שליש).

שערי המניות

בנקים מסחריים

בנקים בהסדר הבנקים

כולים בהסדר הצהרה

בנקים למשכנתאות

מוסדות מימון

ביטוח

מסחר ושרותים

מסחר

שרותים

מלונות ושרותי תיירות

מתווכים ושרותי מחשב

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בניה ופיתוח

תעשיה

מזון ומבנה

טקסטיל והלבשה

מתכת ומוצריה

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

מוצרי בניה

כימיה, גומי ופלסטיק

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

תעשיות שונות

השקעות תעשיה

אלומית 5.0	תב 2100	172	−234	−10.0	−620
אבוין 1.0	מב 2572		−135	−5.0	−1354
אבוין 5.0	מב 1360		−71	−5.0	−5452
אבוין אופ א	תב 620	368	−80	−11.4	−649
חמישה יהד 1.0	מב 7980		−420	−5.0	−367
זיקה 1.0	מב 5652		−298	−5.0	−457
זיקה 5.0	מב 2438		−128	−5.0	−675
הג.פולק 1.0	מב 6318		−332	−5.0	−961
הג.פולק 5.0	תב 3063	807	−340	−10.0	−737

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אוניקו ש	מב 4665		−245	−5.0	−2566
אידיבי פתוח 2.0	מב 3564		−166	−4.5	−47540
אינקובה 0.1	מב 1405		−74	−5.0	−1920
אינקובה 0.5	מב 703		−37	−5.0	−3445
אלגר ש	5122	716	−220	−4.1	−328
אלגר מ	תב 5292	336	−588	−10.0	−380
אלרן ש	מב 2555		−135	−5.0	−14790
אלרן מ	מב 2897		−153	−5.0	−2731
אמישר בכ' 1.0	··· הפסקת מסחר ···				

אפיק 1.0	··· הפסקת מסחר ···				
אפיק 5.0	··· הפסקת מסחר ···				
גולת 1.0	תב 1370	200	−130	−10.0	−435
חברה לישראל 1.0	תב 5456	1070	−606	−10.0	−1429
חברה לישראל 5.0	תב 3106	1138	−200	−6.1	−2272
חלפטן 0.1	תב 60500	3.8	−6700	−10.0	−5.2
חלפטן 1.0 ש	מב 18810		−990	−5.0	−161
אמפא 0.5 א	מב 8170		−430	−5.0	−929
פועלים השק ש	מב 3914		−206	−5.0	−12112
לאומי השק 0.1	מב 4615		−243	−5.0	−4941
דיסקונט השק ש	מב 2128		−112	−5.0	−85460

מנור 0.5 א	מב 371		−20	−5.1	−5973
פז השק 0.1 ב	מב 2345		−124	−5.0	−1296
פז השק 0.5 ג	מב 1096		−58	−5.0	−2418
פז השק ש	מב 15928		−838	−5.0	−2080
פמה 0.1 א	מב 9614		−506	−5.0	−2255
פמה 0.5	מב 4185		−220	−5.0	−5393
פריון 2.5 ב	מב 2131		−112	−5.0	−9141
שחל (אריה) 1.0	··· הפסקת מסחר ···				
שחל (אריה)אופ ב	··· הפסקת מסחר ···				

שחל (אריה) שה ז ··· הפסקת מסחר ···

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	··· הפסקת מסחר ···				
גליל טכנולוגיות	תב 471	13840	−52	−9.9	−18189

דלק ונפט

דלק חיפושינפט 1.0	מב 2563		−135	−5.0	−2762
...					
פראיל 0.5 ב	2750	224	−101	−3.5	−320
צפון אמר נפט 1.	מב 253		−12	−4.9	−13949
צפון אמר נפט 5.	מב 170.5		−9.0	−5.0	−21367
צפון אמר נפט אופ 2	מב 506		−26	−4.9	−4751
נפטא ש	950000	1.0			+1.0

נסחרות במט"ח

גזית מ	225	315	+1	+5	+685

שערי מטבע חוץ ביום 19.3.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.001	1.46	1.53	1.46	1.53	1.46	1.53	1.4837	1.5023	1.4837	1.5023	1.4827	1.5014	1.4928
1 ליש"ט	+0.017	2.15	2.25	2.15	2.25	2.15	2.25	2.1892	2.2166	2.1875	2.2148	2.1865	2.2138	2.2039
1 מארק גרמני	−0.004	0.65	0.68	0.64	0.68	0.64	0.67	0.6565	0.6647	0.6565	0.6647	0.6558	0.6684	0.6599
1 פרנק צרפתי	−0.002	0.21	0.22	0.21	0.22	0.20	0.22	0.2131	0.2158	0.2134	0.2161	0.2129	0.2156	0.2145
1 גולדן הולנדי	−0.004	0.57	0.60	0.57	0.60	0.57	0.60	0.5809	0.5882	0.5818	0.5890	0.5810	0.5883	0.5848
1 פרנק שוויצרי	−0.007	0.77	0.81	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7809	0.7907	0.7797	0.7894	0.7812	0.7910	0.7859
1 כתר שוודי	−0.001	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2056	0.2082	0.2056	0.2081	0.2055	0.2081	0.2068
1 כתר נורבגי	−0.001	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2080	0.2106	0.2082	0.2108	0.2079	0.2105	0.2095
1 כתר דני	−0.001	0.17	0.18	0.17	0.18	0.17	0.18	0.1776	0.1798	0.1776	0.1798	0.1775	0.1797	0.1787
1 מארק פיני	−0.001	0.29	0.30	0.28	0.30	0.28	0.30	0.2901	0.3938	0.2903	0.2939	0.2901	0.2937	0.2920
1 דולר קנדי	+0.005	1.05	1.10	1.05	1.10	1.04	1.10	1.0686	1.0820	1.0682	1.0815	1.0667	1.0801	1.0752
1 דולר אוסטרלי	−0.002	0.99	1.09	1.02	1.10	1.02	1.10	1.0564	1.0696	1.0555	1.0686	1.0534	1.0667	1.0621
1 ראנד דרא"פ	−0.015	0.62	0.68	0.62	0.74	0.62	0.73	0.7352	0.7444	0.7304	0.7396	0.7265	0.7356	0.7345
10 פרנקים בלגיים	−0.002	0.31	0.33	0.31	0.33	0.31	0.32	0.3162	0.3201	0.3205	0.3245	0.3203	0.3244	0.3224
10 שילינגים אוסטריים	−0.006	0.92	0.96	0.92	0.96	0.91	0.96	0.9343	0.9460	0.9338	0.9454	0.9351	0.9469	0.9406
1000 לירטות איטלקיות	−0.006	0.95	1.00	0.95	1.01	0.94	1.00	0.9653	0.9774	0.9646	0.9766	0.9647	0.9768	0.9705
100 ינים יפאניים	−0.006	0.83	0.86	0.83	0.87	0.83	0.87	0.8404	0.8509	0.8418	0.8523	0.8406	0.8511	0.8454
1 דינר ירדני	+0.003	4.16	4.41	4.00	4.26	4.07	4.28	—	—	—	—	—	—	4.1649
1 לירה לבנונית		—	—	—	—	0.50	0.80	—	—	—	—	—	—	0.7655
1 לירה מצרית	+0.001	0.80	0.85	0.81	0.86	0.78	0.83	—	—	—	—	—	—	0.8434

דולר יציג: 1.4928 **דולר נוסעים:** 1.7706 **דולר שחור:** 1.62־1.63

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנק׳
ק־717 תשואה 4.06%		
ש3589	29018.0	−152.0
ש3594	27643.0	−150.0
ש3596	26398.0	−146.0
ש3597	26303.0	−147.0
ק־718 תשואה 4.18%		
ש3590	28773.0	−18.0
ש3595	27391.0	−18.0

הסידרה	השער	השינוי בנק׳
ק־702 תשואה 4.32%		
ש3522	114512.0	−750.0
ש3523	108073.0	−769.0
ק־703 תשואה 4.10%		
ש3525	111001.0	−403.0
ש3526	110766.0	−423.0
ש3527	108550.0	−416.0
ש3528	105604.0	−426.0
ק־704 תשואה 4.10%		

הסידרה	השער	השינוי בנק׳
ש2054	55308.0	+55.0
ש2056	51268.0	+51.0
ש2058	46718.0	+47.0
ש2060	43171.0	+43.0
ק־122 תשואה 2.79%		
ש2055	52020.0	−791.0
ש2057	48138.0	−752.0
ש2059	43767.0	−701.0
ק־123א תשואה 0.10%		

הסידרה	השער	השינוי בנק׳
7013	129.5	−2.8
ק־910 תשואה 7.30%		
7014	113.9	−2.0
ק־911 תשואה 7.52%		
7015	94.1	−.8
7016	96.4	−.9
7017	95.7	−.9
7018	95.5	−.9
7019	96.0	−.8

הסידרה	השער	השינוי בנק׳
ק־262 תשואה 4.50%		
3752	101.0	+.2

שערי קרנות נאמנות

התנהגות חריגה ומוזרה

מאת דרור שרביט

תמיהות רבות עולות מהארועים האחרונים סביב ההצעות למיסוי רווחים או עיסקות בבורסה לניירות ערך, אך דומה שהתנהגות הבורסה והתבטאויות מנכ"לה היו חריגות ומוזרות במיוחד.

סגירת המסחר בבורסה, גם לא על פי הוכמה שלאחר מעשה היתה מיותרת ומזיקה ממש כמו הדיבורים המיותרים על ההצעות למיסוי הבורסה. מעניין שהבורסה סוגרת את שעריה תמיד כאשר יש חשש להתפתחות מגמת מסחר סיטונאית שלילית – אף פעם לא כאשר המגמה היא הפוכה והרי תופעת העדר אינה בלעדית רק לכיוון אחד. מי שמשקיע בבורסה ובוודאי מי שמנהל אותה צריך להיות מודע לסיכונים הקיימים בשוק רגיש כזה והתבטאויות של פוליטיקאים הם חלק מכללי המשחק שצריכים להיות נהירים גם לניצבי וחבריו.

הבורסה נימקה את סגירת המסחר ליום אחד בצורך לקבל הבהרות בעקבות הפרסומים שהיו בדבר ההצעות להטיל מיסוי על הבורסה. ההבהרות שהתקבלו בפועל לא היו שונות כהוא זה מהפרסומים הראשונים: ראש הממשלה שמעון פרס מתלבט בין כמה אפשרויות מיסוי ומס על הבורסה הוא אחד מהם, סגן שר האוצר ומשרד האוצר מתנגדים. כך הרי זה הוצג בתקשורת לפני סגירת הבורסה ולאחר מכן. מה הועילה סגירת הבורסה? היא רק הגבירה את המבוכה ויצרה בלבול נוסף בין דברים שאמר יועצו הכלכלי של ראש הממשלה למה שאמר ראש הממשלה עצמו ובין הדברים שאמרו נציגי האוצר ומודעי שחזר מחופשת הסקי בראשם.

ניצבי פנה לקבל הכחשה על דבר שכלל לא נטען בתקשורת: האם הוחלט להטיל מיסוי על הבורסה. התשובה הרי היתה ידועה: לא היתה שום החלטה אופרטיבית. ישנה התלבטות, ישנן דיעות מנוגדות אך החלטה עדיין אין. האם העובדה שאין עדיין החלטה הציבה סכר להיצעים הגדולים בניירות ערך? כך אולי חשב ניצבי והברוקרים הגדולים שבהשפעתם הוחלט לסגור את הבורסה אך בפועל רק גדלה המבוכה בשל כך.

חמורה יותר היא העובדה שמנכ"ל הבורסה מצא לנכון לצאת בהתבטאות פומבית נגד "גורמים בלתי אחראים והמפיצים ידיעות בלתי בדוקות" (כך בראיון בקול ישראל). עם כל הכבוד לפקיד ניצבי הוא צריך להיזהר בלשונו כלפי נבחרים: פרס או אפילו ח"כ רמון. יכול להיות שמנכ"ל הבורסה כבר הכריע בין הדרך המועדפת לדעתו למיסוי נוסף על הציבור והוא מעדיף מס על קיצבאות זיקנה מאשר מס על הבורסה אך אין הוא יכול לשלול התלבטות בנושא, אפילו אם היא פומבית, ממי שדעתם אחרת.

הותר לבנקים להימנע מהצגת הפסד של כ־100 מיליון דולר

המפקחת על הבנקים הוציאה הנחיות לאופן הצגת השקעות הבנקים בשלוחותיהם בחו"ל במסגרת הדו"חות הכספיים לשנת 1985 וזאת בעקבות פרסום גילוי דעת של לשכת רואי החשבון בנושא זה.

ההנחיות מבוססות על ההבחנה בין שני סוגי שלוחות:

יחידה הנחשבת כאוטונומית שעיקר פעילותה היא עם גופים מחוץ לישראל לבין יחידה שאינה אוטונומית ובה עיקר הפעילות קשורה עם גופים בישראל ותחשבת למעשה כזרוע ארוכה של הבנק. המפקחת על הבנקים התאימה את ההגדרות למערכת הבנקאות, תוך החמרה בהגדרת המבחנים לסיווג היחידות האלה, לעומת גילוי הדעת של לשכת רואי החשבון.

הבנקים יציגו בדו"חות הכספיים המותאמים לשנת 1985 את הפרשי השער על השקעותיהם בשלוחה שהיא יחידה אוטונומית רק בחשבונות ההון ואילו לגבי שלוחה שהיא יחידה לא אוטונומית יכללו הפרשי שער אלו בדו"ח רווח והפסד.

בכל מקרה הבנקים נדרשו להציג בנפרד כדו"חות שלהם את ההשפעות הללו על הדו"חות הכספיים.

סופר "דבר" מציין כי צורת ההצגה החדשה של השקעות הבנקים בחו"ל תאפשר להם להגדיל את הרווח המדווח בכ־100 מיליון דולר. עיקר התרומה לרווח צפויה בקבוצת דיסקונט ובל"ל.

בנק ישראל מימן פרוייקט של פלסטרו־גבת בארה"ב

מאת משה גבע

מפעל "פלסטרו גבת" של קיבוץ גבת, סיים בימים אלה פרויקט רחב היקף להתקנת מערכות השקייה במדינת נירמקסיקו שבארה"ב. הפרויקט מומן מאשראי לטווח ארוך שניתן על־ידי בנק ישראל במסגרת קרנות היצוא.

מדובר במערכות השקייה בטפטוף על פני שטח של 3000 דונם ירקות ולמעלה מ־1000 דונם כרמים. מומחי "פלסטרו גבת" סיפקו לא רק מערכת השקייה אלא גם שירות הדרכה לחקלאים האמריקאים בבחירת זני הגידולים ודרכי הגידול.

ההשקייה בטפטוף מווסת מבוססת על ספיקה אחידה על־פני שטח הגידול, גם בתנאי טופוגראפיה משתנים, וחוסכת באנרגיה ובתשומות החקלאיות.

בעל החווה בניו מקסיקו הוא חקלאי מורמוני שביקר בקיבוץ לפני כשנתיים והתרשם משיטות ההשקייה המתקדמות של המפעל ומשיטות הגידול החקלאי והזמין תחילה פרויקט השקייה נסיוני בשטח מצומצם. עם הצלחת השלב הנסיוני, הורחבו שטחי הגידול המושקים במערכות ההשקייה הישראליות.

לאחרונה, הוזמנו מומחי ההשקייה של המפעל גם למדינת אריזונה שבארה"ב שם התקינו מערכת השקייה מתוחכמת במטע תפוחי עץ. המערכת, שהתמודדה עם בעית איכות המים הירודה מבוססת על טפטפות "קטיף" של "פלסטרו גבת" שהינן טפטפות מווסתות הנועצות בשלוחות ההשקייה.

בעקבות הצלחת המטע באריזונה פנה ארגון החקלאים של מקסיקו למפעל בגבת בבקשה להתקין מערכות השקייה מווסתת גם במטעים שבמקסיקו. מכירות "פלסטרו גבת", אשר נוסד לפני כ־20 שנה לאחר שנקנה כמפעל לייצור צנורות פי.וי.סי. באשקלון מחברת "מגרב", הגיעו אשתקד להיקף של 12 מיליון דולר, כאשר היצוא הסתכם בכ־3.5 מיליון דולר.

המפעל מעסיק 120 עובדים – רובם חברי המשק – החל לפני 10 שנים בייצור טפטפות ואבזרי השקייה מתוחכמים וקומפקטיים כגון: וסתים, רוכבים, מסננים ועוד.

מנכ"ל המפעל אהרון לוצקי אומר כי עיקר משאבי המחקר של "פלסטרו גבת" מושקעים בפיתוח מוצרי השקייה המתואמים לדרישות החקלאים מחו"ל. כמו כן מכשיר המפעל מומחים לניהול פרויקטים של השקייה וחוות חקלאיות בענפי החקלאות השונים.

טפטפות המפעל פועלות כיום ב־40 ארצות שונות בעולם כגון: צרפת, איטליה, ארה"ב, דרום אפריקה, אוסטרליה וארצות מתפתחות בדרום אמריקה ובאיים הקריביים.

בין מערכות ההשקייה היחודיות שהתקין המפעל: רישות מטע המנגו הגדול בעולם (6000 דונם) בפורטו ריקו והספקת כל ציוד ההשקייה לג'מאיקה ולאיים הקריביים. בג'אמיקה יש ל"פלסטרו גבת" מפעל משותף עם אלי סיסונה ועם הממשלה המקומית לייצור צנרת מפוליאתילן. כמו כן שותף "פלסטרו גבת" עם חברת "סל בעמק" (של קבוצת "יישום") בבעלות על מערך ייצור של צנרת במדינת החסות סיסקאי שבדרום אפריקה.

מיקבצי הון/ ש. רוזנבלום

א. לונדון. עיר מקלט לישראלים רבים בענף הפיננסים שישראל "קטנה" עליהם או שהם "קטנים" על ישראל. חלקם פנו לבורסה באנגליה. מסתבר שכית הספר של הבורסה שלנו לימד אותם שיטות מסחר נאותות לגבי הבורסה בלונדון. חלקם אפילו שיכלל את הבורסה האנגלית. באנגליה חיכו מאתיים שנה עד שיגיעו המומחים מישראל ויכניסו דם חדש בעורקי הבורסה האנגלית המסורתית. האנגלים מתבססים על אמון והבנה, שים בפני ספקולנט ישראלי את הרשות לני"ע והוא נבהל, שים בפני אותו ספקולנט כללים של אמון וההבנה והוא חוגג בגדול. בקיצור, בקרוב נשמע על מספר ישראלים שנמלטו מאנגליה לאחר ספקולציות בבורסה האנגלית בנוסח ימי 1982 העליזים.

ב. חקיקה. רק החברה של פיט ברחו לחו"ל לידידם הדגול מרבבה דבנר ולעמיתם הותיק ברגשטיין בלונדון. וכאן בארצנו מחליטות הרשויות השונות בתחום ני"ע להוציא חוקים והכבדות בנושא קרנות נאמנות וניהול ני"ע. אם העיתוי היה אחר ניחא, כיון שהעיתוי הינו הנוכחי אזי מהראוי לרשויות השונות לגבש ברצינות את הצעותיהן במקום לירות מהמותן בחוקת אליבי מסופש.

ג. הממשלה עומדת בקרוב לחלק 450 מיליון דולר לצמיחה ולפיתרון בעיות בוערות במפעלים כושלים. קריטריונים לחלוקה אין, בדיקת כדאיות אין, מאזנים והשקעת בעלים בשילוב כספי הממשלה אין, הצעות ורעיונות למכביר עד בלי די יש ויש. עוד לא גמרו נושא זה ובוודאי שלא ברצינות מכריז רה"מ פרס על קרן מיוחדת לתעשיה וצמיחה ע"ס 25 מיליון דולר, מין דבר מחר ולא ברור. כת הכשימה לעידוד הצמיחה מתכנס בקרוב, יש צוות, יש רעיונות, הקונגרס היהודי העולמי יעזור גם הוא. ארה"ב תיתן אולי סיוע מוגדל לישראל השנה. מכל ההבטחות והרעיונות הללו דומני שאין יד מרכזת או מכוונת והכל בגדר אופטימיות מהורה שבינה למציאות המרחק רב. הלוואי שאתבדה.

ד. החלטות. הוחלט למכור חברות ממשלתיות כמו שק"ם, פז, כימיקלים ונוספות. ההחלטה נתקבלה לפני למעלה משנה, הביצוע רחוק מלהתקבל או להתבצע. שר התיכנון גד יעקובי מדבר על מכירת נכסי הממשלה במקוד לגיוס כסף לצמיחה. תמוה מדוע ממשלה רחבה אינה מסוגלת לטפל במכירת נכסיה כראוי, אף שהקימה ועדת שרים לצורך הנושא וזו לא התכנסה ולו פעם אחת. מצחיק ומעציב.

ה. ד"ר צבי דינשטיין. שר האנרגיה משה שחל החליט למנות את דינשטיין ליו"ר ועדה שתבדוק את יעול משק הדלק במדינה. יפה. ד"ר דינשטיין מומחה ישראלי לנפט, מין מוצר ניהולי מימי ספיר, שבהם לא היה אופ"ק ולא שוק ספוט מפותח ולא טכנולוגיה הקשורה לענף בקשר בל ינתק. ראשי חברות הדלק מתנגדים למינויו של דינשטיין, הם יודעים ששינוי במשק הדלק לא יהיה אצל דינשטיין שמסורתית חושב בקריטריונים שהתאימו לפני 15 שנה לערך. אולי מהראוי לשר שחל לשקול המינוי שוב ולנסות לאתר אדם המעודכן היטב בנושא וזאת מבלי לגרוע מתרומתו של דינשטיין בעבר למדינה ולמשק הדלק.

ו. נציב מס הכנסה הגה רעיון חדש לשיפור הגביה מנישומים חייבים – פניה טלפונית. לטענת הנציב פניה טלפונית לנישומים משפרת את הגביה ומגבירה את פחדי הנישום. עכשיו בואו נצייר לנו נישום פוטנציאלי. בבוקר נתפס במחסום בכביש ומכוניתו עוקלה. בצהריים בדואר קיבל הודעת נישומות עם עיקול חשבון הבנק והתראות. בערב הגיע סוף סוף הביתה כדי להרגע ואז קיבל טלפון מפקיד השומה. אחרי כל זה רוצים שהנישום עוד ינשום, מסכן.

ז. מכותרות השבוע. 1. הרב שך החליט ששעון הקיץ יבוטל, החיסכון הכלכלי אינו נחשב לעומת צרכי הדת. עצוב. 2. ברוקר חרדי נקשר לעץ בלילה והוכה בכל חלקי גופו. קשה לדעת אם הוא חסיד ויז'ניץ או גור ואולי סדיגורא, אם הוא סתם חרדי היו מסתפקים במכות ולא קושרים לעץ. 3. מחירי הנפט בירידה. יתרות הממשלה צמחו פלאים כתוצאה מנס ירידת מחירי הנפט. מילא שלא יתנו לנו הנחות בדלק אבל לפחות שיעזבו אותנו עם מס לצמיחה שכן הוא מגולם היטב במחירי הדלק. 4. שר האוצר מודעי וח"כ גדעון גדות יו"ר דירקטוריון הפיס השלימו ביניהם ומינויו של גדות בפיס הואר. אין ספק שעכשיו יהיה גם קצת פיס לליברלים העליזים.

"הארגז" סיפק ל"דן" אוטובוס מפרקי

הזמנת 30 אוטובוסים תחסוך 2.5 מיליון דולר במט"ח

מאת דויד מושיוב

מפעל "הארגז" מסר אתמול לקואופרטיב "דן" אוטובוס מפרקי ראשון מתוצרת המפעל. הרכבת אוטובוס כזה בישראל חוסכת כ־70,000 דולר במטבע חוץ לעומת יבואו מחו"ל. בזמן הקרוב יזמין קואופרטיב "דן" 30 אוטובוסים מפרקים כאלה ממפעל "הארגז", דבר שיספק תעסוקה לעובדי המפעל הנתון בקשיי תעסוקה.

מנכ"ל משרד התחבורה ברוך לוי מסר אתמול במסיבת עתונאים, כי הוא מניח שתוך הזמן הקרוב ביותר יסתדר נושא המימון להזמנת 30 שלדות של אוטובוסים מפרקים על ידי "דן" מהמפעל מ.א.ן. בגרמניה.

מנכ"ל "הארגז" שלמה ברכה, אמר, כי אוטובוס מפרקי מוגמר עולה 360,000 מארק ולכך יש להוסיף 17 אחוז מכס, 2 אחוזים מס נכל, 2 אחוזים דמי עמלה ועוד 3,000 דולר דמי הובלה. שלדה עולה 206,000 מארק ועל כך יש להוסיף 7 אחוזים מכס בלבד.

הזמנה של 30 אוטובוסים מפרקים אלה תחסוך למשק כ־2.5 מיליון דולר במטבע חוץ ותספק תעסוקה לעובדי המפעל. כל הרכבה של אוטובוס כזה מספקת תעסוקה לשנה וחצי למשפחה בישראל.

בגלל ירידה בהזמנות של אוטובוסים ירדה התעסוקה במפעל "הארגז" ומספר העובדים קטן מ־440 בתקופת השיא לפני שלוש שנים לכדי 220 עובדים. כיום מרכיבים במפעל 12 אוטובוסים אחרונים של קואופרטיב "דן" מתוך הזמנה של 35 אוטובוסים ועוד 14 אוטובוסים לגורמים פרטיים. לחברת התחבורה העירונית של באר שבע ירכיבו 8 אוטובוסים אולם השלדות יגיעו לישראל רק בחודש אוגוסט.

מנכ"ל משרד התחבורה ברוך לוי, אמר, כי הוא מקווה שנושא הזמנת אוטובוסים בשביל "אגד" ימצא פתרונו בזמן הקרוב ואז תובטח תעסוקה למפעלי הרכבה בישראל.

החקלאים משלמים 80 מיליון דולר עודפים בתשומות אנרגיה

המרכז החקלאי תובע להעביר הוזלות הדלק והמספוא לחקלאות

מאת דויד מושיוב

המרכז החקלאי תובע להעביר את ההוזלות במחירי הדלק לחקלאות ועל ידי כך לאפשר לענף לחסוך 80 מיליון דולר בהוצאות לתשומות.

מזכ"ל המרכז החקלאי שמחה אסף ויו"ר האגף המשקי מיכה אפרתי מסרו אתמול במסיבת עתונאים כי תשלום היתר הכולל של ענף החקלאות בגלל מחירי דלק יקרים גורם לכך שהחקלאים משלמים 21 מיליון דולר יותר למחירי המים, 30 מיליון דולר בקניה ישירה של דלקים וסכומים נוספים בסעיפים אחרים. כל שבוע שחולף בלי שהממשלה מורידה את מחירי התשומות לענף החקלאות גורם להוצאה נוספת של 1.5 מיליון דולר או 6.7 מיליון דולר בחודש.

הדוברים אמרו גם שהממשלה אינה מורידה את מחירי המספוא אשר ירדו בשוק העולמי. הוזלה של מחירי המספוא תאפשר לממשלה לקצץ בסובסידיות למוצרים חקלאיים מבלי לייקר את מחירי המוצרים המסובסדים. הדוברים הדגישו כי ניתן להוזיל את מחירי המספוא בשיעור 20 אחוז.

תביעה אחרת של המרכז החקלאי היא זירוז ביצוע הסדר פריסת חובות החקלאים בהיקף 400 מיליון דולר, במסגרת ההבראה הכלכלית של הישובים החקלאיים בארץ.

תביעות נוספות שהעלו הדוברים במסיבת העתונאים:

- לתת לייצוא החקלאי תמריץ נוסף בשיעור 10 אחוזים לערך המוסף;
- להגדיל את התקציב למחקר החקלאי לכדי 10 מיליון שקל, כאשר שליש מהסכום ינתן על ידי החקלאים.
- לקבוע את מחיר החיטה ל־200 דולר הטונה.
- להבטיח הון חוזר בהיקף מלא ובמחיר בינלאומי לכל ענפי החקלאות לשוק המקומי וליצוא.
- לכלול באופן קבוע סובסידיה בשיעור 25 אחוז מהמחיר הסיטוני לכל התוצרת מענפי החי.

אושר מפעל טקסטיל בנמל החופשי באשדוד

מאת שלמה קרמר

ועדת השרים לעניני כלכלה הוליטה להקים צוות שרים שבו ישתתפו: שר התחבורה, שר החקלאות, שר המשפטים, שר הכלכלה והשר החזבין, שיבחן דרכים למיצוי אפשרות פיתוח רעיון הנמל החופשי.

בבסיס הרעיון: מיצוי של הסכמים שיש למדינת ישראל עם השוק האירופי המשותף והסכם הסחר החופשי עם ארה"ב.

מוצרים שאינם מוגמרים ייובאו מארצות שונות במטרה להשלים עיבודם ולשווקם לאירופה וארה"ב בעיקר. בוועדת השרים הובעה סברה שדמי החכירה הגבוהים שגובה רשות הנמלים ממי שמבקשים להקים מפעל בתחום הנמל החופשי, מהווים מכשלה לקידום הרעיון, וזאת על רקע פנייה של ראש עירית חיפה מר אריה גוראל.

הוועדה אישרה בינתיים לחברת "אינקטורייד" להקים מפעל גימור בתחום הטכסטיל בנמל אשדוד.

ועדת השרים לעניני כלכלה גם אישרה להגדיל את הון המניות הרשום של חברת דשנים וחומרים כימיים היוצאת בהנפקה לגיוס 5 דולר במסגרת תוכנית השקעה של 19 מיליון דולר, זאת לאחר שהבקשה הוגשה כבר לפני 4 חודשים.

ועדת השרים בראשות השר יעקבי שהתכנסה ביום שלישי השבוע קיימה דיון קצר מהרגיל והספיקה להקיף את כל חמשת הנושאים ב־45 דקות של דיון ענייני. בדרך כלל מתקיימים בועדה דיונים ארוכים של שעתיים ובהם מכריעים ב־שניים שלושה נושאים בלבד.

ברון אינו מתנגד למס מותרות

"כל עובד מיסים נוסף תורם 1.5 מיליון שקל להכנסות המדינה"

מאת שלמה קרמר

כל עובד נוסף למנגנון המסים יגדיל הכנסות המדינה ב־1.5 מיליון שקל, אומר הממונה על הכנסות המדינה באוצר ישראל ברון.

בשיחה עם סופר "דבר" ציין ברון כי אין לו התנגדות עקרונית למס על דברי מותרות, אך דבר זה מחייב בדיקה מאחר ואין בזמן שלא עסקו ברעיון זה.

על רקע הויכוחים שיתעוררו כדבר גזירות על גימלאים, ילדות, אגרת חנוך וכד' מדגיש הממונה על הכנסות המדינה את הצורך בהורדת נטל המס ולא בהעלאתו. "אנו למדנו שבנטל מס כבד כפי שקיים בארץ, מתקיים נסיון תמידי להימנעות מתשלום מס", אומר ברון. במיגזר העיסקי שממנו גובים כ־4.4 מיליארד שקל בשנה מתקיים נסיון המנעות בהיקף של כ־300 עד 400 מיליון שקל בשנה כאשר הפער בין הצהרות וולונטריות של נישומים על הכנסתם לבין תוצאת המשא ומתן עימם מגיע לכדי 80 עד 140 אחוז מהסכומים המוצהרים.

ברון סבור כי יש להשתחרר מהגישה השמרנית בנושא מספר העובדים המועסקים במנגנון המסים וביחס לשכר המשולם להם.

לעניין מסים חדשים מציע הממונה על הכנסות המדינה לבצע את ההחלטה בדבר מס על דירות יוקרה הילות. מס זה מתעכב על ידי משרד הפנים מסיבות טכניות בעיקר. אין התנגדות שמס זה יוחלף בהגדלת המסים העירוניים שתיגרום לצמצום השתתפות הממשלה בתקציבי הרשויות המקומיות. "בפקיד ממשלתי אין לי התנגדות למס זה ויש לבצעו במקום לחפש מסים חדשים נוספים".

אשר להגדלת מס הנסיעות אומר ברון שמס זה לא מגדיל הכנסות המדינה ומטרתו היתה לצמצם את מספר היוצאים לחו"ל ואת ההוצאה של מטבע זר, בהתאם. גם בענין מס על דברי מותרות הוא מטיל ספק בהיקף ההכנסות שיתוספו למדינה כתוצאה מהטלתו ומאחר ועל פניו נראה שמס כזה יצמצם את צריכתם של מוצרי המותרות ויביא לחסכון במטבע זר ואולי גם ישפיע באופן פסיכולוגי לחיוב – אך הוא לא יגדיל את ההכנסות בהכרח. מס כזה עומד לדעתו בסתירה להסכמים בינלאומיים.

אשר למס על הבורסה: הבורסה היא חלשה – על קרעי תרנגולת לדבריו, ואין להטיל היום מס על פעילותה, הדבר יפגע באמון הציבור דווקא בתקופה שדרוש אימון כזה. הממונה על הכנסות המדינה מצביע על רזרבה בתקציב ההכנסות בסך של כ־180 מיליון שקל אשר מטרתה הראשונית היתה לשמור על רווחיות היצוא גם על ידי צימצום עלויות השכר ליצואנים.

15 מיליון דולר – מחזור מלון שרתון בתל־אביב

מאת דויד מושיוב

המחזור של מלון שרתון בתל־אביב מגיע לכ־15 מיליון דולר בשנה. המלון הוא רווחי ובמהלך השנתיים וחצי האחרונות הושקעו בו חידושים ושיפוצים בכ־3.5 מיליון דולר מהרווחים של המלון.

מנכ"ל מלון שרתון דיטר גיישטנרדס, מסר כי בימים אלה הסתיימו השיפוצים במלון שבמסגרתם רוהטו מחדש 350 חדרי המלון, נבנתה בריכת שחיה חדשה אשר תפתח ב־25 במארס, חודשו מסעדות, אולם הכניסה ועתה מסתיימות עבודות החידושים והשיפוצים של אולם אירועים במלון בו יהיו 250 מושבים.

בעקבות הירידה בתיירות מארה"ב חלה ירידה בתפוסת המלון בשיעור 5 עד 10 אחוזים והתפוסה כיום היא 74 אחוז.

במלון שרתון תל־אביב הוקם לאחרונה מרכז מכירות בינלאומי לשרתון בישראל בראשו עומד דויד גולדפין, שהיה מנכ"ל מלון שרתון ירושלים.

מרכז המכירות יהיה אחראי לשיווק ומכירות של שרתון תל־אביב ושרתון פלזה בירושלים. כן יקדם את המכירות של בתי המלון של שרתון באזורי אירופה, אפריקה, המזרח התיכון הרחוק ושאר בתי מלון בעולם.

הזמנת יצוא גדולה מצבא ארה"ב ל"רבינטקס" מבית שאן

מאת משה גבע

מפעל "רבינטקס" מבית שאן בבעלות משפחת רבינוביץ זכה במרכז בינ"לאומי של הצבא האמריקאי להספקת פריטי הגנה. המדובר בהזמנת ציוד בסכום של 10 מיליון דולר שיסופק במשך השנתיים הקרובות. היצוא ימומן במסגרת הקצאת אשראי רגילה שניתנה על ידי בנק ישראל. הערבויות הוסדרו על ידי משרד התעשיה והמסחר.

לצורך מילוי ההזמנה יגייס "רבינטקס" 200 עובדים נוספים, זאת בנוסף ל־300 עובדים שכבר מועסקים במפעל בבית שאן.

החברה זכתה במכרז לאחר שגברה על מתחרים מקומיים וזרים, ולאחר בדיקות של מומחי הצבא האמריקאי, שאישרו את קווי היצוא ואת מערכת בקרת האיכות של המפעל.

בשנה שעברה הגיע היקף המכירות של "רבינטקס" משני מפעליה – במעלה האדומים ובבית שאן – ל־10 מליון דולר, כאשר היצוא הסתכם ב 2.5 מליון דולר. השנה צפוי המחזור השנתי להכפיל את עצמו ולהגיע ל־20 מיליון דולר כאשר היצוא צפוי להגיע ל־5 מיליון דולר. זאת מחוץ להזמנת צבא ארה"ב, שתסתכם השנה ב־5 מיליון דולר נוספים.

העליה התלולה ביצוא נובעת מהגדלת ההזמנות למוצרים אזרחיים וצבאיים, הכוללים אביזרים כגון: אפודי מגן וקסדות בליסטיות שימכרו לארצות שונות.

"רבינטקס" נהג בעבר לייצר ביחוד עבור צה"ל, אך לאחרונה קטנו ההזמנות משרד הבטחון והמפעל התחיל לייצר גם תיקי נסיעות ומזוודות קלות. לקראת חג הפסח, קיבל המפעל הזמנות מוועדי עובדים, אשר יקנו את מוצריו כשי לחג.

صكنا من الاهل

„נשבות לתקופה בלתי־מוגבלת" מאיימים העובדים הסוציאליים

עומדים לדרוש פגישה דחופה עם קיסר כדי להתריע על שחיקת השכר והמעמד

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

6,500 העובדים הסוציאליים ישבתו לתקופה בלתי־מוגבלת, אם לא יוחל עיכוב מיד במשא־ומתן על תוכנית שכר.

כך־כה מתוחה של מזכירות איגוד העובדים הסוציאליים, דיווחה מזכירת האיגוד, שרה זילברשטיין, על הפיגור בשכרם של העובדים הסוציאליים לעומת מגזרי העובדים האקדמאיים. היא ציינה שכל הדירוגים האקדמאיים קיבלו שתי דרגות נוספות בשיא הסולם, גמול השתלמות וכן תוספת שכר הנעה בין ארבעה ל־12 אחוז (טבלה י"ג).

במקביל, זכו האקדמאים לביטול שתי הדרגות הנמוכות – לא כן העובדים הסוציאליים.

מזכירות איגוד העובדים הסוציאליים עומדת לדרוש פגישה דחופה עם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כדי להתריע בפניו על מה שהגדירה כ„שחיקה בשכרו ובמעמדו של העובד הסוציאלי".

לדבריה, הכרסום בשכר עומד ביחס הפוך לגידול החד במטלות ובעומס העבודה, עימם מתמודד העובד הסוציאלי. זאת, מאחר שבשנה האחרונה עלה בשיעור של עשרות אחוזים היקפה של אוכלוסיית הסעד, לנוכח הרעת המצב הכלכלי.

חדש בבי"ח עפולה: בדיקת דם לעובר

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר"

בדיקה חדשה לאיתור מוקדם של מומים ומחלות העובר באמצעות דגימת־דם הנלקחת מחבל הטבור, מיושמת זה שנה במחלקת נשים ויולדות בבית־החולים של קופת־חולים בעפולה.

ד"ר הנרי צוקרמן וד"ר אליעזר שלו, ממחלקת נשים ויולדות בעפולה, מסרו כי מאז החלו ליישם את השיטה לפני שנה, היא הוכחה כיעילה ובטיחותה יחסית, כפי שכבר גם מהמרכזים המעטים האחרים בעולם בהם הונהגה. באחרונה החלו גם מרכזים נוספים בארץ ליישם את השיטה החדשה.

בדו"ח מבקר העירייה לשנת 84 – שפורסם עתה

בכיר בעיריית ב"ש הקים סככת חנייה פרטית על חשבון העירייה

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

סגן מהנדס עיריית באר־שבע, ראובן סטולרו, ביצע בשם העירייה עסקה עם עצמו, במסגרתה הוקמה סככת חנייה בשטח בית־הספר „מקיף ה", שנועדה לשמש אותו בשעות אחר־הצהריים והלילה ואת מנהל בית־הספר בשעות הבוקר. כך עולה מדו"ח מבקר עיריית באר־שבע לשנת 1984, שפורסם בימים אלה.

מבדיקת המבקר, אפרים פרויד, עולה כי מנהל בית־הספר התבקש על־ידי ראובן סטולרו, המתגורר מול הכניסה לסככת החנייה, לפנות אל מהנדס העירייה בבקשה „להסדיר חנייה למכונית בחלק הקדמי של בית־הספר".

מחומרי העירייה

בדו"ח צוין, כי מתוך שיקולים השמורים עימו, החליט סגן־מהנדס העיר לממש את רצונו בתוך שטח ציבורי המצוי מול ביתו, תוך ניצול הסכח החומרים השייכים לעירייה. נוסף על כך, רתם סגן המנהל את מנהל בית־הספר, שנתן לעסקה את ה„דימוי הכוזב", כאילו הוא היוזם ולמען שיכושו נעשה הדבר.

"צר לנו לקבוע", אומר המבקר, "שיש באירוע הנדון סטייה מהתנהגות הולמת של עובד ציבור בכיר. סגן־המהנדס השתמש בסמכותו ובאמון שניתן לו לקידום אינטרס אישי".

המבקר מציין במסקנותיו, כי סטולרו פנה לגורמים מוסמכים, לכאורה, בעירייה, שאישרו מראש את פעולותיו.

סירב להגיב

סגן מהנדס עיריית באר־שבע, ראובן סטולרו, סירב להגיב על הפרשה, ואילו ראש העירייה, אליהו נאווי, הורה להרוס את הסככה בעקבות ממצאי המבקר.

עובדי „פוספטים בנגב" שבו לעבודה

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

עובדי חברת „פוספטים בנגב" חזרו אתמול לעבודה מלאה, לאחר שהושגה הסכמה מחוץ לכותלי בית־המשפט בין ההנהלה לבין נציגי העובדים, על פיה יש לחדש את העבודה במפעלים בתנאי להמשך המשא־ומתן בין שני הצדדים.

העבודה בחברת „פוספטים בנגב" מושבתת מאז יום שני בשבוע שעבר, ואילו שערי המפעלים ננעלו על־ידי העובדים מיום חמישי. הרקע לסיכסוך בין הצדדים, שהגיע לבית־הדין האזורי לעבודה בבאר־שבע, הוא דרישת ועד העובדים לקבל „בונוס" מרווחי החברה השנה, כמקובל ביתר מפעלי „כימיקלים לישראל", והחזרת הכספים שהחברה ניכתה מהעובדים שהשתתפו בעיצומים.

מנכ"ל החברה, דני יקיר, אמר אתמול, כי עד כה לא הושגה כל פשרה בין העובדים להנהלה, אולם בימים הקרובים יימשכו, לדבריו, הדיונים האינטנסיביים בין שני הצדדים על תביעות העובדים.

יקיר ציין כי השבתת החברה גרמה נזק ישיר של הפסדי מכירה, הנאמד בכחצי מיליון דולר ליום. להערכתו, שיקלול הפסדי המכירה במהלך ימי השביתה הביא לנזק מצטבר של כ־2.5 מיליון דולר.

מגדלי הכותנה הקימו מטה חירום להצלת הענף

מגדלי הכותנה הקימו מטה חירום להצלת ענף הכותנה, – נמסר בהודעה לעיתונות.

בשני כינוסים שהועידו אנשי המטה לשבוע הבא הם מצפים להשתתפותם של מאות חקלאים, שיתריעו על הסכנה לקיומו של הענף, שהוא המוביל בגִדול החקלאי, ויגישו את הצורך בקביעה מיידית ודחופה של מדיניות הממשלה כלפי הענף, מאחר שבשבועות הקרובים תחל עונת הזריעה ועל החקלאים להחליט בימים אלה אם יזרעו אם לאו. להחלטת הממשלה לגבי הסיוע

52% עלייה בקליטת חברים ומשפחות בקיבוצי הגולן

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

עלייה של 52 אחוז בקליטת חברים ומשפחות חדשות נרשמה בשנה האחרונה בקיבוצי רמת הגולן, לעומת שנת 1984. כך עולה מדו"ח מחלקת הקליטה של התק"ם, שפורסם באחרונה.

השנה נקלטו בקיבוצי הגולן 152 איש, לא כולל ילדים, ושניים מקיבוצי הגולן התחזקו וגדלו בצורה משמעותית: עין־זיוון, שקלט 22 חברים חדשים וקיבוץ מיצר 26 חברים חדשים.

גם בקיבוצים אחרים בגולן, אורטל, אלרום, כפר חרוב ואפיק נרשמה קליטה משמעותית השנה. בקרב־סמך הקליטה של קיבוצי הגולן מקננת התקווה, כי בשנה זו יגיע מספר הנקלטים ל־200 לפחות. השנה האחרונה היתה אחת השנים המרשימות בקליטת תושבים בקיבוצי הגולן, על אף המשבר הפוקד עתה את הגולן ואת התנועה הקיבוצית.

דישונים במרכז הרבייה החדש בשמורת חי־בר. למטה: צבוע (צילומים: צבי אילן)

מחקר שנערך בהזמנת חברת החשמל

חופי הארץ עלולים להשחיר בגלל נשורת פחם ממתקן פריקה בחדרה

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

מחקר שהוזמן על־ידי חברת החשמל העלה, כי בראשונה מאז הופעל נמל הפחם באיזור חדרה, נוצרה נשורת הפחם מאיזור מתקן הפריקה צפונה, בשלב זה עד חופי שדות־ים. אם תישנה התופעה, קיימת סכנה שחופי הארץ ישחירו עם הזמן.

המחקר נעשה על־ידי ד"ר אברהם גוליק וד"ר אביבך מהחברה לחקר הימים, בשיתוף ישראל אמיר מהטכניון. השלושה בדקו נשורת פחם על קרקעית הים ובחוף בקירבת מסוף הפחם בחדרה, ועקבו אחר תנועת גרגרי הפחם הנופלים לים בעת פריקת החומר מהאוניה והסעתו במסוע לחוף. התברר, כי משך חמש שנים נשארו גרגרי הפחם בסביבת המסוף בעומק של 20 מטר ובמרחק של כשני קילומטרים מהחוף. לא היו סימנים של תנועה מאסיבית של גרגרים אלה לעבר החוף.

ואולם, בשבועות האחרונים חל שינוי פתאומי. באחרונה התגלו ריכוזים די גדולים של גרגרי פחם על חופי שדות־ים, במרחק של קילומטר וחצי צפונית למסוף.

ד"ר אברהם גוליק מסר, כי אובחן שינוי משמעותי, וגרגרי הפחם נעו בכיוון הצפוני עם זרמי המים. לא ברורה הסיבה לכך וכן מדוע משך חמש השנים האחרונות לא התרחשה תנועה שכזו.

בשלב זה מהווים גרגרי הפחם (בגודל 1–7 ס"מ) מיטרד אסתטי בלבד, משום שאינם נדבקים לגוף או לבגד כזפת ואינם גורמים פציעות או זיהום, אלא אם כן מבקשים למחוץ אותם. גם אין קושי לנקות את החוף באמצעים הקיימים כיום, אך מתרחצים רבים עלולים להתאכזב משינוי מראה החוף.

ד"ר אברהם גוליק הדגיש, כי בשנות ה־90 עומדים להגדיל את יבוא הפחם ל־13 מיליון טונות בשנה, ולכן יש להניח שבעיית הזיהום הסביבתי תגבר ותלך, ויש לטפל בבעיה בעוד מועד.

40 נציגים מ־20 מדינות בכינוס בין־לאומי לשמירת טבע שייפתח ביום א' בי־ם

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

כינוס בינלאומי ראשון מסוגו בישראל, בנושא חינוך לשמירת טבע, ייפתח ביום ראשון הקרוב בירושלים. החברה להגנת הטבע, מארגנת הכינוס, תארח 40 נציגים מ־20 מדינות, בכללן מדרום־אמריקה, אפריקה, מלין, טורקיה, יפאן, מאלטה וקפריסין.

הכינוס יימשך שבוע ויתקיים בחסות שר החינוך. האורחים, אנשי טבע, מנהלי שמורות טבע, אנשי חינוך ונציגי מוסדות שמירת טבע, יתוודעו לסוגיות מיוחדות לחינוך בשמירת טבע ויעמדו על השילוב היחיד בעולם של חינוך, מחקר ושמירת טבע תחת קורת־גג אחת. השילוב יוצג בבתי־ספר שדה במרכזי מידע ומחקר הקשורים לאוניברסיטאות והפועלים מטעם החברה להגנת הטבע.

חובב נחשים אימץ שני נחשי צפע מוגנים – ונקנס

(ע) – חובב נחשים זוממי הורשע אתמול בבית־משפט השלום בעיר בהחזקת שני נחשי צפע ארסיים, המוגדרים כערכי־טבע מוגנים.

הנאשם, יעקב פסו, הובא לדין לאחר ששני הנחשים נמצאו בביתו בתחילת ינואר 84. הנאשם הורשע בהחזקת ערך טבע מוגן בניגוד לתקנות הגנים הלאומיים.

השופט, כמאל חיר, קנס אותו בסך 50 ש"ח וחייבו לחתום על התחייבות בסך 100 ש"ח לשנתיים, שיימנע מעבירה דומה.

רפ"ק קראוס לא יועמד לדין

(ע.) – פרקליטות מחוז תל־אביב החליטה לסגור את התיק נגד רב־פקד יוסף קראוס ולא להעמידו לדין פלילי או משמעתי.

בהודעה שנמסרה אתמול ע"י דובר המשטרה נאמר, כי במהלך חקירה שניהל צוות חקירה מיוחד בחשדות למעשי הונאה במחלקות מהנדס העיר והפיקוח של עיריית חיפה לפני יותר משנתיים, נבדקו תיקי בנייה שונים שהיו במחלקה. בכלל זה גם תיק הבנייה של רפ"ק יוסף קראוס, שהיה אז ראש לשכת החקירות של משטרת מרחב חיפה.

ב־1 במארס 1983 הגיש רפ"ק קראוס בקשה להיתר בנייה. במהלך החקירה הועלה חשד כי הוא ניצל את מעמדו וקיבל הטבות שונות בהליך הרישוי, דבר שהביא לזירוז ההליך ולחיסכון כספי. כן הועלה נגדו חשד של עבירה על חוק תיכנון ובנייה, בכך שהתחבר לרשת החשמל של דירת אבו.

רפ"ק קראוס, כיום ראש לשכת החקירות במרחב העמקים, נחקר בקשר לחשדות אלו, ובסיום החקירה הועבר התיק כולו לפרקליטות המדינה, כמקובל.

פרקליט המחוז ציין, כי הוא לא מצא ראיה המצביעה על ניצול מעמדו של קראוס כקצין משטרה לקידום עניינו הפרטי. הוא קבע כי כל ההקלות אשר להן זכה רפ"ק קראוס באו מעובד מחלקה בעירייה שעימו היה הקצין קשור בקשרי ידידות וללא כל קשר להיותו קצין משטרה.

הפרקליט לא ראה פגם בפניית קראוס לאותו עובד בקבלת עצה והדרכה בקשר לעבודת הבנייה שעמד לבצע, ואין כחומר כדי לסתור את טענתו של קראוס, כי לא ידע מה סוג וטיב המסמכים שיש לצרף לבקשות הבנייה.

אשר לחשד השני, על־פיו חיבר קראוס את דירתו לרשת החשמל של דירת אמו, קבע פרקליט המחוז כי רפ"ק קראוס נקלע שלא באשמתו למצב בלתי־אפשרי, שלא היתה לו שליטה עליו: תיק הבנייה שלו נלקח מן העירייה במסגרת החקירה, ולכן לא היה יכול לקבל את האישורים הדרושים מחברת החשמל לחיבור דירתו לרשת החשמל והמים. וכן לא היה זה סביר לדרוש ממנו להימנע מן השימוש בדירתו.

חג פורים בבתי־הספר: בלי קפצונים וצמר־גפן

(עשית). משרד החינוך והתרבות פירסם אתמול כללי בטיחות והזהרות לקראת הצגות פורים שיתקיימו במוסדות החינוך בארץ בשבוע הבא.

הגננות, מנהלי בתי־הספר והמחנכים נקראו לשמור על איסור השימוש באקדחי "קפצונים", אקדחי פקקים וזיקוקי דינור, אבקות תחמושת ואמצעים אחרים היוצרים קולות או רעשים העלולים לגרום בהלה, וכן בתחפושות מחומרים דליקים, כגון צמר־גפן, זהורית ותיילין.

המטה לייעול המשק מחדש פעילותו

(עשית). המטה לייעול המשק הציבורי במשרד הכלכלה והתיכנון מחדש את פעילותו להגברת הייעול והחיסכון ולשיפור השירות לאזרח – במערכת הציבורית.

ועדה בין־משרדית ליד המטה לייעול המשק הציבורי התכנסה אתמול לישיבה ראשונה בראשות מנכ"ל משרד הכלכלה, אהוד גרא, ובהשתתפות נציגים בכירים מכל משרדי הממשלה.

הוחלט להקים צוות מצומצם, המורכב מנציגים של משרדי הביטחון, הבריאות, התחבורה, הפנים והעבודה והרווחה, לגיבוש המלצות בדבר הנושאים שיטופלו ע"י המטה.

מדרחוב ברחוב נורדאו בחיפה יופעל מ־1 ביוני

מאת סופר „דבר" בחיפה

החל ב־1 ביוני יופעל מדרחוב ברחוב נורדאו במרכז הדר־הכרמל בחיפה.

בפגישה שנערכה אמש בין צוות עיריית חיפה לבין בעלי בתים, בעלי עסקים ודיירים ברחוב, הוצגה התוכנית שהוכנה במינהל ההנדסה העירוני ביוזמתו של ראש העירייה, אריה גוראל.

בשלב ראשון של ביצוע העבודות ישופרו מערכות התשתית הקיימות: מים, חשמל, ביוב ניקוז ותאורה. בתום עבודות אלה יוחל בריצוף גרנוליט צבעוני, יותקנו מתקני תאורה דקורטיביים, ריהוט רחוב חדש, ייבנו מזרקות מים, יבוצעו נטיעות וישופרו דרכי הגישה מכיוון רחוב הרצל. בתוכנית הסופית יקשר המדרחוב בין מוזיאון המדע הלאומי בבניין הטכניון לגן בנימין והתיאטרון העירוני.

מדרחוב נורדאו ייסגר לתנועת [illegible] מכל [illegible] למעט פריקה וטעינה שתוגבל לשעות מסוימות במשך היום. סדרי התנועה במקום ישופרו, תנועת האוטובוסים תופנה לרחוב ארלוזורוב ובלפור ובעלי העסקים והדיירים יזכו בתוויות חנייה ברחוב ירושלים הסמוך.

מת פרופ' דוידסון, מנהל „שלוותה"

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

פרופ' שמאי דוידסון, מנהל המרכז לבריאות הנפש „שלוותה" בהוד השרון, מת שלשום לאחר ניתוח לב פתוח והובא אתמול למנוחות בבית העלמין ברמת השרון.

פרופ' דוידסון, יליד אירלנד, עלה ארצה ב־1955 ראה במדינת ישראל „מבצע שיקומי רב־ממדים של העם היהודי, שעבר טראומטיזציה כה רבה" – כפי שאמר באחד הראיונות – ורצה „לתרום לתהליך השיקום הזה".

פרופ' דוידסון טיפל בניצולי שואה ובמשפחותיהם וחקר את ההשלכות הפסיכו־חברתיות של השואה, בין היתר על הדור השני של ניצולי שואה. הוא טען כי „כבר יש לנו הוכחות ברורות, שהנזק הנפשי של השואה עובר מדור לדור".

מחשב לעזרת שופט

מאת ישראל לנדרס

שופטים במילכוד – הציבור רוחש להם אמון, שמביא למעורבותם בפוליטיקה. מעורבותם הפוליטית גורמת לערעור אמונו של חלק מהציבור ברשות השופטת

אומרים על שופט, שבחמש שנותיו הראשונות על כס המשפט הוא חרד שמא ישגה בפסיקת הדין. בחומש השני הוא משוכנע שלעולם איננו שוגה, ומראשית החומש השלישי ואילך כבר לא איכפת לו אם הוא שוגה או לא. היועץ המשפטי לממשלה פרופסור יצחק זמיר סיפר בדיחה זו בכינוס הבין־לאומי של משפטנים, שדן השבוע בתפקיד בית־המשפט בחברה, אבל האמת היא, שאין כמעט שופט, טירון או ותיק, שאיננו דואג, מתלבט, בוחן את עצמו ואת המערכת השיפוטית שהוא משרת בה. חלק מזה בא לידי ביטוי בכינוס שהתקיים השבוע באוניברסיטה העברית בירושלים, ביוזמת הפקולטה למשפטים שלה ובית־הספר למשפטים של אוניברסיטת ניו־יורק, בהשתתפות שופטים ומשפטנים מומחים יוצאי עשר ארצות.

יעקב טירקל, נשיא בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע, ביקש לבחון אם לא נגרם נזק לערכים חברתיים בגלל שתיקה של שופטים או חוסר פעולה. למשל, בתביעות אזרחיות מוסר תובע, לעתים קרובות, מידע כוזב על גודל הכנסתו כדי לזכות בסכומי פיצויים מוגדלים. אבל רק לעיתים רחוקות מגיב על כך בית־משפט בסאנקציה, כמו שלילת הוצאות מהתובע. בדרך כלל אין שופטים מגיבים גם אם מתברר במשפט, שההכנסה, שהצהיר עליה האיש בתביעת הפיצויים, גדולה בהרבה מההכנסה שהצהיר עליה בדין־וחשבון שלו למס־הכנסה. בתי־המשפט אינם מגיבים גם על עדויות סותרות של מומחים, בעיקר רופאים. טירקל אמנם לא אמר במפורש שחלק מהמומחים פשוט משקרים, אבל כוונתו היתה ברורה. הוא ציין, ששופטים אינם מספלים במלוא הרצינות בתופעות של אלימות שוטרים ואינם מתאמצים לבלום את המשטרה כשהיא מנצלת לרעה את סמכותה לעצור חשודים. האם השופטים, כשאינם מגיבים כיאות על השופטים, במקרים כאלה, אינם מסייעים להשתרשותן של נורמות חברתיות פסולות, המנוגדות למשפט צדקה והאם אין בכך כדי לפגוע באמון שרוחש הציבור לבית־המשפט?

אמון הציבור הוא הנכס היקר ביותר של בית־המשפט. שני הגורמים העיקריים העלולים לערער בימינו את אמון הציבור ברשות השופטת הם „התפוצצות התיקים", בגלל הגידול הרב במספר התביעות, ופוליטיזציה של בית־המשפט.

בגלל ריבוי התיקים יש עיכובים וסחבת בהכרעת הדין ואיכות השפיטה נפגמת. שופט בית־המשפט העליון דב לוין אמר לא מכבר, כי „אם מביאים לבירור ולהכרעה בפני שופט בן תמותה 400 רד"ות תנועה ביום, אין הצדק יכול להיעשות באותו יום". לכאורה אפשר להתגבר בנקל על גידול נטל העבודה השיפוטית, אם יוגדל מספר השופטים. אבל נשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר איננו נוטה לפתרון מכאני מעין זה, העלול לעורר בעיות מסוכנות לא פחות מאלה שהוא נועד לפתור. לדעת שמגר רצוי שגידולם של בתי־המשפט יהיה הדרגתי ומבוקר ובעיקר יש לפעול לייעול העבודה, לשיפור השירותים המינהליים לשופטים ולניצול חידושי הטכנולוגיה במערכת השיפוטית.

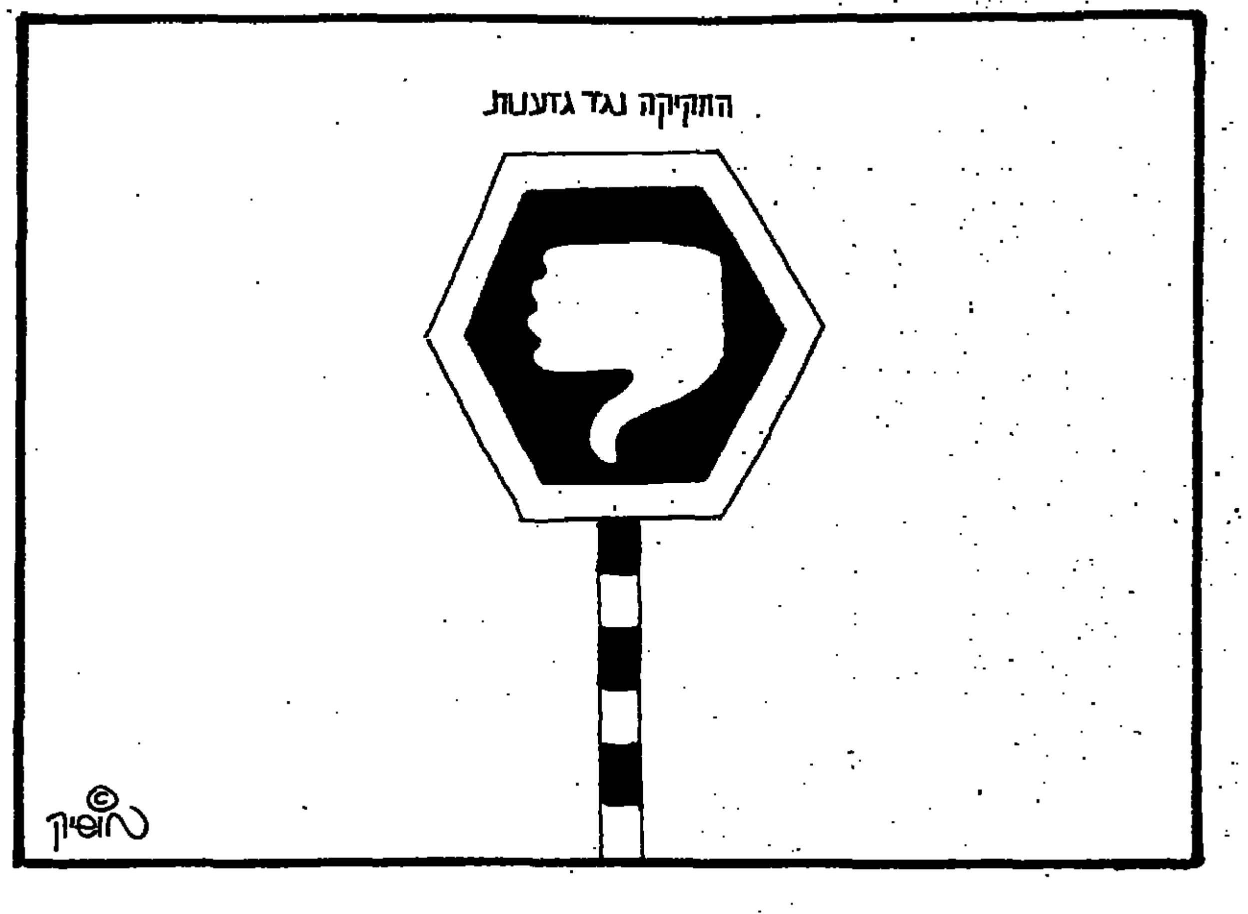
פרופסור ג'ון הוגארת מקנדה סיפר בכינוס על ניסוי מעניין לניצול המחשב במערכת השיפוט. הניסוי נערך בקולומביה הבריטית בקנדה, בשיתוף עם האוניברסיטה המקומית, מערכת בתי־המשפט ולשכת עורכי־הדין במדינה. לפי התוכנית יוצבו מחשבים ב־13 בתי־משפט אזוריים ובבית־המשפט המרכזי בוונקובר והשופטים יוכלו להסתייע במחשב בקביעת מידת העונש. מובן שהמחשב לא יחליט במקום השופט, אבל הוא יספק לו את המידע הדרוש להחלטה מבוססת, כמו פרטים על העבר הפלילי והרקע של העבריין, על עונשים שנגזרו באותה עבירה במשפטים אחרים, על תקדימים בתחום ההלכה המשפטית, העשויים להשפיע על הכרעות הדין, ואת הטעמים ששופטים מתחשבים בהם כדי להקל או להחמיר בעונש על העבירה הנדונה. מתכנני הניסוי מתכוונים להכין גם תוכנית מחשב לניתוח הגיוני ההדרגתי של המקרה העומד להכרעה משפטית והתוכנית תתבסס על הידע ועל הנסיון של משפטנים מובהקים.

המחשב יסייע לקצר את תהליך הבירור המשפטי, כי הוא יחסוך את הזמן הדרוש היום לשם חיפוש תקדימים ומידע משפטי אחר. תרומתו חשובה אולי יותר בתחום מדיניות הענישה. המידע שיקבלו שופטים מהמחשב יסייע להם להגיע למידה רבה יותר של אחידות בקביעת העונש על עבירות דומות. אמונם של האזרחים בטהרות הצדק נפגע כאשר מתפסת ההרגשה, שהעונש תלוי לא בחומרת העבירה אלא באישיותו של השופט. אם המחשב יסייע לצמצם את ההבדלים בין העונשים שמטילים שופטים על אותן עבירות, יתגבר האמון של הציבור בשופטיו.

אמון האזרחים במערכת השיפוטית נפגע גם כאשר השופטים מתערבים, ברצונם או בעל־כורחם, בשאלות השנויות במחלוקת פוליטית. אפשר לטעון שהשופט „איננו אשם" אם מביאים להכרעתו שאלות פוליטיות. לא הוא יוזם את התביעות המשפטיות ואין הוא בן־חורין להיפטר מהן. אבל האמת היא, שהתפיסה החברתית המנחה את השופט עשויה לקבוע את מידת מעורבותו של בית־המשפט בסוגיות פוליטיות. בעת האחרונה גוברת הנטיה של הרשות השופטת באירופה וגם בישראל לפקח לא רק על רשויות מינהליות אלא גם על הרשות המחוקקת. הפניות אל בתי־המשפט להגביר את התערבותם נובעות מהאמון הרב שרוחש הציבור למוסדות השיפוט האובייקטיביים והבלתי־פוליטיים. הפרדוקס הוא, שדווקא הגברת המעורבות השיפוטית מסבכת את בתי־המשפט במחלוקות פוליטיות ופוגעת בהכרח באמון הציבור בשופטיו. נשיא בית־המשפט העליון לשעבר, משה לנדוי, הצביע על פרדוקס זה בהרצאה שהכין לקראת הכינוס. (בגלל מחלתו לא יכול היה להשמיע את ההרצאה בעצמו ופרופסור זמיר קרא את הדברים במקומו). לנדוי הוא נושא דגל הריסון השיפוטי בתחום הפיקוח על הפארלמנט. הוא חושש ששיטה, המעניקה לרשות השופטת עליונות על הפארלמנט ומסמיכה אותה לפקח על חוקיו, תפגע באמון הציבור, שעליו מבוססת סמכותה המוסרית של המערכת השיפוטית. כל אימת שבית־המשפט מחווה את דעתו בשאלה השנויה במחלוקת פוליטית הוא מפסיד את אמונו של אותו חלק בציבור המתנגד להחלטתו. התוצאה הבלתי־נמנעת תהיה הגברת הלחצים הפוליטיים למינוי שופטים, עד כדי פוליטיזציה של מוסדות השיפוט.

אין זה שכיח, ששופט בית־המשפט העליון לשעבר ימתח ביקורת על פסקי־דין של עמיתיו אבל לנדוי, נשיא בית־המשפט העליון לשעבר, לא היסס להסתייג, בלשון מאופקת אבל חד־משמעית, מפסקי דין של בית־המשפט העליון, שבהם התערב באחרונה בסדרי העבודה הפארלמנטריים וביטל החלטות של יושב־ראש הכנסת (בעניין הגשת הצעות אי־אמון והצעות חוק פרטיות של סיעת „כך").

חילוקי־דעות מעין אלה שכיחים גם בארצות אחרות. השופטים הישראליים שהשתתפו בכינוס נוכחו לדעת שהבעיות המציקות להם מציקות גם לעמיתיהם. כבר אמר שופט אמריקאי רבינסון, כשסיכם בבדיחות־הדעת את תיפקוד מערכת המשפט בארצו: „השיטה פועלת, אני רק לא מבין מדוע".

מנצח ולא נבון

מאת עליזה ולך

נכון לעכשיו, עשרה ימים לפני פתיחת התחרות הבין־לאומית לפסנתר על־שם ארתור רובינשטיין, לא ידוע למארגניה איזו תזמורת תנגן עם שלישיית המתמודדים על המקום הראשון ובקונצרט הנעילה החגיגי. עד לפני כחודש הכל היה ברור ומוסכם. התזמורת הפילהרמונית הישראלית שהיינה לפינאלה. בחוזה חתום, תמורת 80,000 דולאר, אחרי הנחה. גחמה של מנהלה המוסיקאלי, זובין מהטה, איימה להפר את הסדר הטוב וגם חוזה חתום, לטובת מסע הופעות בפולין.

צר לפגום את שמחת יום־ההולדת שחוגגים בימים אלה לזובין מהטה ברוב מהומה ויחסי־ציבור, כחודש לפני התאריך המציין את יום־הולדתו הביוגרפי. כל עוד לוח ההתחייבויות האמנותי שלו מגמיש את ציון האירועים האישיים שלו, אפשר עוד לחייך, אך כשהוא משפיע לרעה גם על התחייבויות שנטלו על עצמם אחרים, זו כבר שערוריה, שאין להשאירה לטיפולו האישי. מסעה האופציונאלי של התזמורת הפילהרמונית הישראלית לפולין אינו ביקור ממלכתי, בחסות שלטונות פולין, הקודם לכל התחייבות אחרת. מדובר בביקור פרטי, ביוזמת אמרגן זריז, שהשוק הישראלי נגמר לו והוא מחפש את הפרוסה מתחת לפנס פולני. עיתוי הביקור נקבע על־פי לוח הזמנים הפנוי של המנצח, אך מנצח בלי תזמורת מה הוא שווה.

מתקבל על הדעת שהתזמורת הפילהרמונית תנגן תחת שרביטו של מהטה מתי שנוח לו. יותר מזה, מעורבותו למען ישראל צריכה לזכות אותו גם בסיוע המאדיר את שמו. בתנאי שהאגוצנטריות שלו אינה באה על חשבון מישהו או משהו אחר, ובמיוחד לא כשמדובר במחווה לארתור רובינשטיין. אם משום מי עשה מה למען התזמורת הפילהרמונית, רובינשטיין אינו מדורג מאחורי מהטה.

בשנות חייו הארוכות פינק הפסנתרן המהולל את התזמורת הישראלית לא רק בנגינתו הווירטואוזית, אלא גם במתנות מטריאליות. גם אחרי מותו נהנתה הפילהרמונית הישראלית מתשומת־לבו כאשר ציווה לה תרומה ואף הוריש לה את פסנתרו האישי, שלא להזכיר את הפסנתרים האחרים שרכש למענה. למי אתם חייבים יותר? שאל יעקב ביסטריצקי, מנהלה של תחרות רובינשטיין, את הנהלת התזמורת, כשהוריעה לו על הפרת התחייבותה כלפיו לטובת המסע לפולין – לרובינשטיין או לפולנים? למהטה, השיבו לו. איזו כפיות־טובה!

עניין סדר־העדיפויות של התזמורת הפילהרמונית אינו צריך להיות נתון

מתקבל על הדעת שהתזמורת הפילהרמונית תנגן תחת שרביטו של מהטה מתי שנוח לו, בתנאי שהאגוצנטריות שלו אינה באה על חשבון מישהו או משהו אחר, ובמיוחד לא כשמדובר במחווה לארתור רובינשטיין

לשיקול־דעתה של הנהלתה בלבד. ועם כל הכבוד, גם לא לזה של מנהלה, שהקריירה שלו, והקריירה השניה שלו – הפילהרמונית הניו־יורקית – קרובות ללבו לא פחות. אפשר היה לצפות ממנו ליתר רגישות כשמדובר בכבודה של תחרות רובינשטיין, גם אם רשת טלוויזיה אמריקאית מתכוונת להנציח את הביקור הראשון של התזמורת הפילהרמונית הישראלית ומנצחה זובין מהטה בפולין, בקונצרט באושוויץ (רעיון חסר־טעם כשלעצמו) ובקונצרט לציון מרד גטו וארשה.

כאמור, מה שאין למהטה – שיקול־דעת נכון – אפשר היה לצפות שיהיה לשר החינוך והתרבות של מדינת ישראל. יצחק נבון פסק אמנם, שהתזמורת הפילהרמונית לא תפר את התחייבותה לתחרות רובינשטיין, מפאת חשיבותה, אך בעקבות לחץ שהופעל עליו נסוג מהחלטיות שבאיסור שהטיל והודיע, שאם תימצא לתחרות תזמורת חלופית, תוכל הפילהרמונית להפר את החוזה שלה.

תזמורת חלופית לא נמצאה בינתיים. אמנם נעשה ניסיון למשאזמתן עם תזמורת רשות השידור, אך זו דרשה 120,000 דולר. למותר לציין, שכשר הממונה על רשות השידור יש לשר החינוך והתרבות אחריות מיניסטריאלית גם לתזמורתה, אך נבון בחר הפעם לא להטיל את מלוא כובד משקלו על הכף. עשרה ימים לפני פתיחת תחרות רובינשטיין, כאמור, ידוע להנהלתה על דרך האלימינציה, שהתזמורת הפילהרמונית תיאלץ לכבד את התחייבותה. אלא שמאחורי הקלעים עדיין מנסים הפילהרמונית ומנהלה המוסיקאלי לממש את הביקור בפולין, כי אילו ויתרו על הרעיון היה עליהם לפרסם הודעה חד־משמעית בנוסח: התזמורת הפילהרמונית הישראלית תדחה מסעה לפולין ותשתתף בשלבים הסופיים של תחרות רובינשטיין.

תחרות רובינשטיין החמישית, זו העומדת בפתח, פותחת את האירועים לציון 100 שנה להולדתו של ארתור רובינשטיין. אמנים רבים, ששיעור־קומתם אינו נופל מזה של מהטה, יקיימו במשך השנה קונצרטים חגיגיים לזכרו של המאסטרו. התזמורת הפילהרמונית הישראלית, מנהלה המוסיקאלי והממונים על התרבות בישראל מקלים ראש בכבודו. ולאלה ייקרא שוחרי תרבות.

זובין מהטה. ארתור רובינשטיין חשוב יותר

לה זה כן קרה

מאת אמיר רוזנבליט

אם לשפוט על־פי מספר תיירות הקיטבג המחכות לטרמפ במבואות באר־שבע, ההרגשה „לי זה לא יקרה" יושבת חזק

תיירות. מתקפת שטוקר

על־פי כל הסימנים (שחלקם נאסרו לפרסום, על־פי צו של שופט שלום), המתנדבת הגרמניה מרים שטקר הותקפה על רקע מיני, אם כי המשטרה מסרה שלא נמצאו על גופה כל ראיות למעשה אונס.

כפי שפורסם בכלי־התקשורת, השיטה ונסיבות ביצוע הפשע מזכירים את פרשת התקיפה של החיילת ליד רמת־חובב ב־16 באוגוסט אשתקד. גם החיילת הותקפה על רקע מיני (אם כי גם אז לא הוכח שהיה זה מעשה אונס). זירת הפשע ועיתוי הביצוע (צהרי יום שישי) זהים בשני המקרים. על־פי ההערכה הסיע התוקף את הצעירות הטרמפיסטיות במסלול נסיעה כללי מבאר־שבע דרומה. וסטה מהנתיב הראשי לאיזור מבודד. הראיות שנאספו עד כה מעידות שמבצע (או מבצעי) הפשע מכיר את השטח היטב ולא מן הנמנע שהוא תושב האיזור. על־פי דברי עדי־ראיה, התוקף, בשני המקרים, נהג בכלי־רכב חריש, ככל הנראה בצבע לבן. בשני המקרים נורו קורבנות התקיפה המינית בראשן.

אולם החיילת, כידוע, הולימה מפציעתה במהירות ויכלה למסור עדות שעל־פיה הורכב קלסתרונו של החשוד. מרים שטקר בת העשרים פצועה קשה ומחוסרת הכרה, ואינה מסוגלת לסייע למשטרה בעדותה, מה שמעכב את תהליך החקירה.

צוות החקירה המיוחד (צח"מ), בראשותו של ראש מאגר החוקרים במרחב הנגב, רפ"ק חיים סעדון, מגשש עדיין באפילה. עבודתו מתבססת בעיקר על מימצאי המעבדה לזיהוי פלילי, שנאספו במקום הפשע, ועל עדויות של מתנדבות שהיו בסביבה סמוך למועד ביצוע הפשע. הצוות חוקר בכל הכיוונים. אין מוציאים מכלל אפשרות שמדובר בשני אנשים שונים שביצעו את שני מעשי הפשע. כדי לא „להינעל" על קונצפציות קיימות הורכב צח"ם חדש, שלא היה שותף לחקירת פרשת התקיפה של החיילת. זו נכנסה, בשלב זה, למבוי סתום. אולם כמו תמיד, גורם הזמן פועל לטובת הפושע. ככל שחולפות השעות והחקירה אינה מתקדמת, מיטשטשים עקבותיו של החשוד וזהותו מתערפלת.

האם מדובר בפסיכופאט המטיל חיתיתו על צעירות הנגב? אם לשפוט על־פי מספר הצעירות (רבות מהן „תיירות־קיטבג"), הממשיכות להמתין לטרמפים במבואותיה הדרומיים של באר־שבע, הפרשיות המזעזעות לא הרתיעו אותן. קשה, כנראה, לעקור את ההרגשה המושרשת: „לי זה לא יקרה".

משחקי אבירים

מאת אהרן גבע

ההתעקשות לא לשלם תוספת־יוקר, אף כי ממילא אין יוקר, מעוררת חשדות. ממה הם פוחדים?

המשא ומתן על תשלום תוספת־היוקר יסתיים החודש או בחודש הבא, אבל כבר עכשיו אפשר להסתכן בניחוש – הסדרי תוספת־היוקר הקיימים יישארו על כנם. ניחוש־מסקנה זה מסתמך על כך שאין להסתדרות שום נימוק הגיוני לוותר ולסגת מעמדת־התביעתה, שתוספת־היוקר תשולם – כנהוג עתה אחת לשלושה חודשים ולא אחת לשנה, כדרישת המעסיקים. בהיעדר נימוק כזה, ההסתדרות לא תוותר ולא תיסוג.

בהלך המשא־ומתן הושמע הטיעון כי במקביל לבלימת האינפלציה עד לשיעור חזוי של 15 אחוז בשנה, תספיק תוספת אחת. אולם גורמים בהסתדרות חוזים אינפלציה של 40 אחוז. נניח שהאופטימיסטים צודקים. נניח, שהאינפלציה תסתכם באמת ב־15 אחוז בשנה. במונחים ישראלים זו אינפלציה המתקרבת לאפס. ואם כך, הרי אין ממה לחשוש. אם לא תהיה התייקרות, ממילא לא תהיה תוספת־יוקר, ואם כך, מה איכפת למעסיקים כמה פעמים בשנה תימדד והשולם התוספת?

ההתעקשות שלא לשלם תוספת יוקר, אף כי ממילא אין יוקר, מעוררת חשדות. יש הטוענים, שהממשלה מתכוונת לפחות את השקל. לא פיחות גדול, פיחות קטן. לא אינפלציה דוהרת, פיחות זוחל. אין לדעת אם אותן ידיעות הן נכונות ואין לדעת „פיחות קטן" מהו. מה שידוע הוא, שאם יהיה פיחות, תהיה העלאת מחירים. המסקנה: ההסתדרות אסור לה לוותר על כבשיר תוספת־היוקר, ועל אופן הפעלתו.

יש עוד אפשרות: הממשלה תחדל לפקח על המחירים, ואלה גם יעלו. האם גם אז תשולם התוספת פעם בשנה?

תוספת־היוקר, במתכונתה הנוכחית, דרושה לא רק כדי להבטיח שהשכר לא יישחק שוב. היא דרושה גם כ„שוט" המונף על האוצר.

הדיון בתוספת־היוקר מתקיים במקביל לדיון בתוספת שכר משמעותית לחברי הכנסת, לשופטים ולעובדים הבכירים, בעלי הרכב הצמוד, ולאחר שבעלי פקדונות שקליים (אחרי הפיחות „ברחו" בעלי הון לפקדונות שקליים הנושאים ריבית גבוהה) הרוויחו במחצית השניה של השנה שעברה חמישים אחוז על הפקדונותיהם. אך שיקולים חברתיים אלה זרים, כנראה, לאוצר, המסוגל להעלות את מחיר הנסיעה באוטובוס ובד בבד להוזיל את הנסיעה במכוניות הפרטיות.

טיעון אחר שנשמע במהלך המשא־ומתן הוא כי ממילא דנים בתוספת־היוקר, אך מתכוונים להסכמי השכר. התעשיינים יוותרו ב„חזית" תוספת־היוקר, כדי להגיע את האיגודים המקצועיים לוותר על תוספת שכר.

ספק אם האיגודים המקצועיים, החרדים לעתיד מקומות העבודה, מתכוונים לתוספות שכר משמעותיות. אם כך, הוויכוח על תוספת־היוקר דומה למשחק של אבירים העולים לעיני הגבירות על סוסי מלחמה ודוהרים זה מול זה, בלי רצון לפגוע. מעין הכנה לקרב, אם יפרוץ.

דבר היום

ויתור גורר ויתור

הרכבל של חיפה בין סטלה מאריס שבהר לבין בת גלים שבחוף, מוכן להפעלה. אין ספק שהוא יהווה מוקד משיכה נוסף ומקור גאווה מוצדקת לעיר הכרמל. הוויכוח, אם יופעל הרכבל שבעה ימים בשבוע, כפי שמתחייב משיקולים כלכליים ואף מעצם טעמה של היוזמה, מתנהל כמובן על רקע דתי. מבחינה מעשית ניתן לומר, כי השאלה הוצבה כך: האם הרכבל יופעל לפי הדגם של הכרמלית שאיננה פועלת בשבת, ועל כן אי־הפעלתו תואמת את הסטטוס קוו, או האם הרכבל יופעל על־פי דגם התחבורה בעיר הפועלת בשבת, ועל כן הוא התואם את הסטטוס קוו.

ראש העיריה אריה גוראל מוצא את עצמו כאן בעימות לא רק עם הסיעות הדתיות בעיריה, אלא גם עם ראש הממשלה שמעון פרס. העמדה של ראש הממשלה מחייבת את השבתת הרכבל בחיפה בשבת ונובעת בוודאי משיקולים של שלום־בית עם המפלגות הדתיות במישור הכלל־לאומי, ואלה שיקולים לגיטימיים כשלעצמם. אין הדבר גורע מצדקת עמדתו של ראש העיריה שאינו רואה טעם ואפשרות לכפות את ההשבתה על מפעילי הרכבל, שיהיו גורמים פרטיים – לרבות גורם לא־יהודי.

אם אפשר למכור לגורם לא־יהודי את כל החמץ של מדינת ישראל לכל ימות חג הפסח, שנה אחרי שנה, וזה כשר – מדוע לא תהיה כשרה הפעלתו של הרכבל בידי לא יהודי בשבת? יתר־על־כן, אפשר לשאול גם מדוע כשר האבסורד שבני שבת מפעילים יהודים ישראלים את ההמראות והנחיתות של חברות זרות בנמל התעופה בלוד (ומסייעים לחילול שבת של אורחים ותיירים יהודים) ואילו לגבי הרכבל הדבר איננו כשר? עם כל הרצון לנהל את היחסים בין הציבור הדתי לרוב החופשי במדינת ישראל מתוך הבנה וכיבוד הדדי, אין ספק כי הרוב מרגיש את עצמו תחת מיתקפה הולכת וגוברת, שבה כל ויתור גורם דרישה לויתור חדש, ומבחינה זו אהדת הציבור נתונה לעמדתו של ראש עיריית חיפה. אך גם מעבר לזה, נראה לנו כי עמדתו של אריה גוראל מעוגנת היטב בהגיון הסטטוס קוו. אם דבר זה שנוי במחלוקת, פתוחה הדרך בפני החולקים עליו להשאיר את ההכרעה בידי בג"צ, ואין ספק שהיא תכובד על ידי כל הגורמים.

יהדות וגזענות

מאת יזהר סמילנסקי

„החוק כנגד הגזענות נתקל בהתנגדות הרבנים"
– מן העתונות

אם מתגלה שהחוק כנגד הגזענות מכוון גם כנגד ההלכה היהודית – מתעוררת מיד שאלה תמוהה.

ממה נפשך:

אם זו הודאה שההלכה היהודית היא גזענית, צריך לדעת ולהסיק מסקנות: או לתקן את ההלכה, או להתנגד לה.

ואם ההלכה היהודית, לאמיתו של דבר, איננה גזענית, למה נאחזים בה כבתירוץ לדחות את החוק כנגד הגזענות?

ואולי לא ההלכה היהודית אלא פרשניה סתו עיניהם ואינם מבינים מהי באמת תורת ישראל ואינם יודעים מהי היהדות?

מפני שאם היהדות היא גזענית, כדבריהם, בושה ביהדות; ואם היהדות אינה גזענית – בושה ברבנים נושאי שמה לשווא.

הסמים באים, מסוריה

מאת דליה שרון

חוקרים רבים במערב סבורים, כי מדינות האיסלם מזרימות למערב סמים במסגרת מלחמת הקודש שהן מנהלות, בראשות סוריה ואיראן, נגד החברה המערבית.

חוקר אמריקאי, שפעל בלבנון בעת פיצוץ שגרירות ארה"ב בביירות, בספטמבר 1984, טען לאחר הפיצוץ, כי לפעולת החבלה לא היה קשר עם מגמות מדיניות כלשהן באיזור. לדבריו, הפיצוץ בוצע משום שחוקרים אמריקאים הפריעו להברחת הסם מלבנון. לדבריו, הפלגים הטרוריסטיים בלבנון נוטלים יותר ויותר חלק בתהליכי עיבוד הסמים והברחתם למערב. בעלון הידיעות „ממו" הועלתה הטענה, כי מסלול הברחת הסם עובר דרך לבנון, סוריה ותורכיה ומגיע לבולגריה. בבולגריה רוכש את הסם ארגון ממשלתי ליצוא ויבוא, „קינטקס". ארגון זה, לטענת „ממו", הוא זרוע של שירותי הבטחון הבולגריים, הקשורים עם הק.ג.ב, והוא משלם לארגוני הטרור המספקים את הסם, בנשק ובאספקה אחרת. רוב הנשק של קבוצות הטרור באיזור הוא כיום ממקור זה.

לא פחות מ־250,000 אקרים בבקעא שבלבנון משמשים כיום לגידול קנביס. אפשר להפיק מהם 2000 עד 4000 טונות סמים לשנה בשווי של שני מיליארד דולאר. המגדלים מעבירים את הסחורה דרך הקווים הסוריים: הם משלמים מראש „דמי מעבר" למפקדים הסוריים באיזור. תמורת התשלום מקבל הסוחר מן הסורים תעודת־מעבר רשמית. עליו לקבל תעודות דומות ממפקדי המיליציות השונות באיזור. כן נהוג לשלם „מס דרך" למפקדי המחסומים השונים בדרך. הסם הוא, לטענת „ממו", מקור־הכנסה לחיילים הסוריים ולאנשי הכנופיות השונות. על־פי אותו פירסום, החיילים הסורים ומפקדיהם נוהגים גם הם לגדל את הסם. סוחרי־הסם הגדולים הצליחו לקשור קשר עם רמות הפיקוד הבכירות בצבא הסורי, לרבות ריפעת אסאד ומוסטפא טלאס, והם משלמים להם „מעשרות".

„ממו" טוען כי חלק לא קטן מתפוצת הסמים באירופה נתון היום בידיים סוריות. בפירסום מצוטטים, דברי העתונאי סנטיאגו ארוקה, מן העתון „טיאמפה" היוצא במאדריד. סנטיאגו טוען, כי שגרירות סוריה במאדריד היא היום מרכז להפצת הרואין. את הדברים אישר מפקד היחידה למלחמה בסמים במשטרת ספרד. השלטונות הספרדיים יודעים, כי בתוך משלוחי דואר דיפלומאטי למדריד טמון הרואין, אך הם נרתעים מלפתוח אותם, כי אינם מעוניינים בעימות דיפלומאטי עם הסורים.

במקרה אחד נתפס בספרד לבנוני בשם יוסוף קאסאר, שברשותו היו כמויות גדולות של הרואין. בחקירתו התברר שהוא קשור עם קצין בטחון בשגרירות סוריה. הספרדים ניסו להגיש תביעה נגד סוריה, אך האיש טען לחסינות דיפלומאטית ועזב את ספרד. הספרדים אף שתלו סוכנים בתוך הקהילה הסורית בספרד, ועלו על מעבדה לעיבוד סמים בקוסטא ברווה. הפעולות של משטרת ספרד הגבירו את זהירותם של הסורים, אך הם עדיין חוליה חשובה בשרשרת מפיצי הסם באירופה, נאמר ברשימה.

העתונאי ארוקה טוען, כי מדריד אינה המקום היחיד שורכו מבריחים הסורים את הסם. לדבריו, הם משתמשים בנמלי אוויר שאין בהם בדיקות בטחון קפדניות, כמו דבת־עמון ודמשק, כבנמלי־מוצא למשלוח סמים לנמלי אוויר באירופה – לגנואה, למארסיי, לליסבון ולבלגרד. במארסיי, שהיתה בעבר מרכז לפעילותה של ה„מאפיה הקורסיקאית", שולט כיום הסוחר הסורי מוחמד אל קראל. עסקי הסם פורחים היום עד כדי כך, שהסורים שכנעו איכרים בגבול תורכיה, שיעברו לגידול פרחי הפרג המשמשי לייצור האופיום.

לדברי הפירסום, נוסף על הרווחים הכספיים הכרוכים בכך, זוכה הפעולה לברכתו של אייאטולה חומייני, מאיראן, הרואה בה חלק ממלחמת הקודש המוסלמית במערב.

מכתבים למערכת דבר

התכנית נמצאה בלתי־כדאית

להלן תגובת משרד האוצר לכתבה של דני צדקוני („דבר" 23.2.86) תחת הכותרת „שר האוצר מעכב הקמת כפר לגימלאים":

בקשתו של המשקיע, בר ארזין לוי, היא להקצות לו, ללא מכרז, שטח בן כ־1,200 דונם באשדוד להקמת כפר אבות.

תכניתו האמורה של לוי נבדקה ביסודיות כמספר פעמים ונמצאה בלתי־כדאית מטעמים עניניים וכלכליים, ונדחתה לכן על־ידי שרי האוצר לשעבר יגאל ארידור וכהן אורגד ועל ידי שר האוצר הנוכחי יצחק מודעי, שהודיע שבנסיבות הקיימות לא יוכל להמליץ על פטור ממכרז לקרקע המבוקשת.

עם זאת יש לציין, שבכתבה נפלו מספר אי־דיוקים מצערים ובהם ההנחה המוטעית שמדובר בהשקעה של חצי מיליארד דולר או כי התכנית קיבלה את אישורם של משרדי ממשלה שונים. המציאות שונה, שכן שום משרד ממשלתי לא אישר תכנית זו.

כמו־כן, הטענה כאילו „בהתאם למסוכם עם המשקיע יגיעו הגימלאים ארצה כשהם מבוטחים לגבי מחלות" איננה נכונה ולכן הודיע שר האוצר י. מודעי, כי יהיה מוכן לשקול מחדש את עמדתו רק אם יובטח, כדברי לוי, ששלטונות ארה"ב ישאו בנטל ההוצאות הרפואיות והסיעודיות של תושבי הכפר שהם תושבי ארה"ב.

עדנה ארידור
דוברת משרד האוצר

דני צדקוני מעיר:

1. ראש עיריית אשדוד אריה אזולאי חוזר ומאשר, כי תוכנית כפר הנופש נבדקה על־ידי מינהל מקרקעי ישראל שהודיע, כי הוא מוכן להקצות את הקרקע המבוקשת עבורו „לא בחינם" אלא ע"פ מחיר שיקבע שמאי.
2. לדברי אזולאי „מתחכם" שר האוצר הנוכן לשקול מחדש את עמדתו, אם ממשלת ארה"ב היא שתבטח את הגימלאים, כשאלה יהיו מבוטחים באמצעות גורמי ביטוח אחרים. אזולאי אומר, שתביעה זו היא „דוגמה ללגיטימציה של עמדה לא צודקת".
3. אזולאי אינו מוכן לקבוע, שמדובר בחצי מיליארד דולר או סכום אחר. אבל מדובר בבניית 3000 יחידות דיור, מערכת שירותים והשכית. אולם בן 1000 מקומות. בכל זאת השקעת עתק.
4. פרוייקט „כפר הגימלאים" נבדק על ידי ההנהלה הקודמת והנוכחית בשבע השנים האחרונות ושתיהן החליטו עליו בחיוב.

המשטרה חוקרת את עצמה

כמאמרו של נתן רועי („דבר" 6.3.86) הוא כותב, שבזיכויו המוחלט של מפקד משטרת נתניה לשעבר יש טעמים לפגם. מוסיף ואומר רועי שקשה להעלות על הדעת שחוקרי משטרה רציניים יעלו חשדות כבדים נגד עמיתם ללא בסיס כלל – כלומר „משהו חייב להיות", ורועי ממליץ להעמיק את החקירה בגין זה. האומנם זאת הדרך לאחר שבית המשפט אמר את דברו?

אליבא דרועי גם אנוכי יכול להשמיץ את ראש הממשלה בסיפורים מסמרי שער כשהטיעון יהיה שלא יתכן שנבחר ציבור דוגמת ח"כ יבדה דברים מליבו סתם כך – ושמשהו מכל אלה חייב להיות גם נכון...

„ההשמצה הנכונה" מתבססת תמיד על זריקת בוץ ורפש כדי שמשהו מכל אלה ידבק ויישאר. איש ציבור חייב להסתמך על בית המשפט ורק עליו. הוא הגוף המוסמך והבלעדי עבור כולנו לקבוע זיכוי או להבדיל אישום. האומנם נעסוק בשמועות ובספקולציות לאחר שבית המשפט פסק פסוקו ואף קבע זיכוי בסעיף החמור מכולם על ידי שלושה שופטים מחוזיים?

המשטרה היא אמצעי להגנת החברה. היא אינה מטרה בפני עצמה. האזרח זכאי כל עוד לא הוכח אחרת. אסור לתת לגיטימציה לשמועה, לחשדות, לספקולציה ולהשערות. אין לכל אלה מקום במדינת חוק מסודרת. גם אנשי משטרה הם בני־אדם שחובה לחקור אותם באמות־מידה של יושר וצדק. להיסות היתר המשטרתית כבר הביאה להרבה אסונות. הרבה יותר מדי חבל.

ח"כ בני שליטא

עצרו בטרם פורענות

כוונת הממשלה להוריד מקיצבת הגימלאים את הוותק והטלת מס הכנסה על הקיצבה היא צעד בלתי־נכון ולא מוצדק מבחינה מוסרית וסוציאלית. את זכויות הגימלאות לא קיבלנו במתנה על מגש כסף, את הזכויות רכשנו מפרי עמלנו ומיטב כספינו לקראת הבטחת עתידנו. שום זכות מוסרית אין לממשלה לדרוש מס נוסף על *סכום ששילמנו פעם אחת.*

אם טובת המדינה והעם לנגד עיניכם וברצונכם לתקן את הכלכלה המקולקלת עליכם להימנע מלעשות את זה על חשבון החלשים (זקנים וחולים). עליכם לתת דוגמא לעם. קודם תורידו את מימון המפלגות המכביד מאוד על תקציב המדינה, את ההטבות למיניהן שלקחתם לעצמכם בלי שום עמלה (שירות רפואי חינם עם המשפחה, טלפונים, מכתבים ותחבורה חינם) פחות נסיעות לחו"ל עם מזכירות, דוברים ומלווים שונים ואירוח במלונות המפוארים ביותר. אחרי שתעשו אתם את זה תהיה לכם הזכות לדרוש השתתפות גם מהחלשים.

אך לפני שאתם פונים לחלשים, עליכם לדרוש מהחזקים, כגון: הטלת מס על רווחים של חברות גדולות ובנקים בזמן הגשת המאזן השנתי המצביע על רווח, כך שחברות אלו לא ייהנו מרווח מופתע.

כדי להדגים לכם שהגימלאי זקוק ליותר אמצעים כספיים בהגיעו לגימלאות אפרט:

הפנסיונר זקוק לכמות גדולה של תרופות בגלל המחלות שהוא סובל מהן, לעתים הן מחריפות עם הגיל ולפעמים יש גם חדשות, *החלפת שיניים בתותבות* או תיקונים, משקפיים חדשים או החלפה, מכשירי *שמיעה שעלותם* נכבדה מאוד, חגורות למיניהן, מדרסים, מקל ועוד.

הוצאה נוספת היא התחבורה – לבדיקות ולצילומים למיניהם חייב הגימלאי לנסוע כי המכונים רחוקים מהמגורים.

הוצאה לעזרה בבית וכביסה.

מזון: בפרט ירקות ופירות נאלצים לקנות בחנות בקרבת הבית, העולה על פי רוב כפול ממחיר השוק. (מקודם הוא היה נוסע לשוק).

רוב הפנסיונרים הם החלוצים של שנות העשרים והשלושים. הם ייבשו הביצות, כובשי עבודה עברית, שמירה והגנה בפרקות, אנשי העפלה ולחמו נגד הספר הלבן הבריטי, על התרת עליה לארץ בזמן שהם עצמם היו מחוסרי עבודה, גיוס לנוטרות ובריגדה ובקום המדינה לוחמים במלחמת השיחרור.

אין באפשרותנו לשתק את התעופה, המים והחשמל במדינה אבל מסוגלים אנחנו להתלכד מעל חישובי מפלגות ולהופיע ברשימה על־מפלגתית לכנסת הבאה המסוגלת להכניס יותר חברי כנסת מכל סיעה גדולה אופוזיציונית והדבר הזה עלול לעלות לכם ביוקר. אנו גם מסוגלים לערכן את קרובינו ואת הארגונים היהודיים בעולם על אופן הטיפול בנו – דבר שלא יביא שום תועלת לכם.

ולשדולה של 65 חברי כנסת למען הפנסיונר אומר: עליכם לעבור מדיבורים למעשים כי בכוחכם להעביר את רוע הגזירה, כי 65 קולות הם הרוב בכנסת.

עצרו מלחמת אחים ואל תהפכו ממשלת אחדות לממשלת פירוד.

משה רבינוביץ
תל אביב

קשה גם להיות ערבי

מעשה במכר, עובד מדינה, ישר במעשיו, אחראי בעבודתו, אינו נוהג יד לתככים, חבר נאמן, מקדיש את זמנו החופשי לעבודה ציבורית התנדבותית – לכל הדעות, נציג של ישראל היפה. לאחרונה ביקש למכור את דירתו בנווה יעקב ולעבור לדירה מרווחת יותר. בין הקונים הפוטנציאלים, פונים אליו בנפרד שלושה ערבים. לכל אחד מהם הוא מסביר, שהוא בעד זכויות שוות לערבים אך שלדעתו אין יהודים וערבים צריכים לגור יחד ולכן לא יעשה עמם עסק. אומר לו אחד מהם בתום השיחה שהוא אמנם רגיל להיתקל בסירוב על רקע כזה אלא שזו הפעם הראשונה שהסיבה האמיתית נאמרת לו בפנים: בדרך כלל מתרצים את הדחייה במיני בעיות. המכר, שאיננו איש אמיד, מוכר לבסוף את דירתו בסכום קטן באופן משמעותי מזה שיכול היה לקבל מכל אחד מהערבים.

בימים אלה ממש, יושב לו בבית הכלא בחורף הירושלמי, ערבי מכפר סמוך לנווה יעקב על שאין ידו משגת לשלם את הקנס של שישה מיליון שקל (ישנים) על בניית בית ללא רשיון – כמעט לא ניתן להשיג מהעירייה רשיון בנייה באותו כפר. אכן נכון, חוק זה חוק שכל אזרח, יהודי כערבי, חייב לכבדו. אך מה יעשה אדם אם שם לא רוצים למכור לו וכאן אסור לבנות?

האם לא מדאיגים יותר מעשיהם של ישראל היפה כלפי העם השני מאשר התבטאויות גזעניות של מנוולים באסיפות מתאה?

שולמית ברגר
ירושלים

שוק ספרים משומשים

מוסד בית הלל לבני ברית הוא מוסד תרבותי חברתי, הפועל באוניברסיטת חיפה ובטכניון.

במסגרת פעולותינו אנו מקיימים מדי שנה שוק לספרים משומשים, אשר מטרתו היא לגייס כספים לפעילות ציבורית חברתית.

בשנים האחרונות נתרם הכסף להקמת פינת חי וגן שעשועים בכלא דמון, להקמת חדר קרמיקה במועדון נוער בשכונת מצוקה, למעון לנשים מוכות בחיפה וכד'.

השוק יתקיים במחצית השניה של חודש מאי באוניברסיטת חיפה.

אנו פונים לציבור הקוראים הרחב לתרום ספרים משומשים בעברית ובאנגלית (לא ספרי לימוד) לפעולה חשובה זו.

אם מצויים ברשותך ספרים אנא התקשר עמנו טלפונית בימים א, ב, ד, ה בין השעות 9.00 – 13.00 לטל. 04-240684 04-240762 בשעות הערב לטל. 04-385153. ואנו נשלח סטודנט כדי לאסוף אותם.

הרב ברנרד הוך
מנהל בית הלל לבני ברית

הוזלת תרופות וחלוקתן היעילה

כרוקח בעל נסיון רב צדדי קרוב ליובל שנים, הגשתי למשרד הבריאות הצעה בנדון, העשויה לאפשר לכל החולים, פרטיים או חברי קופות חולים, לקבל את תרופותיהם בכל בתי מרקחת, ציבוריים ופרטיים, תמורת דמי השתתפות המקובלים, ללא בעיות "חסר" או התרוצצות. החיסכון למשק המדינה עשוי להגיע לעשרות מיליוני דולארים לשנה.

הצעתי נשקלת במשרד הבריאות וכלכלניו באו אתי במגע. זו ראשית הדרך ואינני משלה את עצמי באשר לקשיים שיש להתגבר עליהם.

הריני פונה לאזרחים בעלי ידע בכלכלה והשבונאות וכן בעלי קשרים עם אנשי ציבור שיעזרוני ביישום הצעתי שלא תישחק בגלגלי הביורוקרטיה ושלא תיפול טרף לחוגים אינטרסנטים.

יחיאל הירשביין
בני ברק

סמכות הרשויות המקומיות

לאחרונה מרבים לעסוק בגובה הארנונה ברשויות מקומיות, והנושא בהחלט ראוי לדיון ולבדיקה.

נכון שהסמכות בנושא היא קודם כל של הרשויות המקומיות אבל... בסמכותו של משרד הפנים להתערב, אם ימצא לנכון ולנחוץ. אלא שקראתי כי ועדת הכספים של הכנסת מתכוונת לדון בנושא וגם ליטול הסמכות לידיה. זו פגיעה חמורה בסמכותן ובמעמדן של הרשויות המקומיות וזה בניגוד להערכה ולשבחים שמרעיף כבוד ראש הממשלה על הרשויות המקומיות; גם בדיון שנערך בשעתו בממשלה על המלצות „ועדת זנבר" וגם בביקורו לאחרונה בתל־אביב–יפו כאורח העירייה חזר על הערכתו החיובית את הרשויות המקומיות ועל דעתו, לפיה צריך להגדיל סמכותן. אם כן, מן הראוי שיפעל בהתאם!

ומה על „הלובי" של הרשויות המקומיות בכנסת?

י. שיין
ארגון המועצות האזוריות

זאב דור־סיני
(שנה לפטירתו)

חכמינו אמרו: דומם יעמוד האדם לפני סוד גורלו, בתוך החיים יחסה החידלון ובצד הפריחה יהלך הכליון. מעורבים התחומים — ומי ישכיל להבחין באותות! החיים והמוות אחוזים זה בזה ללא הפרד.

איני יודע תואר יותר נאה ויותר נישא לאדם, מאשר התואר אוהב אדם. אני נזכר בדבריו של חברנו דור־סיני ז"ל בימים קשים וקודרים. טוב בימים אלה להיזכר באותה תקופה של העליה השלישית הנפלאה. הכל נראה אז באור יקרות של נעורים המתנערים לחיים חדשים, שהתלקטו הנה מכל קצווי עולם. צעירים וחסרי כל אשר דבר לא היה להם, זולת און נעורים וחזון לוהט. מבעד לערפילי הזמן ונפתוליו, זוהרים הימים ההם בכל חן הילדות הנסוך על רקמת חיים צעירה בראשיתה אשר צמחה ועלתה ליצירת חיים, אשר בידיהם הניחו נדבכים בבנין של הקיבוץ והתנועה. על כך יקרים הימים ההם ורישומם נשאר בלב כל שזכו והגיעו מאז לימים הגדולים האלה.

בן, בימים האלה מה יערגו יישובינו ותנועתנו לאנשי יסוד, לדמויות מחנכות אשר בחייהם ובהליכותיהם ובאש רברם ישפיעו על סביבותיהם, אף יאירו את פני ציבורנו באור החובה והאחריות, והחזרת עטרת החלוציות ליושנה, שהם צו החיים לנו בזמן הזה. דמות כזאת היה חברנו זאב דור־סיני אשר נעקר מתוכנו.

יהודה גור אריה
עין הניד איחוד

מודיעין

טלויזיה

5.30 „קיד ויזארד".
6.00 סיפורים בראש – „אותי לא שאלו" מאת שמואל הופרט; „חג בלב" מאת אלי רווה; „משפחה שכזאת" מאת אירנה ליבנה; „הציפור הלבנה" מאת שלמה אביאס.
6.25 „פסוקו של מקום" – מבט אל־הר המכונה „הר הקללה", הוא הר עיבל שליד שכם.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „מועדון הטף" (תרגום לעברית).
7.00 מפגש – דיון בענייני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 מבט ספורט.
8.45 לקראת שידור.
9.00 מבט לחדשות.
9.35 „תורשה אבזוריה" – סרט תעודה בהפקת הבי־בי־סי. דילמת ילדים שנולדו להורים נושאים גנים של מחלות תורשתיות, שלא נמצא להן מרפא עד כה. בסרט דוגמאות של שתי מחלות: סיסטיק פיברוזיס ואנמיה תרמשית.
10.25 „כתוב בעיתון" – תכנית שבועית שענייניה ביקורת העיתונים בישראל. מגיש מאיר שלו.
10.40 „המגדל השחור" – פרק שלישי: דאלגליש ממשיך לחקור בדרכו המיוחדת את הנסיבות לאסונות שאירעו בבית־המרפא. ובתוך כך הוא מאתר שם כמה סכסוכים אישיים. במגדל השחור *שוב מתרחשים אירועים אפלים.*
11.30 סוף ציטוט – תכנית שבועית בענייני ספרות. מנחה ירון לונדון.
12.10 חדשות.

טלויזיה לימודית

08.15 מושגים ביהדות: ונהפוך הוא.
08.40 בלי כותרת: בימים ציירה.
09.00 ארץ מולדת: עיר קבה בן התולות.
09.20 מדעי הטבע (ההה"בג סודות בעולם החושים.
10.10 אנגלית ה.
10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום.
11.00 אנגלית ו'.
11.15 ערבית מדוברת: למתן (א) לענות.
11.30 מדעי הטבע (חטיבה עליונה): האבולוציה 7.
12.00 אנגלית ה.
12.25 היסטוריה: עלייסודי, העשרה: המהפכה התעשייתית באנגליה.
1.00 אנגלית ט'.
2.00 הסיפור האמריקאי הקצר: דליקה באסם, עפ"י ספרו של פוקנר.
2.45 צרפתית.
3.00 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.20 גילם הולגרסון, פרק 38: קיץ בלפלנד.
3.50 סרט מצויר.
4.00 הדיה.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.30 שחרית מוסיקלית – גוני צליל – קטפה: מדס הניצחון („הוידמאודים של נידיורק" / ה. יאפג נבראג קטעים מתוך המוסיקה לבאלט „זיבנו של כורי־אונגרי" (קראג ת. הרבון / ז. לוצקי, פסנתר / מ. מלצר, הלילא באקה קנטטה מס. 147, קבע (ק. אקוילות / י. המדי / „מלכי באך" / להקה קולית / ה. בינשרבנג גלברוק: ריסום (א. סלע, חליל / ר. מעייני, גבלא מורגג אריה (פ. חוסינגו, מנור / הסיפס. של רינה / ה. פרושאר ארג אבידום הצדעה לשינברג (יונתן זק, פסנתר) לונדלייז פנטסיה על אריה מתוך „לה סר־באהה" (ק. בודדרי, קלרנית / א. ריידס, פסנתר) חודה 2 אריות כתוך „רוז קרלוס" (ש. מילגב, בריטון / תז. פיל. של לונדון / . בילרוג אלבינוני: אדג'ו (מ. בראון, מנור / „זוידמאודים של ניריורק"ג מנכמודדי: מדריגל (א.ר. ג'ונסון, מנור / מקה. מנטר וודי / ג' א. גרדינרג בריטורף: רפסודיה בנגנה בלו (א. וייסנבר־רג, פסנתר / הפיל. של ברלין / מ. ארזאווה).
09.30 „ב. באך: סימפוניה במי במול מג'ור, אופ. 9 מס. 2 (להקת סולי ני באך בגרמניה / ה. וינשרמגא באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס. 5, ברה, ר"ב 1050 (ה. פרנג. מנור / ז.פ. רמפל, חליל / סיגב מריך / ג. מרינה: קולה סקרלטיאנה (מ. סנציני, פסנתר / תז. הדיו ברלין / ג. אלברכט ליסט: סימפונית פאוסט (ק. ריגל, מנור / מקה. טנגלווד / תז. מוסכון / ברנסטיין).
12.05 מאוצר האופרה
13.00 קונצרט צהרים
15.05 מפגשים מוסיקליים.
16.00 אתנחתא – אבנר בירון, חליל / דוד זולן, פסנתר / בהשתתפות צ. גרוסמאייר, סופרן – סוכאן: 3 רוכנסות, רופ. 94: בוקליג סונטינה ק. אברבנאל: „בקשה"; ת. אלכסנדר: לילה, תכרה – לסופרן, חליל ופסנתר (ב. בטורהג דביסי: „האי העליז"; פרוקופייב: סונטה ברה מג'ור, אופ. 94.
17.30 קונצרט מנחה – פאייאג „ליבלות בגני ספרד", לפסנתר ותזמורת (ת. אצ'יקארו / התז. הסימפ. הלונדונית / א. מטה); סוטרט: שלישיה מס. 1 במי במול מג'ור, לפסנתר, כנור וצ'לו אופ. 99 (השלישיה הישראלית); היידן: סונטה לפסנתר בדו מג'ור (א. ברנדל); סלמן: סריו סונטה בדו מג'ור, לאבוב, צ'לו וצ'מבלו (סוליסטיית מוזיאון מוסקווה) הנרי די מוך: „בטוראדה" (יוכוד), מרכס לטקהלה כפולה ותזמורת (המקה. והתז. של השפל הראל / פ. הרבנה); מוצרט: סימפוניה מס. 40, במול מינור, ק. 550 (התז. הקמ. האנגלית / ב. בריטן).
20.05 ערב טוב
20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים רשה"ס – מנצח מקסים שוסטקוביץ' / סולו: יגאל טונה – פתיחה חגיגית; קונצ'רטו לכינור ותזמורת, אופ. 99.
21.10 אנתולוגיה קטנה – סימפוניה מס. 5, אופ. 47.
23.00 דור הזהב – „ביצועים חיים על בימת קונצרט גרדך" תכנית שניה, מלבה – מיצירות פוצ'יני, ורדי, דוניצטי, הניל ולאלו.

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – שנות חיינו הראשונות: הריון בהתפתחותו.

14.06 תכניות לילדים – „הדברים הטובים": „ידידי ברחוב ארנון" מאת לאה גולדברג.
14.45 תתולקס.
15.25 עזריה אלון מספר על נוף הארץ (ש.ט.).
15.30 קתדרה – ד"ר יהודה מורלי, „אידה רובינשטיין והתיאטרון היהודי".
16.05 צומת המזרח־תיכון.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – צרפתית למתחילים: שעור מס' 20 (ש.ח.)
19.05 שעור מתניא.

רשת ב'

10.05 ענייני בית ומשפחה.
15.05 ענייני חינוך ונוער.
18.06 יש שאלות.
18.51 היום בספורט.
20.05 שורשים – ענייני פולקלור ועדות. 22.05 צבעים ושקיים עם משפחת בלבסקס.
23.05 ביננו לבין עצמנו.

רשת ג'

18.05 קליבר.
20.05 מופע רוק.
22.05 משלנו.
23.05 הלילה הוא שירים.
גלי צה"ל

גלי צה"ל

06.30 אוניברסיטה משודרת: אליברט איינשטיין, אהרונות וריבונות תורת הקרינה מרצה פרופ' יוסף אגסי.
17.30 כותרת.
17.50 יומן ספורט.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.35 מבט הערב.
20.05 „רוק ישראלי" 25.05 דונה.

בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי: הספינה שטה 4.30, 7.15, 9.30
אלנבי: פגישת מחזור 5, 7.30, 9.30
אסתר: תרגיל לרופאים מתחילים 4.30 7.15, 9.30
בן־יהודה: המאהב 4.30, 7.15, 9.30
גורדון: ספור אמיתי 9.30, 7.15, 4.30
גת: פעמים במשך החיים 9.30, 7.15, 4.30
דקל: לילות לבנים 9.30, 7.15
דרייב־אין: רוקי 4 9.30, 7.15
חצות – סקס
הוד: יומו של אלוף 4.30, 7.15, 9.30
בית ליסין: דיוה 11.15
חן 1: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
חן 2: גלגלי תהילה 9.45, 7.20, 5
חן 3: סיפורה של מארי 5, 7.20, 9.45
חן 4: ביה"ס לאסירים מתחילים 10.30, 1.30, 4.45, 7.20, 9.40
חן 5: רומן על בטוח 10.30, 1.30, 4.45, 7, 9.40
לימור: הכבוד של פריצי 9.30, 7
לב 1: מסרה 9.30, 7.15, 4.50, 1.30
לב 2: כוני וקלייד 9.45, 7.30, 5, 1.45
מוזיאון תל־אביב: סהרורים 7.15, 9.30
מוגרבי: סילברדו 9.30, 7.00
מקסים: משאלת מוות III 9.30, 7.15 4.30
סינמה 1: רוקי 4 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2: חזרה לעתיד 4.30, 7.15, 9.30
סטודיו: להב משונן 9.30, 7.15
פאר: מסע העסקים של אבא 4.15, 7, 9.30
פריז: חבורת האבים 9.30, 7.30
צוותא: חתונה בירושלים 8
נגוע+במקום חלום 8.45
צפון: ראן 9.30, 6.15
תמוז – רמת־אביב: התפוז המכני 9.30 / אגם הברבורים 7
12.15 למות בעד תשוקה
שחף: זכרונות מאפריקה 9.00, 5.45
תבלת: אני אוהב אותך כרמן 9.30, 7.15, 4.30
תל־אביב: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 7.15, 9.30
עדן: להב משונן 9, 7 4.30
רון: קאל 9, 7, 4.30
מיטשל: ראן 9, 6

יפו

הבימה הישראלית: השוטר מבחורלי הילס 9.50

ירושלים

אדיסון: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9, 7, 4.30
אוריון: סנור לרגל שיפוצים.
אורנע: גלגלי תהילה 9, 7, 4.30
בית אגרון:
בחזרה לארץ עוץ 4.30
ידה של נייד 6.00
החברים של אלכס 7.45
להיות שם 11.30 9.30
המתופפת הקטנה 9.00
בנייני האומה: מסע עסקים של אבא 9.15, 6.45
הבירה: בשאלת מוות III 9.00, 7.00, 4.30
אור גיל: פעמים במשך החיים 9, 7, 4.30
כפיר: רוקי 4 – 9, 7, 4.30
ממורה: בחור בי 9.15, 7

חיפה

אורה: זכרונות מאפריקה 9.00, 6.00
אורלי: הרבה ולא כלום 9.00, 6.30
אמפיתיאטרון: רוקי 4 7, 9.15, 4.30
ארמון: סילברדו 9.15, 6.40, 4.15
עצמון: העד 9.15, 7.00 4.30
חן: סניה הארומה 9.00, 6.45, 4.30
פאר: התפוז המכני 9.15, 6.30
קריאור: מסע העסקים של אבא 9.00, 6.30 4.00
11.30 להיות או לא להיות
רבגד 1: פעמים במשך החיים 9.15, 7, 4.30
רבגד 2: לילות לבנים 9.15, 6.30, 3.45
רון: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.00, 6.45, 4.30
שבים, הר הכרמל: ראן 9.00, 6.00
שמש: מסרה 9, 7

קרית־ביאליק

ספיר: קומנדו 9.15, 7
מביק: הרבה ולא כלום 9.15, 7

קרית־חיים

בית העם: גולאג 9.30, 6.45

קרית־ים

ניצן: מלכודת קטלנית 9.30, 6.45

קרית־מוצקין

אורות: חזרה לעתיד 9.15, 7.15

אשדוד

אסתר: רוקי 4 9.30, 7.15
אשדוד: תלמידה ומחשמלת 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: המאהב 9.30, 7.30
כאור: רוקי 4 9.30, 7.15
רחל: בירדי 9.30, 7.15

באר־שבע

חן: חזרה לעתיד 9.15, 7.15

בת־ים

אורנים: מושלם 9.30, 7.15
עצמאות: משאלת מוות III

גדרות

גדרה

הרצליה

היכל: המאהב 9.30, 7.15, 4.30
מלון דניאל: מושלם 9.30, 7.15

חולון

ארמון: שושנת קהיר הסגולה 9.30, אמריקאן גראפיטי 7.15, 11.00
מגדל: סניה הארוכה 9.30, 7.15
2.30 המסע המופלא
4.30 דרך המלך כין
סבוי: משאלת מוות III 9.30, 7.15
רינה: הכבוד של פריצי 9.30, 7.15

טבריה

אביב: רוקי 4 – 9.15, 7.15

טבעון

כפר־סבא

עמל: רוקי 4 – 9.15, 7
חן: חזרה לעתיד 9.15, 7

לוד

אורלי: רוקי 4 – 9.30, 7.15
נוה זית: מי מפחד משכן ממול 9.15, 7.15

נהריה

הוד: שנת הדרקון 9.30, 7
רון: סופשבוע מטורף 9.30, 7.15

נתניה

סטודיו: גולאג 9.15, 7, 5
אסתר: חזרה לעתיד 9.15, 7
שרון: רכבת תחתית 9.15, 7, 5

פתח־תקוה

שלום: השוטר מגנב פטור 9.30, 7.15

קרית־שמונה

שניר: תפילה למות 9.30, 7.15

קרית־מלאכי

צמרת: שוטר עם כבוד 9.15, 7

ראשון־לציון

נעמן: שנת הדרקון – 9.30, 7
ראשון: סניה האדומה 9.30, 7.15

רחובות

בית העם:
תנאים של חיבה – 9.30 7.15
הוד: שנת הדרקון 9.30, 7
חן: קומנדו 9.15, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מי ראו עיני הנתל 9.30, 7.15
אורמן: לילות לבנים 9.30, 7
לילי: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15
הוד: זכרונות מאפריקה 9, 6
רבגן 1: פעמים במשך החיים 9.40, 7.30, 5
רבגן 2: סיפורה של מארי, 9.40, 7.30, 5
רבגן 3: שנת הדרקון 9.30, 6.50, 4.15
רבגן 4: להב משונן 9.45, 7.20, 5
שבים: רוקי 4 9.30, 7.15

רמת־השרון

כוכב: הבוהן הגדול 4,7,9.30

רעננה

אורות: בירדי 8.30

רמלה

אורה: המאהב 9.30, 7.15

התור הארוך לחיים חדשים

פרופ' שלמה משיח, מנהל המחלקה הגינקולוגית במרכז „שיבא" ויוזם פרוייקט ההפריה החוץ־גופית בביה"ח זה, על מצוקות הנשים הממתינות לטיפול ועל הדרכים שאפשר לנקוט כדי להקל עליהן. אילו היו מקשיבים

מאת ריקה בר

חמישים וחמישה ילדים נולדו במרכז הרפואי „שיבא" בארבע השנים האחרונות בהפריה חוץ־גופית. „שיבא" הוא אחד מחמשת המרכזים המצליחים והמובילים בעולם בהפרייה חוץ גופית. אלא שבתור ממתינות 1800 נשים ובעתיד הקרוב לא יחול שיפור במצב, כך אומר פרופ' שלמה משיח, מנהל המחלקה הגינקולוגית, מקים ויוזם פרוייקט ההפריה החוץ גופית ב„שיבא". הנשים ממתינות ארבע שנים לטיפול ראשון. מתוך 1800 הנשים, 600 נכנסו למעגל הטיפולים, והן מחכות לפחות שנה בין טיפול וטיפול.

– ההמתנה של שנה, היא לצורך הטיפול?

– לא. היא נובעת מתוך קשיים תקציביים. ומשום שאנחנו רוצים לתת סיכוי למקסימום נשים להגיע לטיפול ראשון. מבחינה טכנית, אפשר לתת טיפול לכל אשה כל חודשיים־שלושה. לא כל טיפול גורם להריון, והאשה צריכה לחזור על טיפול חוזר. ישנם גם 30% מקרי הצלחה מכלל המטופלות ולכן תקופות ההמתנה האלו הן מצב קשה ביותר, לעיתים טראגי, לנשים, בייחוד למבוגרות, שלהן סיכויי הצלחה מעטים.

הוכח בעולם, שאצל נשים המקבלות ארבעה או חמישה טיפולים, שיעורי ההצלחה מגיעים ל־60%, 50%. אצלנו זה בלתי אפשרי. אנחנו נותנים שלושה טיפולים לאשה, שכן עם כל זמני ההמתנה, עד שאשה תגמור את כל הטיפולים יעברו שבע שנים. כ־20% מהנשים מתקרבות לגיל 40. ולהן נותנים רק טיפול אחד. מתקבלות נשים עד גיל 42.

המצב הקשה הזה מקורו במחסור בתקציב, המתבטא בתקנים, לא רק של רופאים אלא גם של אחיות חדר הניתוח, מרדימים, ציוד ואנשי מעבדה.

– כמה טיפולים מבוצעים בשנה?

– כ־50 התחלות טיפול, כ־2,3 טיפולים ליום. עם קצת תוספת תקציב היינו מגיעים להכפלה של הטיפול. משרד הבריאות מקציב לנו שני תקנים, שאני, חילקתי אותם לארבעה: לשני חצאי תקן רופא, חצי תקן עבודה, וחצי תקן אחות. ועם זה אני לא יכול לעשות כמעט כלום.

רוני ואלכס ממושב אביחיל עם גל, שנולדה אחרי ציפיה של (רק) ארבע שנים

חלק הארי של התקציב מגיע מניל"ה – ארגון נשות יהלומנים. הם תומכות בציוד המתכלה ומחזיקות לנו שני תקנים.

– האם מתקבלות תרומות מזוגות שעברו את הטיפול בהצלחה, ומעוניינים להודות בדרך זו?

– אנחנו רק רשאים לקבל תרומות ולא מקבלים תרומות מאנשים שנמצאים בטיפול, וגם מכאלו שגמרו את הטיפול. אנחנו לא מקבלים תרומות להפריה במבחנה בכלל!

– מדוע?

– הנהלת ביה"ח אסרה זאת מחשש של מתן עדיפות בתור לטיפול. ביתר מחלקות בית החולים מותר לקבל תרומה מאדם ברגע שגמר את הטיפול. לנו אסור לקבל תרומות כלל. אשה שילדה בלידת מבחנה רצתה לתרום לא מכבר 50.000 דולר ואסור היה לנו לקבל זאת. מה שנותר מלבד הפעילות הברוכה של ניל"ה, אלו הן תרומות אנונימיות או תרומות בחו"ל וזה מעט מדי.

לשר הבריאות יש גישה חיובית לרעיון של גביית תשלום מהמטופלים, לפחות מאלו שיכולים לשלם. בזמנו דובר על סכום של 700 דולר, שייגבה ישירות מהמטופלים ויוחזר, כמשק סגור, לפרוייקט עצמו. הצעה זו התקבלה, אך עובר זמן עד שמעבדים נושא ועד שמוצאים אותו לפועל.

נושא העקרות לא עומד במקום גבוה בסולם הקדימויות במדינה. טוענים נגדנו, שמעקרות לא מתים. אני לא מקבל את זה. אני חושב שעקרות לזוג שרוצה ילדים היא מחלה נוראה והטיפול מלווה מתחים קשים. יש סרוניות ובכיות ואיומי התאבדות ואיומים מצד בעלים שמכים את נשותיהם ואפילו איומים עלינו, על צוות הרופאים.

– האם רפואה פרטית יכולה להקל?

– בוודאי. אבל לא נותנים היתר להקמת מכון פרטי. מאות נשים נוסעות לחו"ל לקבל את הטיפול. והטיפול בחו"ל עולה במקרה הטוב 2.000 דולר. ויש לקחת בחשבון סיכון, ושהות שם, והפסד ימי עבודה.

כמה זה עולה למדינה? יש גם לחשוב על האפשרות שרפואה פרטית בארץ, אילו קמה, היתה מכניסה כספים למדינה, כתיירות מרפא. במשרד הבריאות טוענים שעלול להיווצר ניגוד אינטרסים אצל העובד בבית החולים, אם יעסוק ברפואה הפרטית בהפרייה חוץ גופית. אך בארץ מבוצעים במסגרת הרפואה הפרטית ניתוחי עיניים, ניתוחים פלסטיים או כל ניתוח אחר שמבוצע ע"י רופאים שעובדים בבתי חולים.

– באשר לתרומות של ביציות וזרע. מי התורמים?

– תרומת ביציות הוא נושא הנמצא בדיון במשרד הבריאות. ובכגע אנחנו לא מבצעים, אבל בעבר, כשביצענו, התורמות היו נשים לא נשואות שהיו זקוקות עצמן לטיפול הפריה חוץ גופית. הן קיבלו לעצמן שלוש ביציות לפחות ואת העודפים תרמו. משרד הבריאות ועדת הלסינקי, הוועדה העליונה לנסויים בבני־אדם, שוקלים עתה מהבחינה ההלכתית, האם לאשה לא נשואה בכלל מגיע טיפול. כך זה אצלנו. בעולם לא קיימת מיגבלה זו.

ותורמי הזרע? תרומת זרע מתקבלת בארץ רק מגברים לא נשואים, מחשש של ממזרות. אך אין בעיה להשיג זרע אצל סטודנטים לא נשואים. בענין תרומת ביציות זה הרבה יותר קשה, על האשה התורמת ביצית לעבור שבעה מדורי גיהנום.

– ויש די תרומות של ביציות?

– יש, בתנאי שיאפשרו לנו לקחת תרומת ביציות גם מנשים נשואות. נאסר עלינו לקחת מהן מחשש ממזרות. בעבר הותר לנו, נלקח ההיתר, ועכשיו זה בשלב של דיונים.

– למרות כל הקשיים, איך זה שישראל נחשבת לאחד מחמשת המרכזים הגדולים המצליחים בעולם?

– זה מתוך עיקשות ישראלית, לעשות ולהצליח גם בתנאים בלתי אפשריים, אך לעתים אני עייף מכל זאת, לא מהצד של העבודה: היא מספקת ומהנה מאוד. מעייף הצורך להאבק על כל תחום, על כל צעד. ילד שנולד בהפריית מבחנה, כמה הוא עולה למדינה? פחות מעולה חדש. לא שאני אומר שלא צריך להביא עולים. יש לנו 55 ילדים שבמשך ארבע שנים אפשרנו את הולדתם ועוד 30 בדרך. יותר משמעותם חיים חדשים.

חידושים בטריקו

מאת ורדה צימרמן

המיזוג בין „רוטקס" ל„לודז'יה" הפך את החברה המשותפת לגדולה ביותר בתחום הלבשת הטריקו הסרוגה בישראל, (בראשותו של המנכ"ל יאיר רוסלוי „רוטקס"). והיא מעסיקה כ־1000 עובדים. בתצוגת האופנה־לקיץ 86' הציגו רק את דגמי „לודז'יה דינאמיק" ואת אלו של „סון סיר טון", אותם מייצרת החברה בארץ בהסכם מיוחד כבר שנים מספר.

בקיץ זה בחרו המעצבים הצרפתיים של „סון סיר טון" בהדפסים בהשראת הצבא: דמויות חיילים, מטוסים, מיפרטים טכניים של שדות תעופה, כלי שיט, רכבות ואוטובוסים מופיעים על חולצות, שלרבות מהן, אגב, צווארוני פולו. על־פי הנטייה האחרונה המושכת בכיוון בגדי הקולג' האמריקאים. חידוש אחר ב„סון סיר טון" הם המכנסיים הדו־צבעוניים כשלכל רגל צבע משלה.

אריג המגבת הוא מן החידושים העיקריים בדגמי „לודז'יה דינאמיק" (בעיצובן של טליה בורק וענת קמחי). השתמשו בו למכנסיים ולחולצות בשילוב עם סאטן מבהיק. חידוש קייצי אחר הן שמלות השפופרת במחשוף אמריקאי (במיני וגם ארוך יותר). עוד בקולקציה: הדפסים אתניים וגראפיים. כל אלה (מלבד השמלות) גם לגברים כשלילדים מוצע מבחר „קלאסי" יותר בטריקו.

ובאשר למחירים. חולצות מ־10.5 ועד 33 ש"ח לאלו של „לודז'יה" ר־17.8 עד 47 ש"ח לאלו של „סון סיר טון". המכנסיים של „טון סיר טון" יקרים יותר ומחירם: החל מ־30.5 ש"ח ועד 77.5 ש"ת.

בתמונה: „טון סיר סון", עם מוטיבים „אווירים".

ספריות שאוהבות ילדים

ספריות כיתתיות שנוהלו בשיתוף עם הילדים הגבירו מאוד את כמות הקריאה החופשית – כך עולה ממחקר שנערך באוניברסיטת חיפה בראשות פרופ' דינה פייטלסון.

מאת יוסף מיכלסקי

משאבים רבים מושקעים בארץ בספריות בתי הספר במטרה לקדם את הקריאה החופשית של הילדים אך למרות זאת התוצאות אינן משביעות רצון. יש לייחס זאת במידה לא מעטה להשפעתה השלילית של הטלוויזיה, תופעה הרווחת בכל המדינות בהן נפוצים מקלטי טלוויזיה על ערוציה השונים והרבים. הקנה... לבטל, ע"י צוות המחקר של הטלוויזיה השוודית בעקבות פתיחת ערוץ טלוויזיה שני שם. יחד עם זאת, אין לייחס לטלוויזיה בלבד את כל הצרות הנוגעות למיעוט הקריאה של ילדי ישראל ולא מעט אפשר יהיה לשפר בתחום הזה אם ינהגו שינויים מתאימים במערך הספריות בבתי הספר בארץ. הנושא נחקר על ידי צוות בראשותה של כלת „פרס ישראל" פרופ' דינה פייטלסון מאוניברסיטת חיפה, והמסר העיקרי של מחקריה הוא שיש לעבור ממערך הספריות של בתי הספר הקיים לספריות כיתתיות בעלות אופי „התנדבותי".

הצוות ערך, למעשה, שני מחקרים: הראשון נעשה ב־21 בתי ספר בשכונות מבוססות, בערי פיתוח, בקיבוצים ובמגזר הערבי, במטרה לבדוק את תפקוד הספריות בקידום הקריאה החופשית של ילדים בגילאים 9־8; השני – מחקר־ניסוי בכיתות של שישה בתי ספר בהן אורגנו ספריות כיתתיות על בסיס חדש.

המחקר הראשון העלה כי למרות שהספריות בבתי הספר היו מאורגנות היטב ולעיתים קרובות בחדר נאה ומרווח, למרות זאת מספר הילדים הפונים לספריה היה קטן מהמצופה והם נהגו להחליף ספר אחד לחודש, בממוצע.

תצפיות המחקרים ובדיקת „בלאי" הספרים בספריות העלו כמה השערות לגבי הקריאה המועטה של הילדים:

התברר שהיצע הספרים בספריות אלה היה לעיתים קרובות רחוק מטעמם של הילדים. אחת הסיבות לכך היא שבבתי ספר רבים נהוג להעשיר את אוצר הספרים שבספריה בעזרת תרומות הילדים – התלמידים, במבצעים מיוחדים שנערכים פעם בשנה. הילדים מנצלים את ההזדמנות כדי להיפטר מהספרים הלא־מעניינים־אותם שבבעלותם. וכך יוצא שהספרים עוברים סלקציה שלילית של הקוראים המיועדים, ולעומת זאת קטן ביותר מספר הספרים שהוחזרו ע"י הילדים. נוסף על כך, המספר הרב של הספרים המצויים בספריות מכביד על הספרניות בתחום הקיטלוג, האחסון ומעקב. טיפולית־משרדית. במרבית המקרים פתוחות הספריות מספר מועט של שעות ולכן, אם היו מצויידות כראוי, לא היתה לתלמידים גישה לספרים; התברר שבדרך כלל יש לכל כיתה רק מועד אחד לשבוע להחלפת ספרים. במקרים של ימים מיוחדים כגון ימי חג או כאשר ילד שוכח להביא את הספר מביתו, פוחתים סיכויו להחליף ספר קריאה.

המחקר השני, הניסויני, התבסס על הרעיון לאפשר לילדים גישה חופשית לספרים בתוך כיתותיהם ולבדוק אם תגדל כמות הקריאה בזמנם הפנוי.

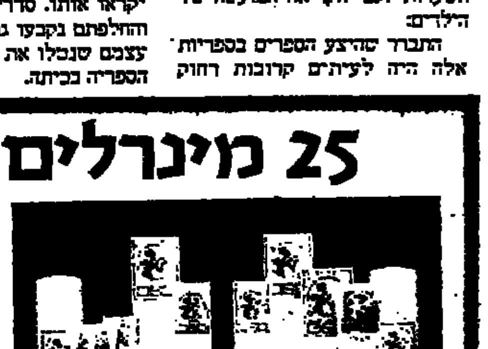
לפני תחילת הניסוי נבדקו סדרי החלפת הספרים בבתי הספר המיועדים לניסוי. התברר שהם לא חרגו מהממצאים של המחקר הקודם. בהמשך נערכה בכל אחת מהכיתות שיחה על קריאה חופשית ונסכמו טענות התלמידים בקשר לאי־יכולתם למצוא בספריה במועדים נוחים להם, ספרים מבוקשים. השיחה הסתיימה בכל אחת מהכיתות בהחלטה קולקטיבית, כי ילדי הכיתה יקימו ספריות כיתתיות משלהם. הוחלט שכל אחד מהילדים יביא מהבית בהשאלה, ולא כתרומה, ספר אהוד עליו במיוחד אשר הוא מעוניין כי גם חבריו לכיתה יקראו אותו. סדרי שמירת הספרים והחלפתם נקבעו גם הם ע"י הילדים עצמם שנטלו את האחריות לניהול הספריה בכיתה.

התוצאות היו טובות מאוד: התברר כי במקרים אחדים נאספו ספרים כמספר הילדים בכיתה כבר בשבוע הראשון לניסוי. הילדים טענו כי הספרים שנאספו בדרך זו שונים בתכלית מהספרים שבספריה הכללית של בית־הספר. הם היו גם חדשים, נאים ובעיקר מושכים. התלהבות הילדים מהספרים גרמה לכך שבמספר כיתות הוסיפו הילדים להביא ספרים ובמקרה אחד הגיע מספרם אל־למאה. בכיתה במגזר הערבי יצאו הילדים ליום עבודה כדי שיוכלו לקנות ספר מעניין לספריה כיתתית.

בתום שלושה חודשים של הניסוי התברר כי בכיתות אלה היו התפתחויות בלתי צפויות: בכיתות רבות התפתחו נוהלי החלפה מהירים ויעילים כל כך שהחוקרים לא יכלו לעקוב אחרי כמות הקריאה משום שהיא עלתה על הרישומים שהם ניהלו מההתחלה: בבתי הספר בהם נערך הניסוי תבעו גם התלמידים בכיתות המקבילות לכיתה בה נערך הניסוי – לארגן גם להם ספריה כזאת. באחד מבתי הספר. באזור פיתוח התלהבה הספרנית מתוצאות הניסוי והיא יזמה חיסול של הספריה הכללית לטובת ספריות כיתתיות. באותו בית ספר קיימת מסגרת חינוכית בה לומדים ביחד ילדי גן חובה וילדי כיתה א'. הגננת נתפסה לרעיון החדש ואיפשרה לילדים לקחת לבתיהם ספר מדי יום בקיום פעם בשבוע. כאשר ביקרה הגננת ביקור בית אצל אחד הילדים היא מצאה את אמו יושבת בחדר המדרגות וקוראת את הספר הבושאל לפני קבוצה של ילדי הבית. התברר גם שבמסגרת ההחלפה יומית של ספרים, הם נקראים בו ביום.

מסכמת פרופ' דינה פייטלסון: מסקנת המחקר היא, שהפעלת ספריות כיתתיות של ספרים מבוקשים עשויה להגביר מאוד את כמות הקריאה החופשית של הילדים ועמה, כמובן, את התפתחות הלשון והבנת הנקרא.

25 מינרלים בבקבוקים

בים המלח, אומר ד"ר שמעון בניטה, היועץ המדעי של חברת „אגיס", מצויים מעל 25 מינרלים שונים. לכמה מהם אופי שומני והם חודרים לעור, יש בתוכם גם גאוזים, ברומיד (מרגיע), יוד (חומר אנטיספטי) ועוד. בחברת התמרוקי־ים המלח (די.אס.די) מנצלים את המינרלים האלה לתבשירי קוסמטיקה. מוכרים אותם בבריטניה (למכוני יופי), בסקנדינביה (למכוני יופי ולבתי מרקחת), בשווייצריה, בארה"ב ובקרוב גם בקנדה וביפאן. וגם, במובן, בישראל. בארצות חוץ, אומר רענן חמד, מנהל חטיבת הקוסמטיקה ומוצרי הצריכה של „אגיס". מעריכים את המינרלים של ים המלח ואת סגולות המרפא של המקום. בארץ התייחסות הצרכנים איננה רצינית. בדיוק כפי שבישראל קשה למכור מוצרים באריזות כחולות־לבנות ובארצות אחרות אלו הם צבעים אהודים במיוחד על חברות תמרוקים (אריזות מוצרי די.אס.די. הן לבנות ומעוטרות בזהב).

מחמישה מוצרים הגיעו עתה לייצור 22 מוצרי קוסמטיקה וטיפוח. ארבע הסדרות החדשות כוללות את אלו המכונים „ממריצים" – ששה מוצרים לעור יבש ורגיש, (במחירים הנעים בין שמונה ל־11 שקלים חדשים) „המייצבים" – חמישה מוצרים לעור רגיל ושמן (במחירים הנעים בין 7.5 ל־10.5 ש"ח) ו„המאזנים" לעור בעייתי ורגיש. בנוסף יוצאת עתה לשוק סידרת טיפוח לשיער ולגוף הכוללת שמפו, קרם גוף, קרם רגליים וידיים, וכן קרם לעיניים ולצוואר (בין ארבעה ל־6.5 ש"ח). ובקרוב יצא לשוק גם קרם שיזוף. מוצרים אלו נמכרים בבתי מרקחת וברשת המשביר לצרכן.

ורדה צימרמן

אמבטים המלח

אתה שופך לאמבטיה רק חצי קופסה.

חבר שלי סיפר לי פעם למה אין לו מערכת סטראופונית בבית.

„פשוט מאד", הוא, אומר, „בכנסתי לקנות מערכת סטראופונית והמוכר, בשביל לשכנע אותי שנורא כדאי לי לקנות, סיפר לי שאם אני קונה את המערכת, זה כאילו שהכנסתי הביתה תזמורת סימפונית!"

„אבל מי צריך תזמורת סימפונית בבית?..."

זהו, עכשיו, אתם חושבים שאני אצליח לשכנע אתכם להכניס את ים המלח אצלכם בבית?

משהו לא נורמלי־קופסה של 0.75 1 ק"ג שמכילה את כל המלחים שיש בים המלח...

אז מי שהרופאים יעצו לו לנסוע לים המלח, שיקנה את הקופסה, יקרא את ההוראות ויעשה בדיוק...

מחירון של פתגם

רוח שתות

נעה ירדנאי־גל

לוקוס במבחר טעמים

צריך לזכור שלוקוס קפוא אינו אותו לוקוס ים שמשקלו יכול לנוע בין 2½ ל־50 ק"ג, ואף יותר. הלוקוס הים תיכוני נמכר כדג שלם כשהוא במשקל נמוך ובצורת סטייקים. ראשו נחשב למעדן בפני עצמו והוא חשוב ביותר להכנת מרק דגים נפלא.

את הלוקוס אפשר להכין כמעט בכל צורה אבל צריך, כמובן, להזהר מהפרזה בטיגון או בצליה. כשמדובר בדגים, תופס הכלל המפורסם של ליפא העגלון: „קצת פחות זה קצת יותר" וההנחה – הרבה מאכלי דגים מבוססים על דג לא מבושל ברוטב.

...סביצ'ה – נתחי דג חי הטבולים ברוטב המורכב ממיץ חומץ, או המיונזה הדרום אמריקאי, שהוא סלט מקוביות דג בלתי מבושל שהושרה ברוטב המבוסס על מיץ לימון.

3. לוקוס ברוטב עגבניות

1 לוקוס במשקל 1 ק"ג פרוס ל־6־4 מנות.

לרוטב:

5־4 עגבניות בשלות רכות (או 100 גר' רסק עגבניות)

1 פלפל ירוק חתוך בצורת ציפס קטנים

...היא מתוצרת „וונצה", גרמניה.

...: אסתר הרים, מארגון הנג של נכי ישראל נעזרת בקניותיה בעגלה המיוחדת.

חופשים, חילונים או לא דתיים (ו') / מאיר בראלי

מיהו יהודי?

המערכה שמנהלים הדתיים והחרדים למען חקיקה דתית התמקדה באחרונה בחוק „מיהו יהודי", הפוגע באחדות העם היהודי הרבה יותר משהוא עלול לפגוע בחירויות הפרט בישראל. ביחוד קשה ומעליבה פגיעתו בממסד הדתי של הרוב הגדול, כתשעים אחוזים מיהודי ארצות־הברית. בתוספת התיבה „כהלכה" („גיור כהלכה") מתכוונים מציעי החוק לפסול גרים שגיורם נעשה במסגרת הקהילות הרפורמיות או הקונסרבטיביות בארצות־הברית. וזהי דוגמה מובהקת של דמאגוגיה, כשהם מציגים את מאבקם כמאבק „לכנן שלמות העם" כביכול. האם יש שלמות לעם בלי הגולה הגדולה ביותר, כמעט מחצית מיהודי העולם? ה„שלמות" שהם נאבקים למענה משאירה אותנו ואותם כחלק הקטן משני חלקי העם היהודי.

בתעמולתם בצטוטים הלוחמים לשינוי החוק בטענה שאין הם פוסלים את יהודיותם של הרפורמים והקונסרבטיבים, אלא רק את גריהם. והרי הם פוסלים את רבניהם של שני הזרמים העיקריים ביהדות ארצות־הברית. טענת חסידי השינוי בחוק דומה לטענתם בזכות כפיית הנישואין הדתיים על כל אזרחי ישראל היהודים (בעצם יש גם כפיה מקבילה על מוסלמים ונוצרים, אך נושא זה חורג מדיוננו). הם מסבירים בפרוטרוט, כי אם יונהגו נישואין וגירושין אזרחיים והלק מהאוכלוסיה תזדקק רק להם, הרי בדורות הבאים לא יוכלו דתיים ולא־דתיים לבוא בקשרי חיתון, כי הדתיים יחששו מפני ממזרות.

במאמרי „חוק הנישואין על שרטון" („דבר", 6.5.85) ציינתי שיש אי־אמת בטענה זו, מכיוון שגם כיום משתדלים דתיים להימנע מקשרי חיתון כאלה — ואם להורים דתיים לא תהיה בעתיד ברירה בגלל אותו דבר ש„משלי" קרא לו „דרך גבר בעלמה" — יהיו נישואין עם לא־דתיים, בין שהנישואין והגיטין של הוריהם יהיו כשרים ובין שיהיה לגביהם ספק.

החרדים מתייחסים לחוזרים בתשובה שבקרבם כנגועים בחשד ממזרות, אף־על־פי שיש חוק נישואין וגירושין דתי, ומשתדלים להשיאם זה לזו, להוציא חוזר בתשובה שמוצאו מבטיח, כי אמו נישאה לאביו בבתוליה. מטעמי לשון נקיה אין הם אומרים שזהו חשש ממזרות, אלא מגדירים זאת „בעיה של ייחוס". לצד הבעיה העיקרית יש בעיה פחות חמורה, הקרויה „בן הנידה", שאמו לא הקפידה על הליכה למקווה.

יש בעיה של דתיים ולא דתיים לגבי חיתון בהווה ובעתיד. מקור הבעיה, כמקורן של בעיות רבות בעניין הדת — קטנותם של גדולי התורה בימינו, לעומת הדורות קודמים. במאה הי"ז פרץ מספרד לאימפריה העותומנית ולמערב־אירופה (בעיקר להולנד ולצפון־מערב גרמניה) גל גדול של אנוסים בני אנוסים, צאצאיהם של היהודים שלא גלו מספרד ב־1492 ושקיבלו עליהם את הנצרות למראית עין. הללו חיו כיהודים בסתר במשך דורות לא מעטים ולא היה ברור שם מה אירע לקידושין ולגירושין. היה מי ששאל, אם אין כאן חשש ממזרות. השיבו לו גדולי הדור ראו: עת לעשות לה' — הפרו תורתך. למען קליטת שבט גדול וחשוב ביהדות — נעצום עין. לשם עניין יהודי־לאומי מכריע זה הם אפילו הפכו את משמעותו של הפסוק ב„תהילים" פרק קי"ט, פסוק קכ"ו. יותר משזכור הפסוק בספר „תהילים" הוא זכור כקריאת הקרב של החשמונאים, שקראו לעשות לה', כיוון שהופרה התורה. באו גדולי המאה הי"ז ואמרו את ההיפך: כדי לעשות לה' מותר אפילו להפר את התורה. גדולי תורה כאלה חסרים מאוד בימינו.

מי שטוען שקבלת גריהם של הרפורמים והקונסרבטיבים לקהל ישראל בארץ תביא לקרע בעם, השלים, כאמור עם קרע אחר בין יהודי ישראל לבין הרוב הגדול של יהודי ארצות־הברית ויהודים רבים מאוד בארצות אחרות. אין נתונים אחידים על היקף השפעתם של שלושת הזרמים ביהדות ארצות הברית, אולם גם האורתודוקסים עצמם יודעים יפה שהזרם שלהם הוא הקטן ביותר, קטן בהרבה מהאחרים.

פרופסור ברנרד לזורביץ', מהמחלקה לסוציולוגיה של אוניברסיטת בר־אילן, פרסם בארצות־הברית מאמר, שתורגם לעברית ונדפס בחוברת אביב 1980 של „בתפוצות ישראל", כתב־עת היוצא בירושלים. פרופסור לזורביץ' מסר, כי רק 11 אחוזים מיהודי ארצות־הברית הזדהו ב־1971 עם הזרם האורתודוקסי ומהם רק שבעה אחוזים הצהירו שהם קשורים לבית־כנסת. אגב, המצוי בענייניה של יהדות ארצות־הברית יודע, שגם משבעת האחוזים האלה חלק ניכר אינם שומרים מצוות, ומגדירים עצמם נון־אובזרוונס. אלה הם יהודים הרוצים להיות קשורים לבית־כנסת, כדי שיוכלו לבוא פעם, כשירצו, לחוג שם חתונה, ברית מילה או בר־מצווה וכיוצא באלה. בהמשך מאמרו ניתח הפרופסור גם את סיכויי העתיד, וקבע כי האורתודוכסיה תצטמצם לשלושה אחוזים בלבד, אם לא תקבל תגבורת ניכרת מארצות אחרות. זאת כיוון שבקרב ילידי ארצות־הברית, שגם הוריהם נולדו בארץ זו, אחוז האורתודוקסים נמוך בהרבה מאשר בקרב אוכלוסיית המהגרים. אף־על־פי שברוב המקרים יש לאורתודוקסים משפחות גדולות יותר מאשר לקונסרבטיבים ולרפורמים, מספרם פוחת. יש נשירה גדולה של בנים ובנות מהאורתודוכסיה. החוקרים, לרבות פרופסור לזורביץ', נוטים להניח שהרפורמים יתחזקו יותר מאשר הקונסרבטיבים, וגם זאת על סמך מחקר התפתחויות.

נכון, כנראה, שבקרב האורתודוקסים יש יותר נטיה לעלות לארץ מאשר בקרב הזרמים הגדולים, אם כי מפריזים בכך הרבה, מפני שהאורתודוכס־העולה בולט לעין — יש לו כיפה על הראש ולעתים קרובות אשתו עוטפת את ראשה כדרך החרדים. נכון גם שלא קל לזרמים הגדולים לארגן עליה של תומכיהם — הרי עורמים מכשולים כבדים על דרכם בארץ, בכל הנוגע להווי דתי על־פי השקפתם. אסור להם, למשל, להשיא את בני קהילתם או לערוך גירושין, להבדיל.

אף־על־פי־כן הוקמה בזרם הרפורמי תנועה ציונית פעילה, הקרויה „ארצה". היא משתתפת בקונגרסים ציוניים ומעודדת עליה. יש להם גם תנועת נוער שהקימה שני קיבוצים בנגב ואחד בגליל. יש קשר אמיץ בין תנועות אלה ותנועת העבודה הציונית (הארגון העולמי של מפלגת העבודה הישראלית, הפועל במסגרת ההסתדרות הציונית).

הקונסרבטיבים לא הקימו אמנם תנועה מקבילה ל„ארצה" הרפורמית ולא תנועת־נוער בונה קיבוצים, אבל רוב הבנים של ראשי הקונסרבטיבים בניו־יורק חיים בארץ, לפי עדות אחד מראשי הרפורמים בארץ.

הקשר והזיקה בין תנועת העבודה והציונים הרפורמים ובמידת־מה גם בינה לבין הקונסרבטיבים, אינו בנוי בעיקרו על אהדתם לציונות־הסוציאליסטית דווקא, אלא על אהדה לעמדות מדיניות מתונות יותר שמייצגת תנועה זו ועל יחסה האוהד לפלורליזם הדתי.

נכון איפוא שיש למפלגת העבודה גם אינטרס פוליטי מובהק להגן על זכותם של הרפורמים והקונסרבטיבים ועל כבוד רבניהם, אולם עוד יותר נכון שאחדות העם היהודי בארץ ובתפוצות היא הרעיון המונח ביסודה של הציונות כולה, ותנועת העבודה חייבת להיות נאמנה לו, גם אם זה מפריע לה בחישובים קואליציוניים עם דתיים.

מי שלא איכפת לו שלא יהיה למדינת ישראל פרצוף יהודי, שהיא תהיה סתם מדינה מערבית בתרבותה ונאורה באופיה, מדינה שנוח לחיות בה, אבל אין בה תרבות יהודית מובהקת, נוסף על הלשון העברית, אדם כזה אין לו ספקות. גם מי שמאמין שהכל־יכול רוצה שמדינת היהודים תתנהל לפי החוקים שהוא הוריד על הר סיני, גם לו אין ספקות. קשה יותר למי שרוצה לשמור אמונים למסורת היהודית, לתרבות ולמוסר היהודיים, לתולדות עמנו וגם לפולקלור שלו, אך אינו רוצה שהחברה הישראלית תטיל על עצמה דינים ומשפטים שקודשו שנים רבות, אולם אין בהם תועלת בימינו ובחלקם אף יש נזק ניכר. אדם כזה לא קל לו לקבוע היכן הגבול, מה להשיל מעליו ומה לקדש, מה נחוץ לקיים בחברה היהודית במדינת היהודים, ומה אסור לקבל. הדבר קשור במישרין גם בשאלת היתרי עבודה בשבת, בחברה יהודית שאין מקום בה לשום „גוי של שבת".

יש בעיה ליהודי, הרוצה שבנו או בתו יבואו בברית נישואים „כדת משה וישראל", לרבות שבירת הכוס, אבל מתנגד בכל נימי נפשו שגורלם בנישואין, ובגירושין חלילה, ייקבע לפי חוקי ההלכה, שחלקם מפלים לרעה את האשה ושהפוסקים בהם הם רבנים, שיפסקו לטובת הצד הדתי במשפט גירושין אם יגיעו הצדדים לכך — גם אם אינו צודק.

מי שאינו רוצה למחוק את ההיסטוריה היהודית, לוותר על מנהגים ועל ערכי מוסר וגם סיפורי המוסר יקרים ללבו, קשה לו לענות תשובות החלטיות, כי הוא חושש שמא יעבור יותר מדי לצד זה או אחר, ונמצאת החברה הישראלית מפסידה.

סופר בעתונים זה לא כבר על שני אלופים במילואים, שיצאו להגנת הפעילות התעמולתית הדתית בצבא, פעילות שהפקיעה כבר חיילים לא מעטים מהמילואים אל הישיבות. הללו אמרו שאסור לשכוח שצה"ל הוא צבא יהודי. דומני שבנימוק שלהם יש תשובה על החששות בדבר אופיה היהודי של ישראל. גם בלי שום כפיה דתית תהיה ישראל יהודית, מפני שאזרחיה הם יהודים. גם אם יהיה חוק נישואין אזרחי ילכו היהודים אל הרב, אחרי שנישאו לפי דיני המדינה, כפי שעושים יהודים בחוץ לארץ (רובם המכריע לא נישאים אצל רב אורתודוקסי, אבל זו כבר בעיה אחרת: רובם יקפידו גם על גט פיטורין דתי, לאחר שסידרו את כל הסידורים החוקיים ברשויות המדינה. הרבנים יתנו להם גט בלי קשיים, כדי למנוע „בעיות עדינות" בעתיד.

יש לנו דוגמה מאלפת. יש נושא אחד, אולי החשוב ביותר ביהדות, שאינו מעוגן בשום חוקי כפית דתית — ברית המילה. אין שום חוק המחייב אדם למול את בנו ובכל־זאת הכל עושים זאת, להוציא מספר קטנטן של תמהונים. עושים זאת אצל מוהלים מומחים, הדואגים לנקיון ומונעים זיהומים.

מה היה קורה אילו היה בישראל חוק המחייב אדם למול את בנו? רב היה קובע אם ילד מסויים חייב לעבור ברית־מילה בגיל שמונה ימים או מותר לחכות, כי הוא חלש עדיין. המימסד הדתי היה שולח לבית המשפחה מוהל, ויש מקום לחשוד שמוהלים טובים יותר היו נשלחים למשפחות דתיות. הסטריליות הקיימת כיום היתה נמהלת בזוהמה, והעניין היה לובש צורה מגעילה ומסוכנת, והיה זה עוד נושא לרוגז נוכר על הדתיים.

המצב הקיים בנושא ברית־המילה — העדר כל כפיה דתית — משרת יפה את צרכי החברה הישראלית כולה, על הדתיים שבה, על החופשיים שבה ועל כל אלה שאינם שומרים מצוות. מדוע יש מקום לחשוש שמה שנכון לגבי בריתו של אברהם אבינו אינו נכון לגבי „כדת משה וישראל".

בכל עיר אמריקאית או אירופית אין חוקים האוסרים תחבורה ביום ראשון, אבל הרחוב ביום ראשון אינו דומה כלל לרחוב ביום חול. הדבר מסתדר מאליו, בלי חוק ובלי כפיה.

הדבר אפשרי גם אצלנו, אם הוא יהיה אפשרי מבחינת יחסי הכוחות הציבוריים. זו הבעיה הגדולה.

(רשימה אחרונה בסדרה)

שלוש ישויות

מאת אריה הס

חידוש תהליך השלום בחזית המזרחית מחייב יוזמה מדינית. נקודת המוצא — בארץ־ישראל ההיסטורית מתקיימות שלוש ישויות מדיניות: ישראלית, ירדנית, פלשתינאית

לאחר חודשים מספר של אופטימיות, ששיאה בחילופי מסרים פומביים בין ראש הממשלה שמעון פרס ומלך־ירדן חוסיין בעצרת האו"ם, כשנראה היה שההנהגה מתחילה העגלה המזרח־תיכונית לזוז, יש עכשיו תחושה של יגיעה ופסימיות, המתבטאות בריכוז מאמץ מדיני בכיוון מצרים בלבד. פיגועי הטרור הנמשכים, תמרוני המלך חוסיין ומסעו לסוריה, רתיעת אש"ף מהכרה בישראל וקבלת החלטות 242 ו־338, וכן הרכבה של ממשלת ישראל — כל אלה מונעים פריצת דרך להתחלה של הידברות ממשית.

אני מעז להוסיף, כי הסיבה העיקרית לכך היא חסרונה של הצעה ישראלית מקיפה, בשיחות ובמגעים המוקדמים שהתקיימו עם הממשל הירדני וראשיו. בתנאים הקיימים, גם ישראל אינה מסוגלת להרחיק לכת.

כפי שנכשל המו"מ עם המלך חוסיין בראשית שנות ה־70, כשהוצגו בפניו נוסחאות שונות לפשרה טריטוריאלית או פונקציונאלית, כך ייכשלו גם עכשיו כל המגעים שבהם תציג ישראל נוסחאות מעורפלות וחלקיות בלבד.

מסקנה זו מובילה למחשבה, שאם אכן רוצה ישראל בחידוש תהליך השלום גם בחזית המזרחית, עליה להעז וליזום תוכנית מדינית מקיפה לעיצוב יחסי שלום בינה ובין ירדן והפלשתינאים, תוך מציאת פתרון מוסכם לבעיה הפלשתינאית, כדוגמת הגישה שננקטה בשיחות ההכנה עם מצרים. אז הביעה ישראל נכונות עקרונית לדון על החזרת כל שטחי חצי האי סיני תמורת שלום.

בשנה האחרונה קיימתי יותר מ־100 פגישות עם כ־40 פלשתינאים בכירים, מכל הזרמים הפוליטיים הפעילים בגדה וברצועה, בהם ראשי ערים, חברי פרלמנט ירדניים, ראשי המחנה הפרו־ירדני, ראשי הפתח' בגדה, ראשי התנועה הקומוניסטית, ראשי החוגים המתונים, ראשי לשכות מסחר וראשי העורכים והשבועונים העיקריים. בהצבעת, קיימתי פגישות רבות עם אנשי אקדמיה ועתונאים ישראלים וזרים, המצויים גם במגעים עם ראשי ירדן ואש"ף.

בהדרגה שרטטתי עמם קווים לתוכנית מדינית מקיפה. ללא יומרה אומר, שהם בסיס רציני לתוכנית שלום ביוזמה של ישראל.

נקודת־המוצא של התוכנית היא, שבארץ ישראל ההיסטורית, משני עברי הירדן יש שלוש ישויות מדיניות: ישראלית, ירדנית, פלשתינאית. מספר האנשים הגרים בארץ־ישראל זו מגיע לכ־9 מיליון: 3.5 מיליון ירדנים, כהם כ־2 מיליון פלשתינאים: כ־4 ורבע מיליון הם ישראלים, מהם כ־600,000 ערבים. מחציתם המגדירים עצמם כפלשתינאים: בגדה וברצועה חיים כמיליון ורבע פלשתינאים וכמה עשרות אלפי ישראלים.

בין חבלי ארץ־ישראל, משני עברי הירדן, יש קשרי מסחר, תעסוקה, תיירות, משפחה, וזיקות פוליטיות וצבאיות שאי־אפשר לנתק. כל פתרון מדיני מקיף בשאלת ארץ־ישראל חייב להתחשב ולינוק מעובדות־יסוד אלה.

הנחתה הבסיסית של התוכנית היא, שמתן פתרון מדיני מלא לבעיה הפלשתינאית, באילוצים הקיימים ותוך פיתוח מערכת יחסים קהילתית ממוסדת (קונפדראטיבית) בין עמי הארץ, תוביל בהדרגה להסכם שלום מלא.

במוקד מציעה התוכנית כינון קונפדראציה כלכלית ומדינית בין מדינות ישראל וירדן ופדראציה פלשתינאית שתיכון בגדה וברצועה.

הפדראציה הפלשתינאית תתפקד ותוכר כמדינה לכל דבר, אך ללא צבא. היא תוכל להתקבל כחברה באו"ם ותושביה הערבים יהיו בעלי אזרחות פלשתינאית. בראשה יעמדו מוסדות ממשל דמוקראטיים נבחרים: פרלמנט, ממשלה ומוסדות ממשל אזוריים ומקומיים. מוסדות ממשל אלה יהיו אחראים לעֲרכות הכלכלה, המשפט, הרווחה, החינוך, הדת, התעבורה, התרבות והתשתית הפיזית בגדה וברצועה, וכן לשיקום הפליטים הפלשתינאים.

מערכת היחסים הקהיליתיים והקונפדראטיביים תושתת על אחדות כלכלית שתתבטא בגבולות פתוחים לתנועת אנשים, סחורות וכלי־רכב, וכן לקידום מפעלי פיתוח ושירותים משותפים בענפים כאנרגיה, מים, מחצבים ותיירות, ולוחמה משותפת בטרור בכל חבלי הקונפדראציה.

כתשובה לשאלת הריבונות אפשר להציע מעמד של „ריבונות קונפדראטיבית" לפרק זמן מוגדר, עד שהריבונות תיקבע סופית. בשאלת ירושלים אפשר להציע כינון שתי עיריות, למערב ומזרח העיר, ועיריית גג לשתיהן.

קוויה של תוכנית זו פורסמו בכמה בטאונים פלשתינאים בגדה ומחוצה לה, ובני שיחי ציינו בפני שהם מקובלים עליהם. אבל שום אישיות או זרם מרכזי, פלשתינאי או ירדני, לא יעז לתמוך בה בפומבי — ובצדק — ללא ערובה ובטחון שהמדובר בתוכנית שלום של ממשלת ישראל, או של אחת המפלגות הציוניות הגדולות.

כידוע, הסכימו המלך חוסיין ומנהיג אש"ף יאסר ערפאת על כינון קונפדראציה ירדנית־פלשתינאית. תוכנית זו לא נוגדת הסכם זה, ואף מהווה לו השלמה.

יוזמה ישראלית מדינית על בסיס תוכנית זו תעניק לישראל יתרונות מדיניים ותביא לחידוש תהליך השלום גם בחזית המזרחית, באופן משמעותי ותכליתי. לא מן הנמנע שאישים פלשתינאים בגדה וברצועה יעזו לצאת בתמיכה גלויה בה, ובכך יגלו ראשית של מנהיגות. בכך תעמיד ישראל במבחן אמת את כוונותיהם ונכונותם של ירדן והפלשתינאים, ותוכיח לכל שאכן פניה לשלום מלא עם שכנותיה במזרח. תוכנית זו תהווה את צידה השני של מלחמת החורמה בטרור. מהד, יזמה אקטיבית למניעה ועקירת הטרור, ומאידך יוזמה מדינית מקיפה לפתרון הבעיה הפלשתינאית ופיתוח קשרי שלום עם ירדן.

אש"ף והאצלת סמכויות

מאת רפאל רופין

במקום לשלום, תוביל אוטונומיה חד־צדדית לחיזוק „תורת השלבים"

ברשימתו „נוחות הסטאטוס־קוו" („דבר" 18.2.86), צידד השר גד יעקובי ב„אוטונומיה החד־צדדית" וציין, „שאינו יכול להבין את התנגדותם של אלה שמבקשים לקיים את אופיה של מדינת ישראל כמדינת יהודים דמוקראטית". אני נמנה עם אלה המבקשים לקיים את אופיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקראטית ומתנגד להצעת האוטונומיה החד־צדדית, וזאת לא משום שאיני חושש מן הסכנות הטמונות ב„סיפוח הזוחל". להיפך, אני ער להן מאד. אני מתנגד ל„אוטונומיה החד־צדדית", או לחלופין ל„האצלת סמכויות", משום שבמצב הנוכחי ביהודה, שומרון ועזה פירושן המעשי הוא האצלת סמכויות לאש"ף ולעושי דברו, וחיזוק שליטתו של ארגון רצחני זה בשטחים. אין חולקי עם אלה הסבורים, שמצב כזה עשוי לקרב את השלום. להיפך, יש מקום להניח שאש"ף והנוהים אחריו יראו במהלך זה חיזוק לאמונתם ב„תורת השלבים" של חיסול ישראל — תורה העלולה לדבוק גם בערביי ישראל. פלשתינאים מתונים ו„משתפי פעולה" עם ישראלים יירצחו, הטרור יגבר והמלחמה תתקרב, ובתנאים חמורים פי כמה.

אל לנו להתפס לפזיזות או למהלכי יאוש, שתועלתם מפוקפקת ביותר וסכנתם גדולה ומוחשית. אם חושב מישהו שתועלתו של מהלך זה תהיה ניכרת בחזית הפנימית, כי יש בו כדי לסכל את תכניות הסיפוח — טעות בידו. השתלטות אש"ף ביהודה, שומרון ועזה והידרדרות המצב הבטחוני בעקבות מהלך שגוי זה שיזום המערך, אך יחזק את כוחות הימין ותאבי־הסיפוח.

לפי העתונות אמר מזכיר מפ"ם אליעזר גרנות, ש„לא ניתן לכפות מנהיגות על עם אחר". אמירה נאה, שיש בה כדי לסבר אוזנם של בעלי חוש דמוקראטי. אך אין לאמירה זו כל כיסוי במציאות. אביא לכך דוגמא אחת מני רבות: כשכבשו צבאות בעלות־הברית את גרמניה בתום מלחמת העולם השניה כפו על הגרמנים הנהגה חדשה — דמוקראטית במערב וקומוניסטית־טוטאליטרית במזרח.

אדנאואר והכוחות הדמוקראטיים בגרמניה לא היו גוברים על הנאצים ללא גיבוי מאסיבי של בעלות־הברית. אך משגברה המנהיגות הדמוקראטית, משהואצלו עליה סמכויות השלטון, משהעמיקה שורשים בתודעת העם הגרמני, נהייתה למנהיגות נבחרת ומייצגת, שאין עליה עוררין למעשה. אני מזכיר זאת כאן, כי מדיניות בעלות־הברית בגרמניה שלאחר המלחמה עשויה לשמש לנו כמודל למדיניותנו ביהודה, שומרון ועזה. בהקשר זה משול אש"ף לארגוני הנאצים, והפלשתינאים הרוצים בדו־קיום בשלום עם ישראל (ויש רבים כאלה) לדמוקראטים שוחרי השלום הגרמנים.

על ישראל לעודד פלשתינאים מתונים שוחרי שלום להתארגן פוליטית, ולדכא בכל כוחנו כל התארגנות פוליטית, כל שכן טרוריסטית, מצד תומכי אש"ף. על ישראל לעשות כל אשר לאל ידה כדי לשכנע את הפלשתינאים שחיסול אש"ף והפסקת המלחמה נגד ישראל יביאו בעקבותיהם את השלום ואת סיום הכיבוש. בדזמנית צריכה ישראל להאציל סמכויות על המנהיגות המתונה שתצמח, ולאפשר לה, בשיטת „המקל והגזר", לחזק את מעמדה ועמדותיה בקרב הפלשתינאים.

על ישראל להרחיב סמכויות אלה ככל שמנהיגות זו תתפתח ותתבסס — לא רק בשלטון — אלא בדעת־הקהל ובתודעת הציבור. לכשתזכה מנהיגות זו לתמיכה נרחבת בקרב עמה, וזה תהליך שימשך לפחות שנים בספר, יש לאפשר לפלשתינאים לבטא זאת בבחירות. לכשתזכה מנהיגות זו בבחירות, ומכוחן תזכה בלגיטימיות, על ישראל לנהל עמם מו"מ רציני לשלום, לדו־קיום ולשתוף פעולה, המבוססים על הכרה, על כבוד ועל אינטרסים הדדיים.

מאז הנצחון במלחמת ששת הימים ניתנה בידי ישראל הזדמנות להגיע לשלום עם הפלשתינאים ובאמצעותם עם העולם הערבי המוסלמי. החמצנו הזדמנות זו עד כה, בגלל מדיניות שגויה, שאסרה על התארגנות ופעילות פוליטית של המתונים והשפויים ביהודה, שומרון ועזה והשאירה את כל האופציות — לרבות אופציית הסיפוח — פתוחות. אם בסכסוך בין עמים נשארות כל האופציות פתוחות, מתחולל הקצנה והמלחמות חוזרות שוב ושוב. אין טעם לבכות על שגיאות העבר, אך יש להפיק מהן לקחים. זה עדיין אפשרי.

גשר אלנבי. מי יעבור

הערב – במפגש הראשון בגמר־סל

הנסיון העדיף של המכבים מול ההתלהבות של אליצור

מאת יעקב מתאל

האם תצליח מכבי ת"א לשמור על תוארה בפעם ה־17 ברציפות או שתאבד אותו לקבוצת אליצור נתניה – זאת נדע בתום המפגש הכפול בגמר־סל שיפתח הערב ביד־אליהו.

שאלה נוספת: בכמה משחקים יוכרע המאבק, בשני מפגשים או בשלושה? אין ספק, שלמאבק הערב תהיה חשיבות גדולה, כאשר הקבוצה שתנצח תיצור לעצמה עמדה נוחה לקראת המשחק השני, שיהיה בעוד שבוע.

כאשר יתייצבו הערב שחקני מכבי למאבק הגדול, הם ישכחו את כל אירועי הדרבי העירוני המשולש, המעניין, ההפכפך והמרתק. דרכה של אליצור נתניה למעמד הגמר היתה נוחה וקלה יותר, לאחר שניצחה פעמיים את הפועל חולון.

האולם ביד־אליהו הפך להיות, בכידה רבה, אולם ביתי לאליצור, אך הערב תהיה לנתניה בעית הסתגלות כאשר רוב האולם יהיה מאוכלס באוהדיה המסורים של מכבי ת"א. מאות אוהדי נתניה יבלעו בהמון המכבי ולא תהיה להם השפעה ממשית.

למרות זאת תבקש הקבוצה להתעלות ולהביא את ברקוביץ, מאגי וחבריהם מוכיח בתואר. נוסף, נתניה תשאף להשיג מה שלא הצליחו בעבר קבוצות הפועל ת"א והפועל ר"ג, שהתייצבו מול מכבי ת"א במאבק על הכתר.

הנתניתים עשו את ההכנות האחרונות למשחק בשקט הרחק מאור־הזרקורים. השחקנים התעלו על עצמם והתאמנו במרץ וכשאפתנות גם כאשר נאלץ מאמנם, יוסי הררי, להעדר בגלל מות אביו. את האימונים העביד עוזרו, משה ופיגאבסקי. הררי יעדר גם מניהול המשחק ואת התפקיד ימשיך למלא העוזר.

העובדה שאיגוד הכדורסל לא הסכים לדחות את המשחק בגלל העדרו של המאמן הררי, הכניסה בשחקנים מוטיבציה גדולה יותר, וגם ללא המאמן הם יבקשו להפתיע ולכבות. עוזר המאמן לא יבצע כל שינוי ויורכב בפתיחה את השחקנים הקבועים. הרכב זה כולל את ברכה, הול, נברמן, סימס ופייר.

קבוצת מכבי ת"א, שידעה בעבר מאבקים תקיפים וצמודים, לא הספיקה להתכונן כראוי למשחק. מאמנה של הקבוצה צבי שרף אמר: „ברור שהשחקנים שלנו עייפים, אבל כאשר תנתן שריקת הפתיחה תשכח העייפות".

אחרי הנצחון ב„דרבי" שרר מוראל גבוה בקרב השחקנים, דבר שהורגש באימונים האחרונים. רוזן גמצ'י, ששחזר להתאמן במרץ רב, עשוי לתפוס חזרה את מקומו בחמישיה הפותחת. לפי שעה לא החליט המאמן שרף אם לכלול את גמצ'י בהרכב הפותח או להכיר פעם נוספת על הרווי לאסוף, שהיה טוב ב„דרבי" והיה לו חלק נכבד בנצחון. השחקנים, שמקומם בהרכב וודאי, הם ברקוביץ, אראוסטי, ג'תמן ומאגי.

לארגי שבר את הסל אך חולון ניצחה את ת"א 92:112

מאת משה כהן

במפגש המאוכזבות של משחקי הגמר־סל הביסה אמש קבוצת הפועל חולון את הפועל ת"א בתוצאה 92:112 (43:65), במשחק הראשון ביניהן על המקום ה־3.

נראה שהקבוצות לא התייחסו ברצינות רבה למשחק. ברוב דקות המשחק שותפו שחקני הספסל, ההגנות לא תיפקדו דבר שאיפשר משחק מהיר, ומהנה.

הארוע המעניין במשחק התרחש עם סיום המחצית הראשונה כשמייק לארגי בנסיון להטביע את הכדור, שבר את הסל. המשחק הופסק עד שהסל הוחלף. שבירת הסל גרמה לחולון נזק כספי בסך 1500 דולר.

העונש על שבירת הסל היה שתי קליעות עונשין לזכות חולון שהוחטאו ע"י זלוטיקמן.

פרט לדקות הפתיחה בהן הוליכה חולון בהפרש שנע בין 8 ל־10 נקודות התנהל באולם משחק חד־צדדי.

ברוב דקות המחצית השניה שיתף מאמן ה„אדומים" יעקב איילר את שחקני הספסל.

בסיום המשחק אמרו מנהלי הפועל ת"א לחולונים: „להתראות באימון הבא ביום רביעי".

רק 500 צופים חזו במשחק שנערך בחולון בשיפוטם של זגול ועוזריה.

נקודות להפועל חולון: בורמוד (29), זלוטיקמן (19), פונדקסטר (15), קופר (15), ויליס (12), אלימלך (12), בוגין (8), מולכו (2).

נקודות להפועל ת"א: לארגי (23), צמרמן (18), ויליאמס (20), מרסר (14), פרישמן (8), אמסלם (5), יעקובי (2).

לא יעוכבו המגעים למינוי מאמן זר

מאת אשר גולדשלגר

ההליכים למינוי מאמן זר לנבחרת הלאומית, לא ישובשו בגין פניית ועדת הספורט של הועדה המרכזת בהסתדרות לעכב מינוי מאמן זר.

יו"ר הנהלת התאחדות לכדורגל שאול סודרי הבהיר אמש, כי בכוונתו להופיע בפני ועדת הספורט ולהסביר את עמדת ההתאחדות ונציגי הפועל העומדים בראשה.

בהתאחדות לכדורגל מחכים לתשובות מהתאחדויות הכדורגל האירופאיות בדבר מומלצים זרים לאימון הנבחרת ולדברי גורמים בהתאחדות כשאלו יגיעו ידונו במועמדותם.

בהתאחדות לכדורגל הבהירו כי פניית ועדת הספורט הינה רק המלצה ורק מזכירות מרכז הפועל יכולה לחייב, אם בכלל, את נציגיה בהתאחדות לכדורגל.

עם זאת באמר אמש, כי פניית ועדת הספורט אינה עקרונית כרגע, משום שאין כל מועמד חוץ עימו אמורים לחתום חוזה לאימון או לפנות לדון באפשרות החתמתו.

נודע, כי בהתאחדות לכדורגל וגם במרכז הפועל מעוניינים במאמן זר.

דינאמו קייב – ראפיד 1:5

האלופה הסובייטית החדשה, דינאמו קייב, הביסה במגרשה את ראפיד וינה 1:5 (1:4), במשחק הגומלין ברבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע. במשחק הראשון שהיה לפני שבועיים בוינה, ניצחו האוקראינים 1:4.

דינאמו קייב הינה לקבוצה הראשונה שעלתה לחצי גמר גביע זה, כמו קלן בגביע אופ"א.

את השערים למכנות הבקיעו: יארמצוק (7), בלאנוב (10 כבעיטת 11) ראסט (56), בלוחין (44) וייבטושנקו (79). לראפיד: היגוסלאוי האלילוביץ' (39).

110 אלף צופים חזו בנצחון המוחץ של קבוצתם.

משחקי הקצוות ביפו ובשערים 'אפילו על הדרבי הפיקנטי בבירה'

48 שעות לפני שבת

● המכבר והישן

● לנצח ולרדת

בדרבי הרמת־גני בכדוריד: הפועל – מכבי ארזים 17:24

מאת יצחק פרי

המחזור ה־20 בליגה הלאומית בכדוריד לא הניב אמש אפילו תוצאה חריגה אחת.

הדרבי הר"ג, בין הפועל למכבי ארזים נסתיים כמצופה בניצחונה של סגנית המוליכה הפועל. האלופה מכבי ראשל"צ דילגה בקלות על־פני סגנית הטבלה מקרית־מוצקין. גם הפועל רחובות הוסיפה לבאותה ניצחון על מכבי נתניה כדי לשמור על הצפיפות בצמרת. גם בתחתית לא היו הפתעות.

תוצאות המשחקים: הפועל ר"ג – מכבי ארזים 14:24; מכבי ראשל"צ – הפועל קרית־מוצקין 15:30; הפועל רחובות – מכבי נתניה 23:26; הפועל פ"ת – אליצור הרצליה 16:26; הפועל ראשל"צ – הפועל נוקיים 23:25; מכבי פ"ת – מכבי רחובות 18:19.

קטאר – רומניה 1:3

נבחרת הכדורגל של רומניה נחלה באבו־דאבי הפסד בפתיע לנבחרת קטאר 3:1 (1:0).

שחקן נערים הורחק לחצי שנה מפעילות

מאת א. גולדשלגר

יניב זיבת, בהורלן קבוצת הנערים של הפועל ירושלים, שאיים על השופט אילן אברקסים למחרת הרחקתו במשחק הנערים עם הפועל אשקלון, נענש אמש בהפסקת פעילות למשך חצי שנה בפועל.

זיבת הפיע למחרת המשחק לביה"ס, שבו מלמד השופט, תבע את כרטיס השחקן שלו. הוא דרש מהשופט שיגש עימו לסניף הדואר וייקח בחזרה את דו"ח השיפוט ואת כרטיס השחקן, או לחילופין יצלצל להתאחדות לכדורגל כדי להודיע שהכרטיס שוגר בטעות.

השחקן אמר לשופט, שאם לא יכבש את תביעתו, יספוג מכות על ידי חברים.

ביה"ד המשמעתי קבע, כזו עבירה חמורה והפסיק פעילותו למשך חצי שנה.

מאיר נימני, מאמן הפועל חולון, נקנס בקנס של 10 ש"ח לאחר שהורשע בהתפרצות לעבר השופט יעקב אלימלך במשחק קבוצתו עם הפועל רמת השרון.

יחיאל אבן־צור מבית"ר ת"א נענש בהפסקת פעילות ל־4 משחקים בגין צבירת 5 כרטיסים צהובים.

גליקשטיין ועמוס מנסדורף ניצחו בטורניר בבריסל

הטניסאי הישראלי, שלמה גליקשטיין ועמוס מנסדורף, ניצח בסיבוב הראשון בבריסל, את ריסאס גרולייטס מארה"ב ושחר פרקיס 6:2, 3:6, 6:7.

ג'ון לויד מבריטניה ניצח את הכוכב המכסיקאי לאונרד לאווייה 4:6, 2:6, בטורניר בפלורידה. אהרן קריקסטיין ניצח את פאט קאש מאוסטרליה 7:5, 6:7, 4:6 וגרג הולמס גבר על ברד גילברט 2:6, 4:6.

בנישטי ישתתף באליפות העולם במירוצי־שדה

אילן בנישטי מהפועל סולם־צור ייצג את ישראל באליפות־העולם במירוצי־שדה לנוער, שתיערך בשוויץ. בנישטי הוא הזוכה באליפות הארץ. הוא ישתתף במירוץ הקשה למרחק 7.5 ק"מ. באליפות אמורים להשתתף מאות רצים מ־70 מדינות.

● מנשה צור מדורג ראשון בתחרויות הגמר בסבב „סנאוט־סכנה". צור צבר בסיבובים המוקדמים 32 נקודות, לפני רביב וידנפלד (22). בין הנשים מדורגת ראשונה דליה קוריאט, לפני שרית שלום.

● ג'ורג' קמפל ניצח בגמר אליפות הוותיקים בכנים לגילאי 55 את אריה אבידן 2:6, 6:3, 3:6. לגילאי 35 ניצח ברמן הדיאס את מיקי רהב 1:6, 4:6.

יותר מ־5000 רצים נרשמו למרתון תל־אביב

שני רצים מבלגיה, הרמן קלייס והימה ואסטר הם ראשוני הרצים שהגיעו להשתתף במרתון תל־אביב שייערך ביום א'. המרתון מאורגן על־ידי מרכז הפועל.

היום אמורים להגיע שלוש קבוצות נבחרות מצרפת, הונגריה ורומניה. אתמול הגיעה נבחרת מדנמרק, יגיע מחר.

עד כה נרשמו למרוץ העממי 3500 רצים, מתוכם 1500 תלמידים מתל־אביב. תלמידים מבתי ספר רבים ירוצו עם מוריהם. הקבוצה הגדולה ביותר, 270 תלמידים, היא מבית הספר „עירוני".

למרוץ חצי המרתון נרשמו כ־2000 רצים, מתוכם זרים.

במטה המרתון נמסר, שבפעם הראשונה בישראל יקבלו הרצים תעודת משתתף שהשם והתוצאה יודפסו ע"י מחשב.

במוצאי שבת, ערב המרתון, תתקיים במלון הילטון בתל־אביב חגיגת פסטה, בהשתתפות כל רצי המרתון. ארוחת פסטה היא נוהג מקובל בעולם לפני מרוצי מרתון.

אלופי עולם חדשים בהחלקה אמנותית על קרח מברה"מ כמובן: יקטרינה גורדייבה וסרגיי גרינקוב הדיוס בלנווה את בני ארצם האהובה ווסילאייב מהכתר העולמי לאחר ביצועיהם המלוטשים

בראיין רובסון מתנגד לניתוח

מאת מ. שבה

בראיין רובסון „קפטן" נבחרת אנגליה וקבוצת מנצ'סטר־יונייטד, דוחה את הצעת מנהל הנבחרת, בובי רובסון, לעבור ניתוח בכתפו הימנית, משום שהוא חושש, כי לא יהיה כשיר בעת המשחקים במקסיקו.

בשובו מישראל אמר בראיין רובסון, כי אינו מסכים לריחוק של בובי רובסון בתקשורת הבריטית, כי מוטב שיעבור עתה ניתוח ולא יחזה זאת. לדעתו של מנהל הנבחרת, חבל ש„הקפטן" שלו יסבול, לאחר שנפגע פעמיים באותו מקום וכי הוא בכוח שיחלים עד המשחקים בבקסיקו. „ניתוח בהקדם לא יאפשר לו אולי להופיע בכבה משחקי ליגה, אבל יעניק לו סיכויים להופיע במקסיקו" אמר בובי רובסון.

גם רון אטקינסון, מנהלה של מנצ'סטר־יונייטד, בטוח ש„הקפטן" שלו יעבור ניתוח. הוא מצדד בדברי בראיין רובסון. „אני זקוק לו במשחקים הנותרים בליגה. אני משוכנע שיחלים בבהרה, לאחר כיפולים מיוחדים בכתף, המבוצעים על־ידי מומחים עולמיים. אל תשכחו, שבראיין עלה למגרש ביליון וחצי ליש"ט, בסרכסנו אותו ממסט־ברומויץ'", דברי אטקינסון.

סטיאווה עלתה

מה שלא עשתה בוקארסט, הצליחה סטיאווה לבצע בהלסינקי, כשגברה על קופיסי לאחר מפילנד 0:1.

שער הנצחון הובקע בדקה ה־86 על ידי ויקטור פיטורקה, לעיני 32,522 צופים.

סטיאווה היתה לקבוצה הראשונה שעלתה לחצי גמר גביע אירופה לאלופות. המשחק הראשון נסתיים בתיקו אפס.

כורית – איסלנד 0:1

נבחרת הכדורגל של כוריית ניצחה במגרשה את איסלנד 0:1. היה זה משחק הפרידה של המאמן האנגלי של כורית, מלקולם אליסון.

קודם לכן ניצחה איסלנד את באחריין 0:2, לאחר שנוצחה 2:1 על ידי נבחרת זו.

בג'יבוטי סיימו בתיקו 1:1 נבחרות הכדורגל של ג'יבוטי ואתיופיה.

هكذا من الاصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

נשות פקין העליזות

שקספיר הגיע לסין. בתחילת אפריל ייפתח בפקין ובשנחאי פסטיבל שקספיר הראשון בסין בו יציגו התיאטראות הסיניים מיטב מהצגות שקספיר בשפה הסינית.
בתמונה: „נשות וינדזור העליזות" בביצוע תיאטרון מפקין.

בקרוב

מאת אמיר רותם

כל הבמה עולם

„שורת המקהלה". במאי: ריצ'ארד אטנבורו. ארה"ב 1985. קולנוע „רב חן", ת"א.

שנה לפני שריצ'ארד אטנבורו קיבל את תואר האצולה שלו, עלה בברודוויי מחזור ושמו „שורת המקהלה", שהציג את עולמם השבריר של אותם ניצבי מופיעים, המוכנים לבלוע כל השפלה והעיקר להתקרב צעד נוסף לאלוהותיהם של אחזת הבמה. במשך שמונה השנים שבאו אחר כך צברה ההצגה מספרים מרשימים של צופים עד שסברה את כל השיאים. ההערכה אומרת שסך ההכנסות מהצגות „שורת המקהלה" ברחבי העולם מגיעות ל־300

מיליון דולרים. מי שוודאי עוקבים בעליצות אחר המספרים האלה הם מארוין המליש ואדוארד קלבן כותבי השירים.

הרעיון הוותיק לצלם עיבוד קולנועי למחזמר הבימתי ביותר שנכתב וכל התרחשותו על במה, נדחה שוב ושוב. האיש שנטל על עצמו את הפרוייקט בסופו של דבר הוא סיר ריצ'ארד, שמאס ודאי בסרטי ספקטאקל (ולאחרונה „גאנדי", עוד קודם „גשר אחד רחוק מדי").

„תמונות הפתיחה הן של המיון הראשוני שעוברים המועמדים לתפקידי המקהלה במחזמר עתידי. אלה מופרדים מוץ מתבן. בידי זאק, הבמאי־כוריאוגרף הכל־יכול. הקבוצה האחרונה, בת 16 נרגשים ונרגשות תעבור תכנית עינויים, שתעניק לטקסט את עומקיו הפסיכולגיים וממנה ישרדו שמונה מאושרים שירקדו מאחורי הכוכבים הגדולים וישתדלו לצוד את עיני המפיק העשיר שיושב ודאי בתוך הקהל.

רוב נבחני „שורת המקהלה" אלמונים עבור קהל צופי הקולנוע. יוצאות הדופן אודרי לאנדרס, שתעלה ודאי על שפתי הצופים כ„זאת מ'דאלאס" ונִיקוֹל פוסה, בתו של הבמאי־כוריאוגרף בוב פוסה (במאי „כל הג'אז הזה"). מייקל דאגלס („בעקבות האוצר הרומנטי") הוא זאק, שהופך בהמשך להיות אנושי יותר ויותר, כמעט עד כדי בן אדם ממש.

את הכוריאוגרפיה לסרט יצר ג'פרי הורנדי, תוך שהוא מתבסס על זכרונותיו מעבודתו ב„פלשדאנס" ו„רחובות לוהטים". צילם: רוני טיילור.

בשפל

„נאטי גאן". במאי: ג'רמי כגן. ארה"ב 1985. קולנוע „רב חן", ת"א.

„אף חיה אחת לא נפצעה או נהרגה במהלך הסרטת סרט זה," מציינים מטעם אולפני דיסני, בדפי המידע המצטרפים להקרנת הסרט. נאטלי גאן, ילדה אמיצה היוצאת במסע הרפתקני בחיפוש אחר אביה. השנה היא 1935, תקופת השפל הכלכלי בארה"ב. בדרכה נפגשת נאטי עם נער ידידותי בשם הארי ועם זאב ידידותי ללא שם. תרף שאיפת אולפני דיסני לצאת מהתדמית הנקייה שדבקה בהם מאז ומתמיד, נענו לבסוף לפנייה לממש סרט זה, הממשיך את מסורת סרטי ההרפתקאות הדיסניים.

ג'רמי כגן הוא כמאי „הנבחרים" שהוקרן כבר כמה פעמים על מרקעינו מטעם הטלוויזיה הישראלית: הארי הוא ג'ון קיוזאק („רומן על בטוח", „בת 16 הייתי"): נאטי גאן היא מרדית סליינג'ר בת ה־15. נופיו של הסרט הם נופיה האמיתיים של קנדה. צילם אותם דיק ברוש („ויקטור ויקטוריה", „טומי" ואחרים).

מסין ועד פאריס

פורים

שני ארועים יעמדו השנה במרכז מופעי פורים – „טלפורים" ו„פורים בלונה פארק". „טלפורים" היא הפקה משותפת של „הדוקטור לצחוק" **אריה סובר, קובי אסף** והמפיק **יהודה טלית**. הרעיון הוא כינוס שנתי ב„ארץ הגחליליות" הדמיונית שבה מתאספים גיבורי סדרות טלוויזיה: פינוקיו, ספיידרמן, סופרמן, אשת חיל, הדבורה מאיה והקטקטים וכן להקת הסידרה האמריקאית „קיד וידיאו". בין המשתתפים ב„טלפורים", **גידי גוב, מיקי קם, ירדנה ארזי, חנה לסלאו** (בהיכל התרבות, ב־24 עד 26 בחודש).

ב„פורים בלונה פארק" מופיעים **תזמורת הטיילת של תל־אביב, אילנית, תיאטרון הקרון** והאורחים מסין – **להקת הקרקס הסיני** (ב־22 עד 26 בלונה פארק שבגני התערוכה בתל אביב).

לבד משני המופעים המרכזיים ממשיכות לרוץ בפורים הצגות הילדים **„המלך מתיא הראשון"** ב„הבימה", **„בארץ לא זוכרת"** ו„**הדחליל, סבא אליעזר והגזר"** (בבית החייל החל ב־24.3).

מבוגרים יוכלו ליהנות מהופעות להקת **„מומיקס"**, האורחת מארה"ב, המשלבת מחול ופנטומימה באילתורים. במצאי המקומי יש כמה הצגות „פורימיות" – **„הבית ברחוב שינקין"** של הצמד לפיר־להב ב„הבימה", הקומדיה של דריו פו **„ניסים ונפלאות בקופסות שימורים"** (ב־23.3 ב„הבימה") וב„קאמרי" מתקיימות ההצגות האחרונות של **„דבש פרא"** בעקבות מחזה לא גמור של צ'כוב.

מנפלאות הקרקס הסיני

לחובבי נשפים מזומנים **„נשף פורים גרנדיוזי"** במלון „פאלאס" בתל־אביב עם **ספי ריבלין, גלי עטרי**, משחקי בינגו ותצוגת אופנה, **„נשף פורים משגע"** במלונות „דיפלומט" בתל־אביב וב„מרינה" בבת־ים עם **חיים משה**, רקדנית בטן ותחרות מלכת הנשף בהנחיית **דן כנר** ו„**נשף פורים מזרחי ענק**" באולמי כלנית בתל־אביב עם זמרי הטלוויזיה בערבית, רקדנית בטן ובינגו. למי שלא מסתפק בכל המבחר שלהלן הרי ההבטחה הגדולה של מועדון **„מבמבר"** היפואי: רביעיית סטריפטיז, צמד לסביות, מחליקי סקטים – כולם מפאריס, להקת רקדנים מלונדון ולהטוטן מאוסטרליה. בין לבין יהיה שם גם בדרן כחול־לבן – **אריק סיני**.

הגיטריסט ונגן הלאוטה האמריקאי הנודע **ויליאם מתיוס**, מבקר בימים אלה בארץ ויקיים רסיטל מיוחד לגיטרה וללאוטה במוצ"ש הקרובה בבית טיכו בירושלים. מתיוס מתעניין במוסיקה מתקופת הרנסאנס ויקדיש חלק מהתכנית לקטעים ללאוטה מתקופה זו. (הלאוטה היא מהדורה „מודרנית" אירופאית של העוד הערבי המוכר במוסיקה המזרחית). בהופעה יבצע מתיוס בין השאר יצירות מאת פרטוריוס, דאולנד, באך, פונס, וילה לובוס ורודריגו ואלבניז.

עוד יום הולדת לבאך

התזמורת הקיבוצית עולה לירושלים, לקונצרט שהפך למסורת, ותציג סולן חדש, נגן צ'מבלו צעיר, שלוו עדאל

מאת ישראל דליות

התזמורת הקאמרית הקיבוצית היא „תזמורת נוידת". במסגרת הופעותיה ברחבי הארץ (נוסף על הקונצרטים הקבועים ב„צוותא" בת"א) בקיבוצים, במרכזים־איזוריים ובערים, עולה התזמורת לירושלים, לרגל קונצרטים חגיגיים מיוחדים. בסוף שבוע זה יבואו הנגנים הקיבוצניקים לבירה עם מנצחם הקבוע שלום רונלי־ריקלים, להגיש לקהל הירושלמי במוצ"ש בכנסיית הדורמיציון קונצרט מיצירות י.ס. באך. רונלי־ריקליס מספר שיהיה זה קונצרט יום־הולדת מסורתי, בעקבות הצלחת הקונצרט ביום הולדתו ה־300 של באך בשנה שעברה בדורמיציון. בתכנית חדשה ומקורית יופיעו כסולנים הסופראן גילה ירון ונגן הצ'מבלו כוראלי הצעיר שלוו עדאל. התזמורת תפתח ב„מבוא כוראלי" לעוגב בתזמורו של נועם שריף. מסתבר, שהמוסיקה של באך ממשיכה להיות מעיין לא אכזב של השראה למעבדים גם בימינו. גילה ירון, ילידת ת"א נחשבת לאחת הזמרות המבוקשות ביותר בישראל, היא מוזמנת גם להופעות בחו"ל (ברדיו, קונצרטים ופסטיבלים). לאחרונה שמענו אותה בביצועים משובחים של המיסה בדו מג'ור מאת בטהובן בעשור לזמרי קאמרן וב„מגניפיקאט" של באך בשבוע הליטורגיקה בירושלים.

בקונצרט הקאמרית הקיבוצית נוכל לשמוע אותה כסולנית באריה מתוך „המחברת הקטנה לאנה מגדלנה" (בעיבוד רון מורחי) הפותחת במילים „כשאת לצידי אני הולך בשמחה לקראת מנוחתי" וכן בקנטטה הכנסייתית הגדולה מס. 199 „ליבי שותת דם" לסופראן ולתזמורת שנתגלתה רק ב־1911 בקופנהאגן. תפקידי התזמורת נמצאו זמן מה לאחר מכן. קנטטה זו מושמעת לעתים נדירות בארץ.

במרכז התכנית ינוגן הקונצ'רטו ברה מינור לצ'מבלו, מיצירותיו הידועות והאהובות של באך, שהולחן ב„סגנון איטלקי" והמבוצע באולמות הקונצרטים גם בגירסה לפסנתר. הסולן יהיה נגן בן 18 יליד הארץ, תלמיד כיתה י"ב במגמה המוסיקלית בביה"ס „תלמה ילין". למד פסנתר חליל וחלילית ולפני כשנתיים וחצי נלכד בשבי קסמי הצ'מבלו. הופיע עם תזמורות שונות בארץ ועם התזמורת הקאמרית הקיבוצית בביצועים של „המשיח" מאת הנדל ו„מיסת נלסון" מאת היידן. קיבל ביקורות נלהבות בעתונות. כיום ממלא תפקיד של נגן הצ'מבלו הקבוע של הפילהרמונית.

פגשנו את שלוו עדאל כאשר בא לירושלים לבדוק את הצ'מבלו והעוגב בכנסיית הדורמיציון. „בחירת צ'מבלו לנגינה הוא עניין בעל חשיבות רבה. הכלי חייב להיות משוכח מושלם ככל האפשר. עם צליל יפה ומלא", הסביר לנו.

לגבי תכניותיו לעתיד סיפר: „ברעתי להקדיש את החודשים הבאים ללימודים אינטנסיביים. חשוב מאד בשלב זה להמשיך ולהתפתח. ביכולתי להתקבל כתלמיד אצל המוסיקאי הנודע גוסטאב ליאונרד בהולנד. לדעתי הוא גדול נגני הצ'מבלו בימינו. רבים שותפים לדיעה זו. אבקש, אם אפשר, דחייה לתקופת שירותי בצה"ל כדי להשלים קודם את לימודי החיוניים.

– איזה סוג של מוסיקה חביב עליך ביותר?

– מוסיקת בארוק מוקדמת. יצירות לצ'מבלו של פרסקובאלדי, קופרן, דומניקו סקרלאטי וכמובן באך. אוהב מאד לנגן ביחד עם נגנים שיש להם גישה דומה. מרגיש טוב בהרכבים עם כלים מקוריים, לאו דוקא כלים מודרניים, ובסגנון האופייני לתקופה.

– מה עלה בגורל הפסנתר?

– בזמנו הרביתי לנגן בפסנתר. מעניין שכאשר אני מאזין או מעיין בתווים ליצירותיו של ברהמס תוקפת אותי עצבות. געגועים לנגן את הקטעים שלו לפסנתר והיצירות הקאמריות הנהדרות. ברגעים אלה מתחשק לי לגשת לפסנתר. אני אוהב מאד את המוסיקה של ברהמס. חבל שלא חיבר לצ'מבלו. כיום אני מקדיש את עצמי כולי לצ'מבלו ושמח על כל הזדמנות לנגן סולו או עם תזמורת.

אורליה אלכסנדרה מצרפת, שתחגוג בעוד מספר שבועות את יום הולדתה הרביעי, נטלה השבוע חלק בתחרות הבין־לאומית לנגני צ'לו ע"ש מסטיסלאב רוסטרופוביץ' שנערכה בפאריס. אורליה מנגנת בצ'לו כבר שבעה חודשים.

בתחרות זכה הצ'לן גארי הופמן, בן 29, מארה"ב שקיבל את הפרס ע"ס 50 אלף פראנק מידיו של הצ'לן הישיש רוסטרופוביץ'.

צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס"

לקראת שידור

תעתועי גוף

„הופר", סרט קולנוע, ליל שבת בטלוויזיה.

אני מכיר אישית כמה אנשים שמצטערים עד היום על פציעתו הקשה של ברט ריינולדס בשדה הספורט, פציעה שהובילה אותו לבחור בקריירת משחק מסוג אחר. בגיל 19, וזה היה ב־1955, יצא לניו־יורק למצוא את עתידו האמנותי. ההתחלה היתה איטית ובשנתיים הראשונות בילה ריינולדס יותר שעות כמדיח כלים מאשר כשחקן. אותו חלק קטן של דם אינדיאני הזורם בעורקיו העבותים הוא שעזר לו לקבל את תפקידיו הראשונים במערבונים. במהלך שנות השישים מצא את פרנסתו בעיקר ככפיל בסרטי קולנוע – אותו מטורף המנתר ממכוניות דוהרות, חולף רכוב על אופנוע מתחת למשאית מידרדרת וכו', במקומו של השחקן, שאמור לעשות זאת והוא שפוי מכדי לעשות זאת. תקופה זו בחייו של ריינולדס היא גם ששימשה השראה לכתיבת תסריטו של „הופר" ('78), שיוקרן מחר מעל מרקעינו.

ריינולדס הוא סוני הופר, כפיל ותיק ושבע תלאות, שריריו מצולקים וגבו למוד החבטות המשונות כבר עליו. להופר זה יש אהובה (סאלי פילד שבסרט אוסקריה), עמיתים ותיקים (ג'יימס בסט ובריאן קית – הלא הוא הדוד בל הנצחי) ויריב צעיר (ז'אן מייקל וינסנט). אלה מדרבנים אותו לעלילה של סרט זה, שבו סובבים גם במאי זב־חוטם אך יומרני (רוברט קליין), עוזרו (אלפי וייז) וכוכב הסרט שהופר משמש ככפילו (אדם וסט).

ריינולדס, שנחשב קומיקאי ונחשב סקסי, עורך כאן מהתלה על חשבון תקופה לא עליזה במיוחד בעברו. אין בכך הפתעה גדולה. תכונות אלה של חוש הומור ויכולת חשיפה הוא הוכיח, כאשר באפריל 1972 היה לגבר הראשון שהצטלם בעירום מלא לעמוד האמצעי של „קוסמופוליטן". המתבונן היום יכול להבחין מיד, שכבר אז היה לריינולדס שפם.

אמיר רותם

שחמט

תחרות פורים

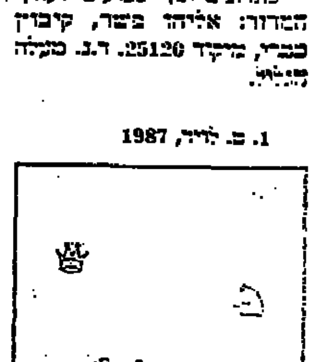
בעריכת אליהו פשר

מִשֶּׁנכנס אדר מרבין בשמחה. גם אנו נחרוג הפעם מן החומר „הכבד" ונשתעשע קצת לכבוד פורים.

לפותרים נכונה מובטחים ספרי שחמט כפרסים. פרסי הנוספים למי שיפתור לפחות 3 בעיות.

פתרונים תוך שבועים לעורך המדור: אליהו פשר, קיבוץ כברי, מיקוד 25120. ד.נ. מעלה הגליל.

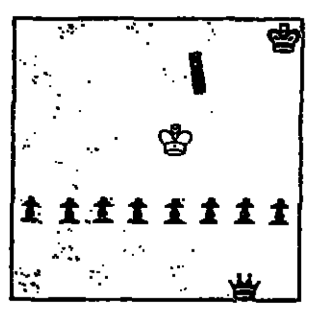
1. ב. לויד, 1987

מט בשלושה מסעים בה בצע של המלך? (שני פתרונים)

המחבר האמריקאי הגאון פירסם את הבעיה לפני כ־100 שנה. ברור שפעם מלך אחד לבן ובפעם המלך השני לבן. הם מחליפים בצבעים.

2. ר. לי תרמט 1932

הוסף צריח לבן כך שהלבן נוסע וכופה תיקו.

פסק מעניין מאד ומלא הטעויות, מי שימצא את כל הטעויות יזכה בנקודות נוספות.

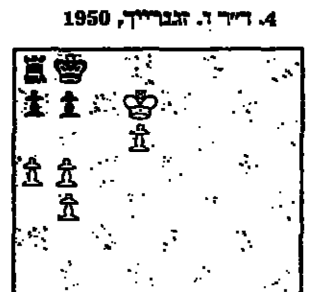
3. ל. סרהאק, 1975

לבן נוסע וכופה תיקו

שני פרשים אינם יכולים לזכות, אבל שימו לב איך הם מצליחים לכפות תיקו בעמדה אבודה.

4. דייר ד. הנבריך, 1950

לבן זוכה

המחבר הישראלי המנוח פירסם בעיה זו בעתון היוקרתי „פרלל 50" שהופיע בפריז. בעיה חכמה.

5. צבי רצם, 1970

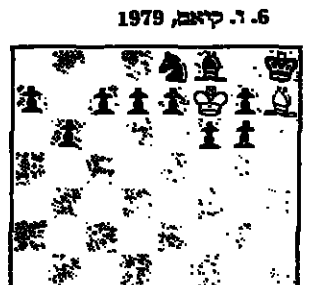

או לבן מחזיר מסע ומט במסע אחד

ב) סובב את הלוח ב־180° ואותם התנאים

גם בעיה זו של מחבר ישראלי שהופיעה לקראת פורים.

6. ג. קיאם, 1979

מה היה המסע האחרון?

אגוז קשה, דרושה הוכחה מדוע קיים רק מסע אחרון אחד.

סיבוב חמישי בליגה

באר שבע הביסה את אסא ירושלים 0:5, אסא טכניון חיפה גברה על הפועל רחובות 1.5:3.5 ובאותה תוצאה גברה בלל ת"א על בכורי העתים א' ע"ש מ. צ'רניאק. בתיקו 2.5 הסתיימו המיפגשים בין הפועל חדרה/ר"ג והפועל הרצליה ובין אסא ת"א הפועל פלדקליין ראשון לציון.

אחרי הסיבוב החמישי עלתה באר שבע למקום הראשון עם 17.5 נקודות לפני אסא ת"א 16.5.

בסיבוב השישי, בסוף החודש, יפגשו בלל עם באר שבע, טכניון חיפה עם אסא ירושלים, הפועל רחובות עם הפועל ראשל"צ, הפועל הרצליה עם אסא ת"א ובכורי העתים עם הפועל חדרה/רמת גן.

ידיעות בקצרה

● ירחון „שחמט", הופיעה חוברת כפולה פברואר־מרץ. ב־44 עמודים ישנו חומר רב ומגוון על תחרויות בארץ ובעולם כולל מד כושר ישראלי ליום 1.1.86. החוברת נשלחה רק לאלה שהסדירו את מסיהם לשנת 1986.

● אליפות „רמי". המועדון הותיק ממשיך בפעולתו השוטפת במרכז לנוער ת"א (מול בנין מפעל הפיס) במועדון ע"ש, ישעיהו ירקוני ז"ל. בתחרות השנה זכה הותיק אבשלום יושע עם 9.5 נק. (מתוך 12) בהקדימו את נח סגל 9, אשר שמיר 8, שלמה סמילטיקר 7.5 וד"ר גרינגרד 7. משחקים מדי יום שני בשעה 6 בערב.

● אליפות „רובינשטיין". גם מועדון ותיק זה אינו מחמיץ אף שבוע ללא פעילות. השנה זכו במשותף ב. אוסטשינסקי, ש. דודקוב והנער יעקב פלג. בתל־קרב זכה אוסטשינסקי (31 משתתפים בשיטה שוויצרית).

● גבעת ברנר. שחמטאי הקבוץ הגדול ביותר בארץ מנצלים את התקנת הטלפונים בחדרי החברים והכריזו על תחרות דרך הטלפון. כל אחד מן המשתתפים ישחק נגד כולם בשעות הנוחות לו. חייבים לבצע לפחות מסע אחד בכל משחק בכל שבוע. רעיון מקורי המומלץ לכל המשקים.

● מועדון אילן רמת גן. בתחרות הראשית זכו רני גרא ויצחק אדיר עם 4.5 נק. (מ־5) ובתחרות דרגה ב' א. אלפר עם 5 (מ־5).

ברידג'

אוסטרליה

מאת ארנונה שפאן

לא מכבר הסתיימה אליפות המזרח הרחוק. בין המדינות המתחרות היו יפאן (מקום ראשון), תאילנד (מקום שני), טייפאי, ניו־זילנד ואוסטרליה. בתחרות הנשים זכו האוסטרליות במקום הראשון ואחריהן יפאן, טייפאי, הונג־קונג וסין.

היד הבאה שוחקה במשחקי המבחן האוסטרליים על ידי האוסטרלי קאמינגס (דרך אגב, גם מורי שסמפף, הישראלי, השתתף במשחקים אלו, וקבוצתו הגיעה למקום השני).

צפון:
♠ – – – –
♥ J 8 6 5 3
♦ 8 4 3
♣ A 10 6 5 2

מערב:
♠ 5 4 2
♥ K Q 9 4
♦ Q J 6 2
♣ K J

מזרח:
♠ A K Q J 9
♥ A 7
♦ A K 10 9
♣ 8 3

דרום:
♠ 10 8 7 6 3
♥ 10 2
♦ 7 5
♣ Q 9 7 4

מחלק: מזרח
פגיעים: אף אחד
ההכרזה:

מזרח	דרום	מערב	צפון
2 קלאב	– – –	2 הארט	– – – –
2 ספייד	– – –	2 בלי שליט	– – –
3 דיאמונד	– – –	4 בלי שליט	– – –
5 דיאמונד	– – –	6 בלי שליט	– – –
– – –	– – –	– – – – –	

ברור לכל שחוזה של 6 דיאמונד נבוצע בקלות, אולם חוזה פשוט אינו מהווה אתגר לשחקן בעוד שחוזה של 6 בלי שליט דורש כושר ביצוע מיוחד וברור שמזרח מערב לא נקלעו לחוזה זה רק כדי להראות את כושר הביצוע המבריק שלהם.

צפון הוביל בדיאמונד, ולאור חלוקת הקלפים נראה שבידי הכרוז 4 לקיחות בספייד, שתי לקיחות בהארט, ארבע לקיחות בדיאמונד ולקיחה בקלאב. סה"כ 11 לקיחות. הנה נראה כיצד התגבר קאמינגס על בעיית הביצוע. הוא זכה במלך דיאמונד, והמשיך באלוף ספייד (והחלוקה מתבררת – צפון השליך קלאב), הכרוז המשיך בדיאמונדים, בספיידים הגבוהים ובאלוף ומלך הארט והגיע למצב הבא:

צפון:
♠ – – – –
♥ J 8
♦ – – –
♣ A

מערב:
♠ – – – –
♥ Q 9
♦ – – –
♣ K

מזרח:
♠ 9
♥ – – –
♦ – – –
♣ 8 3

דרום:
♠ 10
♥ – – – –
♦ – – –
♣ Q 9

קאמינגס שיחק את המלך קלאב, צפון זכה ונאלץ לחזור בהארט לעבר המזלג של Q 9 במערב, והחוזה בוצע.

ובטרם נסיים, השבוע יוצאת לצרפת אלופת הליגה הישראלית לקבוצות, לאחר שעלתה לשלב הגבר, והתמודד על אליפות אירופה לאלופות. נאחל לה הצלחה!